JOHN STEINBECK

Strada Sardinelor

(„Cannery Row”, 1945)

Traducere de Ioana-Miruna Voiculescu

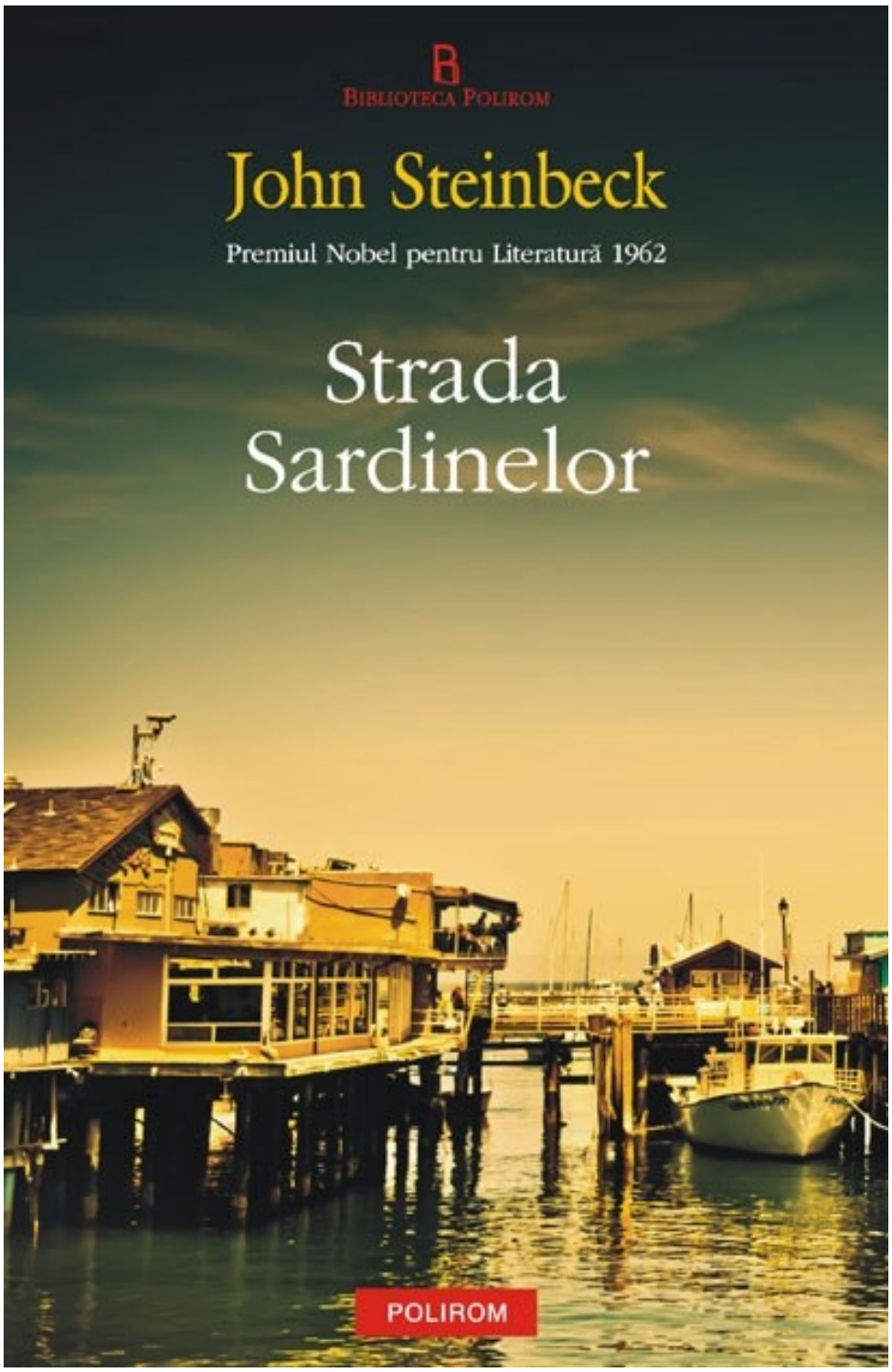
Biblioteca Polirom
John Steinbeck
Premiul Nobel pentru Literatură 1962
Strada Sardinelor
POLIROM

Kindle eBook: decembrie 2014
- versiunea 1.0 -
Editura Polirom, 2010

CUPRINS:

JOHN STEINBECK
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32

Strada Sardinelor din Monterey, California, este un poem, o duhoare, un zgomot iritant, o însuşire a luminii, o nuanţă, un obicei, o nostalgie, un vis. Pe Strada Sardinelor se adună şi se împrăştie lucruri, tinichea, fier, rugină şi aşchii de lemn, asfalt ştirbit, maidane cu buruieni şi grămezi de gunoaie conviețuiesc alături de fabrici de conserve de sardine cu acoperişuri din tablă ondulată, cârciumi gălăgioase, restaurante şi bordeluri, băcănii mici şi înghesuite, laboratoare şi aziluri de noapte.

Locuitorii săi sunt, după cum îi descria un om cândva, „curve, peşti, cartofori şi nemernici”, descriere care includea pe toată lumea. Dacă omul în chestiune s-ar fi uitat prin alt vizor, i-ar fi descris poate ca „sfinţi şi îngeri, martiri şi asceţi” şi ar fi însemnat acelaşi lucru.

În dimineţile în care flota sardinelor se întoarce încărcată cu peşte, vasele cu năvoade-pungă intră greoaie în golf, legănându-se şi şuierând. Bărcile pline ochi trag la mal, unde fabricile de conserve de sardine îşi înmoaie cozile în golf. Imaginea e înţelept aleasă, pentru că, dacă fabricile şi-ar înmuia gurile în golf, conservele de sardine care ies pe la celălalt capăt ar fi, cel puţin metaforic vorbind, încă şi mai îngrozitoare. Apoi încep să şuiere sirenele fabricilor, iar în tot oraşul femei şi bărbaţi îşi trag repede hainele pe ei şi se grăbesc la lucru. După care apar maşinile lucitoare care-i aduc jos pe cei din clasele de sus: supraveghetori, contabili, patroni care dispar numaidecât în birouri. După aceea încep să curgă dinspre oraş italieni, chinezi şi polonezi, femei şi bărbaţi asemenea, îmbrăcaţi în pantaloni şi halate de cauciuc şi purtând şorţuri din pânză cerată. Vin fuga să cureţe, să taie, să

pregătească şi să pună peştele în conserve. Întreaga stradă răsună de huruituri, mârâituri, strigăte şi zăngănituri în timp ce râuri argintii de peşti se varsă din bărcile pline, iar bărcile se ridică tot mai sus la suprafaţa apei, până se golesc de tot.

Fabricile huruie, zdrăngăne şi ţiuie până când şi ultimul peşte a fost curăţat, tăiat, preparat şi pus în conservă, iar atunci sirena şuieră din nou şi italienii, chinezii şi polonezii uzi, obosiţi şi puţind a peşte ies unul câte unul, femei şi bărbaţi asemenea, şi, aplecaţi de spate, o iau în sus pe deal către oraş, iar Strada Sardinelor revine la normal: o stradă liniştită şi magică. Toţi pierde-vară care s-au retras dezgustaţi la umbra chiparoşilor ies la lumină şi se aşază pe ţevile ruginite de pe maidan. Fetele Dorei ies şi ele oleacă afară, dacă e soare. Doc păşeşte agale din clădirea Laboratorului Vestic de Biologie şi traversează strada până la băcănia lui Lee Chong, după doi litri de bere. Henri, pictorul, amuşină ca un terier prin buruienile de pe maidan în căutare de bucăţi de lemn sau de metal utilizabile pentru barca pe care o construieşte. Apoi se lasă înserarea, iar becul din faţa stabilimentului Dorei se aprinde, aruncând o lumină de lună perpetuă peste Strada Sardinelor. Lui Doc îi vin musafiri la laborator şi el traversează din nou strada până la Lee Chong, după cinci litri de bere.

Cum ar putea fi poemul, duhoarea şi zgomotul iritant – însuşirea luminii, nuanţa, obiceiul şi visul – surprinse pe viu? Printre animalele marine, există un fel de viermi plaţi care sunt atât de fragili încât e aproape imposibil să-i prinzi întregi, deoarece se rup şi se fărâmiţează la atingere. Trebuie să-i laşi să iasă singuri la iveală şi să se târască de bunăvoie pe

lama unui cuţit, apoi le dai drumul uşor în borcanul cu apă de mare. Probabil că şi cartea aceasta trebuie scrisă la fel – deschizi paginile şi laşi poveştile să se târască înăuntru de bunăvoie.

1

Deşi nu constituia un model de ordine şi curăţenie, băcănia lui Lee Chong era un miracol al proviziilor. Mică şi înghesuită, unica sa încăpere conţinea tot ceea ce i-ar fi trebuit sau şi-ar fi putut dori un om ca să trăiască şi să fie fericit: haine, mâncare proaspătă sau conservată, băutură, tutun, echipament de pescuit, mecanisme de tot felul, bărci, frânghii, capace, cotlete de porc. De la Lee Chong puteai cumpăra o pereche de papuci, un chimono de mătase, o sută de whisky şi un trabuc. Puteai găsi combinaţii care să se potrivească cu aproape orice stare de spirit. Singura marfă care nu era disponibilă la Lee Chong se găsea peste drum, la Dora. Băcănia se deschidea în zori şi nu se închidea până când ultimul cent hoinar nu fusese cheltuit sau nu se dusese la culcare. Nu că Lee Chong ar fi fost avar. Nu era, dar dacă cineva voia să cheltuiască bani, el îi stătea la dispoziţie. Poziţia sa în comunitate îl surprindea, atât cât putea fi el luat prin surprindere. De-a lungul anilor, toată populaţia de pe Strada Sardinelor ajunsese să-i datoreze bani. Nu-şi presa clienţii, dar când datoria devenea prea mare, Lee le tăia creditul. Decât să urce dealul ca să cumpere din oraş, clientul îşi plătea de obicei datoria sau cel puţin se străduia.

Lee avea faţa rotundă şi era un om politicos. Vorbea o engleză elegantă, fără să folosească însă

vreodată litera „r”. Cât au durat războaiele dintre tongurile[1] californiene, se mai întâmpla să se pună preţ pe capul lui Lee. În astfel de ocazii, se ducea pe furiş în San Francisco, unde se interna în spital până când trecea pericolul. Ce făcea cu banii câştigaţi, nimeni nu ştia. Poate că nici nu-i vedea vreodată. Poate că întreaga sa avere consta din datorii neplătite. Dar trăia bine şi era respectat de toţi vecinii. Avea încredere în clienţii săi până în punctul în care risca să devină ridicol. Uneori făcea afaceri proaste, dar până şi pe acestea le valorifica măcar în termeni de reputaţie, dacă nu altfel. Cam aşa stătea treaba şi cu „Palatul azil de noapte şi grătar”. Oricine altcineva ar fi considerat tranzacţia o pierdere totală, dar nu şi Lee Chong.

În băcănie, postul lui Lee Chong era în spatele vitrinei cu trabucuri. Casa de marcat se afla la stânga lui, iar abacul la dreapta. În spatele geamului se vedeau trabucuri maronii, ţigări, tutun Bull Durham, amestec de tutun Duke, tutun de pipă Five Brothers, iar pe peretele dinapoia lui, pe rafturi, erau sticle de un sfert şi de jumătate de whisky Old Green River, Old Town House, Old Colonel şi, preferatul tuturor, Old Tennessee, un whisky de amestec garantat să aibă patru luni vechime, foarte ieftin şi cunoscut în cartier ca „Old Tennis Shoes[2]“. Lee Chong nu se plasase între whisky şi client fără motiv. Ocazional, se găseau spirite întreprinzătoare care să încerce să-i distragă atenţia către altă parte a prăvăliei. Veri, nepoţi, fii şi nurori se ocupau de restul magazinului, dar Lee nu îşi părăsea niciodată locul din spatele vitrinei cu trabucuri. Geamul de deasupra era biroul lui. Îşi odihnea mâinile mici şi grăsune pe sticlă, cu

degetele ca nişte cârnăciori mişcându-se neliniştite. Singura sa bijuterie era verigheta de aur lată de pe degetul mijlociu de la mâna stângă, cu care bătea neauzit în covoraşul de cauciuc pentru rest, ale cărui mici protuberanţe se tociseră de mult. Lee avea buze pline şi binevoitoare, iar sclipirea de aur vizibilă când zâmbea era caldă şi generoasă. Purta ochelari pentru citit cu jumătate de lentilă şi din cauză că privea totul prin ei, când se uita la distanţă trebuia să-şi dea capul pe spate. Dobânzi şi reduceri, scăderi, adunări, pe toate le calculau degetele sale ca nişte cârnăciori alunecând sprintene pe abac, în timp ce privirea lui căpruie, prietenoasă se plimba prin băcănie, iar dinţii sclipeau la clienţi.

Într-o seară, cum stătea la locul său obişnuit pe un teanc de ziare ca să nu-i îngheţe picioarele, reflecta cu umor şi tristeţe la o afacere care se consumase chiar în acea după-amiază şi se reconsumase din nou, câteva ore mai târziu. Cum ieşi din băcănie şi o iei în diagonală peste maidanul acoperit de iarbă, croindu-ţi drum printre ţevile mari şi ruginite abandonate de fabrici, dai de o cărare tăiată printre buruieni. Dacă o urmezi, treci de chiparoşi, traversezi calea ferată şi apoi urci pe un podeţ de lemn cu şipci orizontale ca acelea pentru coteţul găinilor, ajungi la o clădire lungă, joasă, folosită mult timp ca depozit pentru făina de peşte. Nu era decât o încăpere mare şi acoperită, aparţinând unui domn muncit de griji pe nume Horace Abbeville. Horace avea două neveste şi şase copii, iar în răstimp de câţiva ani reuşise, prin forţa rugăminţilor şi a persuasiunii, să acumuleze o datorie la băcănie cum nu era alta în Monterey. În

acea după-amiază, Horace intrase în băcănie, iar chipul său obosit şi sensibil tresărise la expresia de severitate care îi întunecase faţa lui Lee.

Degetele grăsune băteau darabana pe covoraşul de cauciuc. Horace îşi aşezase mâinile cu palmele în sus pe vitrina cu trabucuri.

— Se pare că-ţi datorez o groază de bani, a spus el simplu.

Dinţii lui Lee au lucit apreciativ în faţa unei abordări atât de diferite de cele cu care era obişnuit. A dat din cap cu gravitate, dar a aşteptat să se desfăşoare continuarea farsei.

Horace şi-a udat temeinic buzele cu limba, dintr-un colţ până în celălalt.

— Nu-mi place să ştiu că deasupra capului copiilor mei atârnă chestia asta, a continuat el. Pun pariu că nici un pachet de gumă mentolată nu le-ai da acum.

Faţa lui Lee Chong a aprobat această concluzie.

— Gloază de bani, a repetat el. Horace a continuat:

— Ştii clădirea aia a mea de dincolo de calea ferată, unde e făină de peşte.

Lee Chong a încuviinţat din cap. Era făina lui de peşte.

— Dacă ţi-aş da-o ţie… s-a avântat Horace. Mi-ai şterge toată datoria?

Lee Chong şi-a dat capul pe spate, fixându-l pe Horace prin ochelarii cu jumătate de lentilă în timp ce mintea îi sărea de la o socoteală la alta, iar mâna dreaptă se mişca neliniştită pe şirurile numărătorii. A cântărit construcţia, care nu era cine ştie ce, şi terenul, care s-ar fi putut dovedi valoros dacă o fabrică de conserve ar fi vrut să se extindă.

— Sigul, a spus Lee Chong.

— Păi atunci, scoate registrul şi eu îţi fac o hârtie de mână că locul e acum al tău.

Horace părea grăbit.

— Nu nevoie hâltii, a spus Lee. Fac hâltie cu datolie achitată.

Au încheiat afacerea cu demnitate, iar Lee Chong a pus la bătaie şi o sută de „Old Tennis Shoes”. După ce au terminat, Horace Abbeville a tăiat drept maidanul, a trecut de chiparoşi, a traversat calea ferată şi a urcat pe podeţul de lemn până în clădirea care fusese a lui, iar acolo s-a împuşcat pe un morman de făină de peşte. Şi, deşi nu are legătură cu povestea asta, niciunul dintre copiii lui Abbeville, indiferent de mamă, nu a mai dus vreodată lipsă de gumă de mestecat mentolată.

Dar să revenim la seara respectivă. Horace era întins pe catafalc cu ace de îmbălsămare înfipte în el, iar cele două neveste stăteau îmbrăţişate pe treptele casei (au fost prietene bune până după înmormântare, când şi-au împărţit copiii şi nu şi-au mai vorbit niciodată). Lee Chong stătea în spatele vitrinei cu trabucuri, iar privirea sa căpruie şi blândă era întoarsă spre interior, contemplând o mare calmă şi eternă de mâhnire chinezească. Ştia că nu ar fi putut să-l împiedice, dar îşi dorea să fi ştiut măcar şi poate să fi încercat să-l ajute. Fără îndoială, dreptul inviolabil al unui om de a se sinucide era adânc înrădăcinat în bunătatea şi înţelegerea lui Lee, dar uneori un prieten poate face ca acest lucru să nu fie necesar. Lee plătise deja înmormântarea şi trimisese un coş cu alimente familiilor îndurerate.

Acum Lee Chong era proprietarul clădirii Abbeville: un acoperiş solid, o podea solidă, două

ferestre şi o uşă. E adevărat că era plină cu mormane de făină de peşte, ceea ce îi dădea un miros special şi pătrunzător. Lee Chong s-a gândit să o utilizeze ca depozit pentru alimente, dar s-a răzgândit repede. Era prea departe şi putea să intre oricine pe fereastră. Bătea cu verigheta de aur în covoraşul de cauciuc, întorcând problema pe toate feţele, când a intrat Mack. Acesta era cel mai în vârstă, şeful, mentorul şi, într-o mică măsură, exploatatorul unui mic grup de bărbaţi care aveau în comun lipsa unei familii, a banilor şi a oricăror ambiţii dincolo de mâncare, băutură şi satisfacţie. Dar în timp ce majoritatea bărbaţilor, în goana lor după satisfacţie, se distrug şi, blazaţi, eşuează să îşi atingă ţinta, Mack şi prietenii săi abordau satisfacţia cu lejeritate, discret şi o absorbeau încet. Mack şi Hazel, un tânăr foarte vânjos, Eddie, care ocazional ţinea locul barmanului în La Ida, Hughie şi Jones, care adunau din când în când broaşte şi pisici pentru Laboratorul de Biologie, locuiau acum cu toţii în ţevile mari şi ruginite de pe maidanul de lângă băcănia lui Lee Chong. Adică locuiau în ţevi când ploua, iar când era frumos locuiau la umbra chiparoşilor întunecaţi de la marginea maidanului. Crengile se pliau în jos formând un acoperiş sub care puteai sta întins, urmărind mersul şi vitalitatea Străzii Sardinelor.

Lee Chong se crispă un pic când intră Mack şi îşi trecu rapid privirea prin magazin, să se asigure că Eddie sau Hazel sau Hughie sau Jones nu intraseră şi ei, pierzându-se printre produse.

Mack a dat cărţile pe faţă cu o onestitate cuceritoare.

— Lee, a spus el, eu şi Eddie şi ceilalţi am auzit că

deţii clădirea Abbeville.

Lee Chong a încuviinţat din cap şi a aşteptat.

— Eu şi prietenii mei ne-am gândit să te întrebăm dacă am putea să ne mutăm acolo. O să-ţi păzim proprietatea, a adăugat el repede. N-o să lăsăm pe nimeni să intre sau să strice ceva. Ştii tu, copiii pot să spargă geamurile…, sugeră Mack. Cineva poa' să-i dea foc, dacă nu e nimeni care s-o păzească.

Lee îşi dădu capul pe spate şi se uită în ochii lui Mack prin ochelarii lui cu jumătate de lentilă, iar ritmul pe care-l bătea cu degetul încetini în timp ce reflecta adânc. În privirea lui Mack se citea bună-credinţă, prietenie şi dorinţa de a mulţumi pe toată lumea. Şi atunci de ce se simţea Lee puţin încolţit? De ce gândurile lui îşi croiau drum cu grija unei pisici printre cactuşi? Propunerea fusese făcută cu candoare, aproape în spiritul filantropiei. Mintea lui Lee anticipă posibilităţile – nu, erau de fapt probabilităţi, iar ritmul degetului încetini şi mai mult. Se văzu refuzându-l pe Mack şi văzu şi geamurile sparte. Apoi Mack i-ar propune a doua oară să-i păzească şi să-i apere proprietatea, iar la al doilea refuz, Lee ar simţi miros de fum şi ar vedea limbile flăcărilor lingând pereţii. Mack şi prietenii lui ar încerca să ajute la stingerea focului. Degetul lui Lee se opri calm pe covoraşul pentru rest. Era învins. Ştia asta. Nu-i mai rămânea decât să încerce să-şi păstreze demnitatea, şi erau şanse mari ca Mack să fie foarte generos în privinţa aceasta. Lee spuse:

— Vlei plăteşti chilie la locul meu? Vlei stai ca la hotel?

Mack zâmbi larg şi se dovedi generos.

— I-auzi! exclamă el. E o idee, sigur. Cât?

Lee reflectă. Ştia că nu contează cât le cere, oricum nu va primi nimic. N-avea decât să înainteze o sumă care chiar să-i lase demnitatea intactă.

— Cinci dola’ pe săptămână, spuse Lee. Mack îşi jucă rolul până la capăt.

— Tre’ să vorbesc cu băieţii, spuse el evaziv. Nu se poate patru dolari pe săptămână?

— Cinci dola’, spuse Lee hotărât.

— Păi, să văd ce zic şi băieţii, răspunse Mack. Şi aşa a rămas. Toată lumea era mulţumită. Şi chiar dacă s-ar putea crede că Lee Chong a suferit o pierdere totală, mintea lui nu funcţiona aşa. Geamurile nu erau sparte. Nu a izbucnit niciun incendiu şi, deşi chirie nu i s-a plătit niciodată, dacă chiriaşii aveau bani, şi destul de des se întâmpla să aibă, nu le trecea prin minte să-i cheltuiască altundeva decât în băcănia lui Lee Chong. Obţinuse de fapt exclusivitate asupra unui mic grup de potenţiali clienţi activi. Dar era mai mult de-atât. Dacă vreun beţiv făcea probleme în băcănie, dacă din New Monterey coborau hoarde de copii puşi pe jaf, era de-ajuns ca Lee Chong să-i cheme şi chiriaşii lui îi săreau în ajutor. Şi se mai stabilise o legătură: nu poţi fura de la binefăcătorul tău. Ceea ce câştiga acum cu conservele de fasole, roşiile, laptele şi pepenii acoperea cu vârf şi îndesat chiria. Şi dacă băcăniile din New Monterey începeau să aibă brusc pierderi mari, lucrul acesta nu-l privea defel pe Lee Chong.

Băieţii s-au instalat, iar făina de peşte a dispărut. Nimeni nu ştie cine a botezat casa, dar de-atunci înainte a rămas cunoscută ca „Palatul azil de noapte şi grătar”. În ţevi şi sub chiparoşi nu fusese loc de mobilă şi alte rafinamente care nu sunt doar

semnele, ci şi limitele civilizaţiei noastre. Odată mutaţi în „Palatul azil de noapte”, băieţii s-au apucat să-l mobileze. Au apărut un scaun, un pat de campanie şi încă un scaun. Un magazin de menaj i-a sponsorizat cu o cutie de vopsea roşie, şi asta fără rezerve, deoarece nici n-a aflat vreodată, iar pe măsură ce apăreau o masă sau un scaun nou erau imediat vopsite, ceea ce nu doar înfrumuseţa obiectul, ci îl şi făcea de nerecunoscut în caz că fostul proprietar ar fi aruncat o privire în casă. Şi astfel a început să funcţioneze „Palatul azil de noapte şi grătar”. Băieţii şedeau în faţa uşii şi priveau peste şine, maidan şi stradă direct în ferestrele din faţă ale Laboratorului de Biologie. Iar noaptea auzeau muzica din laborator. Şi îl petreceau pe Doc din priviri ori de câte ori traversa strada să ia bere de la Lee Chong. Şi atunci Mack spunea:

— Tare cumsecade mai e Doc. Ar trebui să facem ceva pentru el.

2

Cuvântul este un simbol şi o bucurie care înghite oamenii şi scenele, copacii, plantele, fabricile şi pechinezii. Apoi Lucrul devine Cuvânt şi din nou Lucru, dar cumva deformat şi ţesut într-un model fantastic. Cuvântul înghite Strada Sardinelor, o digeră şi o scuipă, iar Strada capătă pâlpâirea tărâmului verde şi a mărilor care reflectă cerul. Lee Chong nu este doar un băcan chinez. Trebuie să fie mai mult. Poate că este răul echilibrat şi ţinut în suspensie de bine – o planetă asiatică menţinută pe orbită de atracţia lui Lao Zi, dar ţinută la distanţă de Lao Zi prin forţa centrifugă a abacului şi casei de marcat – Lee Chong suspendat, învârtindu-se, învârtejindu-se printre alimente şi fantome. Un bărbat dur cu o conservă de fasole – un bărbat moale cu oasele bunicului său. Căci Lee Chong săpase în mormântul de la China Point şi găsise oasele îngălbenite şi craniul cu păr cânepiu încă lipit de el. Şi împachetase cu grijă, foarte drept oasele, femururile şi tibiile, cu craniul în mijloc, pelvisul şi claviculele în jurul lui şi coastele curbate de-o parte şi de alta. Apoi Lee Chong îşi trimisese într-o cutie bunicul cel casant dincolo de marea occidentală, să se odihnească în sfârşit în pământul sfinţit de strămoşii săi.

Mack şi băieţii se învârtesc şi ei pe orbitele lor. Ei sunt Virtuţile, Graţiile şi Frumuseţile în mijlocul

nebuniei mutilate şi grăbite din Monterey şi din Monterey-ul cosmic, unde oameni înspăimântaţi şi înfometaţi îşi distrug pântecele luptându-se să-şi asigure o anumită hrană, unde oameni însetaţi de iubire distrug tot ceea ce poate fi iubit la ei. Mack şi băieţii sunt Frumuseţile, Virtuţile şi Graţiile. Într-o lume condusă de tigri cu ulcere, însămânţată de tauri jugăniţi, ale cărei gunoaie sunt răscolite de şacali orbi, Mack şi băieţii se ospătează cu delicateţe alături de tigri, se drăgostesc cu juncile înfierbântate şi strâng firimiturile ca să hrănească cu ele pescăruşii de pe Strada Sardinelor. La ce îi foloseşte unui om să aibă lumea întreagă, dacă se întoarce la casa lui cu ulcer gastric, prostata distrusă şi ochelari bifocali? Mack şi băieţii evită capcana, ocolesc otrava, păşesc peste juvăţ în timp ce o generaţie întreagă prinsă în capcană, otrăvită şi legată de mâini şi de picioare ţipă la ei şi îi numeşte oameni de nimic, neisprăviţi, pete pe obrazul oraşului, hoţi, derbedei, pierde-vară. Tatăl nostru carele eşti în natură, carele ai blagoslovit cu darul supravieţuirii coiotul, şobolanul maro obişnuit, vrabia englezească, musca şi molia, pesemne că dragostea ta faţă de oamenii de nimic, faţă de petele de pe obrazul oraşului şi toţi pierde-vară, faţă de Mack şi băieţi este nemărginită. Virtuţi şi graţii şi lene şi poftă de viaţă. Tatăl nostru carele eşti în natură.

3

Băcănia lui Lee Chong se află la dreapta maidanului (deşi nimeni nu ştie de ce i se spune maidan, că numai gol nu e: pe el sunt îngrămădite cazane vechi, ţevi ruginite, pătrate mari de scândură şi mormane de canistre de douăzeci de litri). Dincolo de maidan se află calea ferată şi „Palatul azil de noapte”. Iar la marginea din stânga a maidanului se găseşte bordelul auster şi demn al Dorei Flood; un stabiliment decent, curat, onest, de modă veche, unde se poate bea un pahar de bere între prieteni. Nu e vreo cârciumă încropită unde îţi iau şi pielea de pe tine, ca apoi să se mute în alt oraş, ci un club solid şi conservator, clădit, ţinut şi diriguit de Dora care, madamă şi fată de consumaţie timp de cincizeci de ani, a reuşit, exercitându-şi înzestrările speciale cu tact, onestitate, filantropie şi o doză de realism, să se facă respectată de oamenii inteligenţi, învăţaţi şi buni deopotrivă. Şi, din tot atâtea motive, să fie urâtă de tagma perversă şi lascivă a domnişoarelor bătrâne măritate ai căror soţi respectă căminul, dar nu prea se omoară după el.

Dora este o mare femeie, o femeie masivă cu părul de un portocaliu aprins şi preferinţe pentru rochii de seară vernil. Conduce un local cinstit, cu preţ unic, nu vinde tării şi nu permite să se vorbească tare sau vulgar. Dintre fete, unele sunt mai degrabă

inactive din cauza vârstei sau a infirmităţilor, dar Dora nu le dă niciodată la o parte, deşi, după cum spune chiar ea, unele dintre ele nu au nici trei clienţi pe lună, dar asta nu le împiedică să mănânce de trei ori pe zi.

Într-un moment de dragoste pentru istoria locală, Dora şi-a numit localul Restaurantul Steagul cu Urs[3] şi se povesteşte că nu doar o dată cineva a intrat ca să ceară un sendviş. În mod normal, în stabiliment sunt douăsprezece fete, inclusiv cele bătrâne, un bucătar grec şi un bărbat a cărui funcţie oficială este de paznic, dar care preia şi alte atribuţiuni mai delicate şi periculoase. El pune capăt bătăilor, dă afară beţivii, calmează crizele de isterie, vindecă dureri de cap şi serveşte la bar. Bandajează tăieturi şi vânătăi, stă la poveşti cu poliţiştii şi, dat fiind că mai bine de jumătate din fete sunt adepte ale „ştiinţei creştine[4]“, în fiecare duminică dimineaţă citeşte cu voce tare fragmente considerabile din broşura *Ştiinţă şi sănătate*. Predecesorul său, un bărbat mai puţin echilibrat, a sfârşit groaznic – după cum urmează a se povesti. Alfred, însă, a triumfat asupra mediului său, ridicând nivelul acestuia odată cu el. Ştie ce bărbaţi au ce căuta acolo şi ce bărbaţi nu au ce căuta acolo. Ştie mai multe despre viaţa de familie a cetăţenilor din Monterey decât oricine altcineva din oraş.

Cât despre Dora, ea duce o existenţă fragilă. Din cauză că încalcă legea sau cel puţin litera acesteia, trebuie s-o respecte îndoit faţă de ceilalţi. Nu are voie cu beţivi, bătăi, vulgarităţi, că i se închide localul. Tot din motive de ilegalitate, Dora trebuie să practice filantropia cu asupra de măsură. Toată lumea încearcă să o stoarcă de bani. Dacă poliţia

organizează un bal pentru fondul lor de pensii şi toţi ceilalţi contribuie cu un dolar, Dora trebuie să dea cincizeci. Când Camera de Comerţ şi-a reamenajat grădinile, toţi comercianţii au dat câte cinci dolari, dar Dorei i s-au cerut, şi ea a plătit, o sută. La fel se întâmplă şi cu restul: Crucea Roşie, Fondul Comunal, Cercetaşi; banii murdari, câştigaţi din păcat ai Dorei se află, neştiuţi şi nelăudaţi de nimeni, în fruntea listei de donaţii. Dar în timpul Depresiunii ea a fost lovită cel mai tare. Pe lângă obişnuitele activităţi de binefacere, văzând copiii nemâncaţi de pe Strada Sardinelor, taţii şomeri şi nevestele muncite de griji, Dora a plătit datoriile de la băcănie în stânga şi în dreapta timp de doi ani şi aproape a dat faliment făcând asta. Fetele Dorei sunt bine instruite şi politicoase. Nu i se adresează niciodată unui bărbat pe stradă, chiar dacă acesta le-a vizitat cu o seară în urmă.

Înainte de venirea lui Alfy, actualul paznic, la Restaurantul Steagul cu Urs a avut loc o tragedie care a întristat pe toată lumea. Predecesorul său, pe nume William, era un bărbat negricios şi cu o expresie însinguratã. Pe timpul zilei, când nu avea prea multe de făcut, se plictisea de compania femeilor. Pe fereastră, îi vedea pe Mack şi băieţi cum stăteau pe ţevile de pe maidan, bălăbănindu-şi picioarele printre tulpinile de nalbă şi sorindu-se în timp ce conversau domol şi filozofic despre subiecte de interes, dar fără greutate. Din când în când, îi vedea scoţând o sticlă de jumate de „Old Tennis Shoes”, ştergându-i gura cu mâneca şi trecând-o de la unul la altul. Şi astfel William a început să-şi dorească să li se alăture. Într-o zi, s-a dus la ei şi s-a aşezat pe o ţeavă. Conversaţia s-a oprit şi deasupra

grupului s-a lăsat o linişte jenată şi ostilă. După un timp, William s-a întors dezamăgit la Steagul cu Urs şi a văzut pe geam cum conversaţia s-a reluat cu vioiciune, lucru care l-a întristat. Avea un chip urât şi negricios, iar buzele îi erau muncite de gânduri negre.

A doua zi s-a dus din nou, de data asta cu o sticlă de jumate de whisky. Mack şi băieţii au băut whisky-ul, doar nu erau nebuni, dar singurele cuvinte rostite au fost „noroc” şi ,,pân’ la fund”.

După un timp, William s-a întors la Steagul cu Urs, de unde i-a urmărit prin fereastră şi l-a auzit pe Mack spunând răstit:

— La dracu’, nu înghit peşti!

Evident, acest lucru nu era adevărat, deşi William nu avea de unde să ştie. Mack şi băieţii pur şi simplu nu-l plăceau.

Asta i-a frânt inima lui William. Vagabonzii nu-l acceptaseră social. Îl considerau inferior lor. William fusese dintotdeauna introvertit, având tendinţa de a se învinovăţi. Şi-a pus pălăria şi a luat-o pe malul mării până la far. A adăstat o vreme în micul cimitir, de unde se aud valurile spărgându-se neîncetat. Mintea lui William s-a umplut de gânduri negre şi mohorâte. Nimeni nu-l iubea. Nimănui nu-i păsa de el. I se spunea lui că e paznic, dar de fapt era doar un peşte: un peşte pervers, cea mai josnică creatură din lume. Şi apoi s-a gândit că şi el avea dreptul să trăiască şi să fie fericit ca toată lumea, la naiba, chiar îl avea. Plin de furie, a făcut cale întoarsă, dar când a ajuns la Steagul cu Urs şi a urcat scările, toată furia i-a trecut. Era seară şi tonomatul cânta Harvest Moon, iar William şi-a amintit că primei curve cu care avusese el de-a face

îi plăcuse cântecul ăla înainte să fugă, să se mărite şi să dispară. Cântecul l-a întristat teribil. Când a intrat, Dora era în salonul din spate, bea o ceaşcă de ceai.

— Ce-i cu tine? Te simţi rău? l-a întrebat ea.

— Nu, i-a răspuns William. Da' ce-ţi pasă? Mă simt mizerabil. Cred că-mi trag un glonţ în cap.

Dora se confruntase cu mulţi nevrotici la viaţa ei. O glumă le rezolvă pe toate, ăsta era motto-ul său.

— Dacă-i aşa, atunci fă-o-n afara programului şi ai grijă să nu mânjeşti covoarele, i-a spus ea.

Un nor negru şi umed s-a lăsat asupra inimii lui William, care a pornit-o încet pe hol, până la uşa Evei Flanegan. Fata avea părul roşcat şi se spovedea în fiecare săptămână. Eva era o fată foarte credincioasă, dintr-o familie mare, cu mulţi fraţi şi surori, însă era şi o beţivancă imprevizibilă. Când a intrat, a găsit-o făcându-şi unghiile sau, mai degrabă, mânjindu-le şi şi-a dat seama că era băută, iar Dora nu lăsa o fată băută să muncească. Avea degetele pline de ojă până la prima articulaţie şi era furioasă.

— Ce te roade? l-a întrebat. William s-a enervat şi el.

— O să-mi trag un glonţ în cap, i-a răspuns mânios.

— Ăsta e un păcat murdar, mizerabil şi împuţit, a ţipat Eva la el. E exact genul tău să faci o măgărie tocmai când am strâns şi eu suficienţi marafeţi să merg în vacanţă la East St. Louis. Eşti un nenorocit de doi bani.

Încă ţipa la el când William a închis uşa în urma lui, îndreptându-se spre bucătărie. I se acrise de femei. O să-i facă bine compania grecului.

Grecul, cu şorţul lui uriaş şi mânecile suflecate, prăjea nişte cotlete în două tigăi mari, întorcându-le cu o daltă de gheaţă.

— Salut, Kits. Cum îţi merge? Cotletele sfârâiră zgomotos în tigaie.

— Nu ştiu, Lou, răspunse William. Uneori cred că cel mai bine ar fi să… harşt! spuse şi trasă o linie cu degetul în dreptul beregatei.

Grecul puse dalta de gheaţă pe aragaz şi îşi suflecă mânecile şi mai mult.

— Să-ţi spun ce cred eu, Kits. Eu cred că ăia care vorbesc despre asta n-o fac niciodată.

William s-a întins după daltă şi a luat-o în mână cu un gest firesc. Îşi ţinea privirea pironită în ochii negri ai grecului, în care citea neîncredere şi amuzament, dar, cum îl fixa, figura grecului s-a tulburat şi apoi s-a umplut de îngrijorare. Iar William a văzut schimbarea, a văzut cum grecul întâi şi-a dat seama că ar putea s-o facă şi apoi că o va face sigur. În momentul când a citit asta în privirea grecului, a ştiut că trebuia s-o facă. Era trist, pentru că acum i se părea o prostie. Mâna şi-a luat avânt, iar dalta de gheaţă i s-a înfipt cu un pocnet în inimă. Uimitor cât de uşor a intrat. William fusese paznic înaintea lui Alfred. Toată lumea îl plăcea pe Alfred. Putea să stea oricând pe ţevi cu Mack şi băieţii. Ba putea chiar şi să-i viziteze la „Palatul azil de noapte”.

4

În amurg, pe Strada Sardinelor se întâmpla un lucru curios. Se întâmpla în răstimpul dintre apus şi aprinderea felinarelor de pe stradă. Chiar în acel scurt interval incert şi tăcut. La poalele dealului, pe lângă „Palatul azil de noapte”, pe podeţul de lemn şi peste maidan venea un chinez bătrân. Purta o pălărie de pai tradiţională, pantaloni şi jachetă de blugi şi bocanci grei, unul dintre ei cu talpa dezlipită şi lovindu-i-se cu zgomot de asfalt în timp ce mergea. Într-o mână ducea un coş de nuiele acoperit. Avea faţa slabă, maronie şi brăzdată ca pastrama, iar ochii îi erau căprui, până şi albul acestora fiind căprui, şi adânciţi în orbite, încât părea că priveşte prin nişte găuri. Venea exact la ceasul amurgului, trecea strada şi o lua printre Laboratorul de Biologie şi fabrica de conserve Hediondo. Apoi traversa mica plajă şi dispărea printre pilonii de oţel care sprijineau promenada de lemn. Nu mai apărea decât în zori.

Iar atunci, în răstimpul dintre stingerea felinarelor de pe stradă şi revărsarea zorilor, bătrânul chinez se strecura printre piloni, traversa plaja şi apoi strada. De data aceasta coşul de nuiele era greu, ud, cu apa şiroind din el. Talpa dezlipită se auzea lovindu-se cu zgomot de asfalt. O apuca în sus, pe deal, până la a doua stradă, intra pe o poartă tăiată într-un gard înalt din scânduri şi se făcea nevăzut

până seara.

Oamenii auzeau, în somn, zgomotul pe care îl făcea talpa dezlipită şi se trezeau pentru o clipă. Acest lucru se întâmpla deja de ani de zile, dar nimeni nu se obişnuise cu el. Unii credeau că ar fi Dumnezeu, cei foarte bătrâni spuneau că e Moartea, cât despre copii, ei credeau că e doar un chinez bătrân şi amuzant, aşa cum cred copiii despre orice este bătrân şi ciudat. Dar copiii nu-l tachinau şi nici nu strigau după el, cum ar fi făcut în mod obişnuit, deoarece era învăluit într-un mic nor de teamă.

Singurul care l-a înfruntat pe bătrânul chinez a fost un băieţel de zece ani, curajos şi frumos, pe nume Andy, din Salinas. Andy era venit în vizită în Monterey când l-a văzut pe bătrân şi a ştiut că trebuia să strige după el, măcar ca să îşi afişeze autoritatea. Dar până şi Andy, oricât de curajos ar fi fost, a simţit norul de teamă. Andy l-a urmărit trecând seară de seară, în el ducându-se o luptă între datorie şi groază. Până într-o seară, când Andy şi-a făcut curaj, s-a luat după bătrân, cântând subţire şi strident:

— *Chinezul Ching-Chong stătea pe-o bară*
Şi-a venit un alb şi l-a muşcat de coadă.

Bătrânul s-a oprit şi s-a întors. Andy a tăcut. Ochii căprui, adânciţi în orbite l-au fixat, iar buzele subţiri şi ridate s-au mişcat. Ce s-a întâmplat apoi, Andy nu a putut să explice sau să uite nicicând. Fiindcă ochii s-au mărit până când chinezul a dispărut. Şi a rămas doar un ochi, un ochi căprui uriaş, cât o uşă de biserică. Andy a privit prin uşa maronie, transparentă şi lucitoare, şi prin ea a zărit un peisaj de ţară pustiu şi plat cât vedeai cu ochii, dar care se termina cu un şir de munţi cu forme fantastice:

capete de vaci şi de câini, corturi şi ciuperci. Câmpia era acoperită cu iarbă scundă şi aspră, iar din loc în loc vedea câte o movilă. Şi pe fiecare movilă stătea un animal mic, ca o marmotă americană. Iar singurătatea, izolarea rece şi deprimantă a peisajului l-au făcut pe Andy să scâncească pentru că nu mai era nimeni pe lume, iar el fusese abandonat. Andy a închis ochii ca să nu mai vadă, iar când i-a deschis era pe Strada Sardinelor şi chinezul cel bătrân tocmai trecea, lipăind cu talpa dezlipită, printre Laboratorul de Biologie şi fabrica Hediondo. Andy a fost singurul băiat care a făcut asta şi nici că a mai încercat-o a doua oară.

5

Laboratorul de Biologie este aşezat cu faţa spre maidan, peste stradă de el. Băcănia lui Lee Chong este în dreapta, pe diagonală faţă de maidan, iar localul Dorei, Steagul cu Urs, în stânga, tot pe diagonală. Laboratorul de Biologie comercializează mărfuri stranii şi frumoase. Vinde vietăţi marine minunate: bureţi, urocordate, anemone, stele-de-mare de toate soiurile, ofiuri, scoici bivalve, bălănuşi, viermi de mare şi cochilii, vieţuitoare fantastice şi multiforme, flori marine vii şi mişcătoare, nudibranhiate şi tectibranhiate, arici-de-mare ţepoşi şi rotunzi, crabi şi semicrabi, căluţi-de-mare, creveţi-pistol şi creveţi-fantomă atât de transparenţi încât aproape că nu au umbră. Laboratorul de Biologie vinde şi gândaci, melci, păianjeni, şerpi cu clopoţei, şobolani, albine melifere şi gile veninoase. Toate acestea sunt de vânzare. Apoi mai sunt embrionii umani, unii întregi, alţii feliaţi subţire şi montaţi pe lamele de microscop. Iar pentru studenţi, există rechini al căror sânge a fost înlocuit cu un lichid galben şi albastru pentru vene, respectiv artere, astfel încât să poată urmări cele două sisteme cu bisturiul. Şi mai sunt şi pisici cu vene şi artere colorate, ba chiar şi broaşte. Poţi comanda orice vieţuitoare de la Laboratorul de Biologie şi, mai devreme sau mai târziu, o vei primi.

Clădirea este una scundă, cu ferestrele la stradă. La subsol se află depozitul cu rafturi până sus, în tavan, ticsite cu borcane în care sunt animale conservate. Şi tot la subsol se găsesc şi o chiuvetă şi instrumente pentru îmbălsămat şi injectat. Dacă o iei prin curtea din spate ajungi la un şopron acoperit, construit pe piloni deasupra oceanului, iar acolo sunt acvariile pentru animalele mai mari, rechini, pisici-de-mare, caracatiţe, fiecare în bazinul său de beton. Există şi o scară exterioară, pe faţada clădirii, care duce la uşa unei încăperi în care se află un birou plin cu teancuri de corespondenţă nedesfăcută, cu dulapuri pentru dosare şi un seif deschis. O dată cineva încuiase seiful din greşeală şi nimeni n-a ştiut cifrul. În seif se găseau o conservă de sardine desfăcută şi o bucată de brânză Roquefort. Până să trimită cifrul producătorul seifului, treaba se împuţise înăuntru. Cu această ocazie, Doc a pus la punct o metodă de răzbunare împotriva băncilor pentru oricine ar fi avut nevoie.

— Închiriezi o căsuţă cu cifru, a spus el, în care depozitezi una bucată somon proaspăt şi-l laşi acolo şase luni.

După istoria cu seiful, s-a interzis depozitarea mâncării în interior. Acum se ţine în dulapurile pentru dosare. În spatele acestei încăperi, se află o alta unde sunt ţinute acvarii pline cu animale vii; tot aici se găsesc şi microscoapele şi lamelele, dulapurile cu medicamente, cutiile cu obiecte de sticlă pentru laborator, mesele de lucru, mici motoare şi chimicalele. Această încăpere emană tot soiul de mirosuri: formol şi stele-de-mare uscate, apă de mare şi mentol, acid carbonic şi acid acetic, miros de hârtie maro de împachetat, paie şi

frânghie, miros de cloroform şi eter, de ozon de la motoare, de oţel inoxidabil şi straturi subţiri de lubrifiant de la microscoape, miros de ulei de banane şi tuburi de cauciuc, miros de şosete de lână şi bocanci puşi la uscat, miros usturător şi intens de şarpe cu clopoţei şi miros muced şi înfricoşător de şobolan. Iar prin uşa din spate a clădirii intră miros de bălănuşi şi varec la reflux şi miros de sare şi stropi de apă la flux.

În partea stângă, biroul dă într-o bibliotecă. Pereţii sunt ticsiţi până în tavan cu rafturi cu cărţi, cutii cu broşuri şi manuale de laborator, cărţi de toate felurile, dicţionare, enciclopedii, poezie, piese de teatru. Lângă perete se află un gramofon impunător, cu sute de discuri rânduite lângă el. Sub fereastră este un pat de sequoia, iar pe pereţi şi de rafturi sunt agăţate cu pioneze reproduceri după tablouri de Daumiers, Graham, Tiţian, Leonardo, Picasso, Dali şi George Grosz, atârnate din loc în loc, la nivelul ochilor, astfel încât să le poţi privi dacă doreşti. Mai sunt şi scaune şi bănci în cămăruţă şi, desigur, patul. O dată, au încăput chiar patruzeci de oameni în ea.

Dincolo de bibliotecă sau camera de muzică, ori cum vreţi să-i spuneţi, se află bucătăria, o încăpere îngustă cu o maşină de gătit pe gaz, un boiler şi o chiuvetă. În timp ce o parte din mâncare este ţinută în dulapurile de dosare din birou, vasele, grăsimea pentru gătit şi legumele sunt păstrate în bucătărie, în două corpuri de bibliotecă închise cu geam. Nu a fost niciun capriciu la mijloc. Aşa s-a întâmplat. Din tavanul bucătăriei atârnă şunci, salam uscat şi castraveţi-de-mare. Dincolo de bucătărie sunt

toaleta şi duşul. Ţeava de la vasul de toaletă a curs timp de cinci ani de zile până când un musafir chipeş şi isteţ a astupat gaura cu o bucată de gumă de mestecat.

Doc este proprietarul şi directorul Laboratorului Vestic de Biologie. E un bărbat mai degrabă scund, lucru care poate păcăli la prima vedere, căci de fapt este vânos şi foarte puternic, iar când îl apucă furia pătimaşă poate fi de-a dreptul feroce. Poartă barbă şi are un chip pe jumătate de Hristos, pe jumătate de satir, un chip care spune adevărul. Se zice că a ajutat multe fete să iasă dintr-un bucluc băgându-le în altul.

Doc are mâini de neurochirurg şi o minte lucidă şi caldă. Salută câinii, din maşină, ducând mâna la pălărie, iar aceştia ridică privirea şi îi zâmbesc. Doc poate ucide orice de foame, dar nu ar răni nici măcar un sentiment din plăcere. Are o mare teamă: aceea de a se uda la cap, astfel că, fie vară, fie iarnă, poartă o pălărie de ploaie. Intră până la piept în ochiurile de apă lăsate în urmă de reflux, dar un strop de ploaie pe creştet îl umple de griji.

În câţiva ani, Doc se insinuase în viaţa Străzii Sardinelor mai adânc decât ar fi bănuit-o el însuşi. Devenise izvorul de filozofie, ştiinţă şi artă. În laboratorul său au ascultat fetele Dorei pentru prima dată cantus planus[5] şi cânturi gregoriene. Lee Chong îl asculta citindu-i în engleză din Li Po. Henri, pictorul, a ascultat pentru prima dată *Cartea morţilor* şi a fost atât de mişcat, încât şi-a schimbat mijlocul de expresie artistică. Până atunci Henri pictase cu lipici, rugină şi pene de găină colorate, însă următoarele patru tablouri le-a făcut în întregime din coji de diferite feluri de nuci. Doc

asculta orice prostii şi le transforma într-un soi de înţelepciune care să i se potrivească. Mintea sa nu avea limite, iar simpatia sa era de neclintit. Putea să vorbească cu copiii spunându-le lucruri foarte profunde pe înţelesul lor. Trăia într-o lume de minuni, de exaltare. Era concupiscent ca un iepure şi blând ca naiba. Toţi cei care îl cunoşteau îi erau recunoscători pentru ceva. Iar toţi, când se gândeau la el, îşi spuneau: „Chiar ar trebui să fac ceva drăguţ pentru Doc”.

6

Doc se ducea să colecteze vietăţi marine din Marele Ochi de Apă format după reflux în capătul peninsulei. Un loc fabulos: la flux este un bazin bătut de valuri, alb de spumă, biciuit de brizanţii care se rostogolesc dinspre baliza cu fluier din dreptul recifului. Dar la reflux, se transformă într-un mic univers acvatic minunat şi calm. Apa este foarte limpede, iar fundul devine o scenă fantastică, cu animale care se urmăresc, se luptă, se hrănesc şi se împerechează. Crabii se grăbesc de la o tufă la alta de alge unduitoare. Stelele-de-mare se aşază pe midii sau pe melci turtiţi, îşi lipesc milioanele de ventuze minuscule şi apoi trag încet, cu o forţă nemaivăzută, până când prada se desprinde de piatră. Apoi stomacul stelei-de-mare iese la iveală şi cuprinde hrana. Nudibranhiate portocalii, pătate şi striate alunecă graţioase peste pietre, cu volanele unduindu-se precum rochiile dansatoarelor spaniole. Şi ţipari negri îşi iţesc capetele din crăpături, pândindu-şi prada. Creveţii-pistol, cu ghearele ca nişte trăgace, pocnesc zgomotos. Crabii-sihastru aleargă ca nişte copii descreieraţi pe nisipul de pe fund. Iar cum găsesc o cochilie de melc goală care le place mai mult decât cea pe care o poartă, se strecoară afară, expunându-şi o clipă corpul moale în faţa duşmanilor, şi apoi – ţuşti! – în cochilia nouă. Un val trece de barieră, împroşcând

pentru o clipă suprafaţa ca de sticlă a apei şi amestecând bule în ochiul format, care apoi se limpezeşte şi devine din nou liniştit şi minunat şi ucigaş. Ici un crab smulge piciorul unui seamăn. Colo anemonele se deschid ca nişte flori moi şi strălucitoare, o invitaţie pentru orice animal obosit şi năuc să se întindă o clipă în braţele lor, iar când vreun crab mic sau vreo altă creatură măruntă şi amărâtă acceptă invitaţia verde-violetă, petalele se închid şfichiuitor, celulele usturătoare injectează minuscule ace narcotice în pradă, iar aceasta se simte din ce în ce mai slăbită şi poate chiar adoarme în timp ce acizii caustici fierbinţi îi dizolvă trupul.

Apoi mai este ucigaşul târâtor, caracatiţa, care se fofilează încet, uşor, înaintând ca o ceaţă cenuşie, prefăcându-se că e când un fir de algă, când o piatră, când o bucată de carne în putrefacţie, iar în tot acest timp ochii ei de capră pândesc glaciali. Se prelinge şi alunecă spre crabul care se hrăneşte, şi când se apropie de el privirea ei galbenă arde, iar corpul îi devine trandafiriu, năpădit de culoarea pulsatilă a anticipaţiei şi furiei. Apoi, dintr-odată, începe să alerge agil pe vârfurile tentaculelor, la fel de feroce ca o pisică în plin atac. Se aruncă cu bestialitate asupra crabului, se vede un jet mic de lichid negru şi masa încleştată în luptă se pierde în norul sepia în timp ce caracatiţa ucide crabul. Pe pietrele expuse care ies din apă, bălănuşii bolborosesc în spatele uşilor lor închise şi scoicile se usucă la soare. Iar pe pietre se opresc muşte negre care mănâncă tot ce găsesc. Mirosul înţepător de iod al algelor, mirosul de var al corpurilor calcaroase şi acela puternic şi proteic de

spermă şi ovule umplu aerul. Pe pietrele expuse, stelele-de-mare depun lapţi şi icre dintre braţele în formă de raze. Mirosurile de viaţă şi abundenţă, de moarte şi digestie, de putrefacţie şi naştere îngreunează aerul. Iar dinspre barieră vin stropi săraţi, semn că oceanul aşteaptă să prindă puteri la flux şi să se întoarcă în Marele Ochi de Apă. În dreptul recifului, baliza mugeşte ca un taur trist şi răbdător.

În ochiul de apă, Doc şi Hazel munceau împreună. Hazel trăia în „Palatul azil de noapte” împreună cu Mack şi băieţii. Hazel îşi primise numele într-un mod la fel de arbitrar cum s-a dovedit a fi întreaga sa viaţă după aceea. Mama lui cea copleşită de griji născuse şapte copii în opt ani. Hazel era al optulea. Obosită şi deşelată de efortul de a hrăni şi a îmbrăca şapte copii, plus pe tatăl lor, mama lui s-a încurcat la naştere în privinţa sexului copilului. Încercase toate metodele posibile de a face bani: flori de hârtie, crescătorie de ciuperci acasă, iepuri pentru carne şi blană, în timp ce soţul ei, dintr-un scaun de pânză, îi oferise tot ajutorul de care era capabil sub formă de sfaturi, raţionamente şi critici. Avea o străbătuşă pe nume Hazel, notorie prin faptul că îşi făcuse asigurare de viaţă. Al optulea copil a fost botezat Hazel înainte ca mamei sale să-i intre în cap că acesta era băiat, iar apoi se obişnuise deja cu numele şi nu s-a mai deranjat să i-l schimbe. Hazel a crescut, a făcut patru ani de şcoală primară şi patru ani de şcoală de corecţie, fără să se prindă ceva de el nici la una, nici la alta. Se presupune că la şcolile de corecţie înveţi să fii vicios şi infractor, dar Hazel nu a luat seama la lucrurile astea. A ieşit de la şcoala de corecţie la fel

de inocent faţă de vicii cum era şi faţă de fracţii şi împărţiri cu rest. Lui Hazel îi plăcea să audă discuţii, dar nu asculta cuvintele – doar tonul conversaţiei. Punea întrebări nu ca să primească un răspuns, ci doar ca să nu se întrerupă curgerea dialogului. Avea douăzeci şi şase de ani, părul negru şi era un tip plăcut, puternic, disponibil şi fidel. Mergea destul de des cu Doc să adune animale şi era foarte priceput, odată ce înţelegea ce trebuia făcut. Degetele sale se furişau ca o caracatiţă şi apucau şi strângeau ca o anemonă. Păşea cu siguranţă pe pietrele alunecoase şi îi plăcea să vâneze. Doc purta pălărie de ploaie şi cizme de cauciuc înalte, dar Hazel plescăia prin apă în tenişi şi blugi. Acum adunau stele-de-mare. Doc primise o comandă de trei sute de bucăţi.

Hazel culese de pe fundul apei o stea-de-mare violetă, foarte şic, strânsă ghem şi o vârî în sacul de iută aproape plin.

— Mă întreb ce fac cu ele, spuse el.

— Cu cine? întrebă Doc.

— Cu stelele-de-mare, răspunse Hazel. Tu le vinzi. Le trimiţi un butoi întreg. Da’ ce fac ăia cu ele? Nu-s de mâncare.

— Le studiază, îi spuse Doc răbdător, amintindu-şi că-i mai răspunsese de zeci de ori la aceeaşi întrebare.

Doc avea însă un obicei peste care nu putea trece. Când cineva îi punea o întrebare, Doc se gândea că respectivul voia să afle răspunsul. Aşa era Doc. El nu punea niciodată o întrebare fără să vrea să afle ceva şi nu concepea că ar putea exista un creier care să întrebe fără să vrea să afle. Dar Hazel, care îşi dorea numai să audă pe cineva vorbind,

elaborase un sistem prin care un răspuns devenea punctul de pornire pentru o altă întrebare. Aşa conversaţia nu se oprea.

— Ce-or găsi de studiat la ele? continuă Hazel. Sunt doar nişte stele-de-mare. Sunt milioane ca ele în jur. Ţi-aş putea prinde un milion.

— Sunt animale complicate şi interesante, zise Doc uşor defensiv. În plus, astea ajung în Vestul Mijlociu, la Northwestern University.

Hazel îşi folosi trucul.

— N-au stele-de-mare acolo?

— Nu au ocean acolo! răspunse Doc.

— O! exclamă Hazel, căutând frenetic un cui de care să agaţe următoarea întrebare.

Detesta când o conversaţie murea în felul acesta. Nu a fost destul de rapid. Cât căuta el o întrebare, a venit Doc cu una. Lui Hazel nu-i plăcea asta, pentru că însemna să scormonească prin minte după un răspuns, iar scormonitul în mintea lui Hazel era ca şi cum ai fi rătăcit printr-un muzeu părăsit. Mintea lui Hazel era sufocată de exponate necatalogate. Nu uita nimic, dar nici nu se obosea să îşi facă ordine în amintiri. Totul era aruncat la grămadă, precum materialele de pescuit pe fundul unei bărci cu vâsle: cârlige, plumbi, momeli şi cângi – toate de-a valma.

— Cum mai merg lucrurile la Palat? întrebă Doc. Hazel îşi trecu degetele prin părul negru, scrutând debandada din mintea sa.

— Destul de bine, spuse el. Tipul ăla, Gay, se mută la noi, cred. Nevastă-sa îl bate cam rău. Nu-i pasă că dă în el când e treaz, dar ea aşteaptă să adoarmă şi atunci îi loveşte. Iar el urăşte chestia asta. Trebuie să se trezească şi să o bată, şi apoi, când adoarme la loc, ea iar îl loveşte. Nu se mai poate

odihni neam şi de-aia se mută la noi.

— Asta-i ceva nou, spuse Doc. Înainte făcea plângere împotriva lui şi-l băga la puşcărie.

— Da! zise Hazel. Dar asta până să se construiască închisoarea nouă din Salinas. Îl băga o lună şi Gay de-abia aştepta să iasă, dar închisoarea asta nouă are radio în celulă şi paturi bune, iar şeriful e un tip de treabă. Gay intră şi după aia nu vrea să mai iasă. Îi place aşa de tare, că nevastă-sa nu-l mai bagă la puşcărie. Aşa a ajuns la chestia asta, de-l loveşte când doarme. Gay zice că-ţi face nervii praf. Plus că, şi tu ştii la fel de bine ca mine, lui Gay nu i-a plăcut niciodată s-o bată. N-a făcut-o decât ca să-şi salveze faţa. Da' s-a săturat. Cred că o să stea cu noi.

Doc se îndreptă de spate. Valurile începuseră să se spargă dincoace de bariera Marelui Ochi de Apă. Se apropia fluxul şi deja începuseră să se scurgă pe pietre pâraie din mare. O adiere proaspătă de vânt se simţi dinspre baliza cu fluier, iar de dincolo de cap se auzeau leii-de-mare lătrând. Doc îşi dădu pe ceafă pălăria de ploaie.

— Avem destule stele-de-mare, spuse el şi apoi continuă: Uite ce e, Hazel, ştiu că ai vreo şase, şapte pui de urechi-de-mare la fundul sacului. Dacă te opreşte gardianul piscicol o să-i spui că sunt ai mei, pe permisul meu, nu-i aşa?

— Păi, ce naiba! zise Hazel.

— Uite, îi spuse Doc pe un ton blând. Să zicem că primesc o comandă de urechi-de-mare şi poate gardianului piscicol o să i se pară că îmi folosesc permisul de colectare prea des. Să zicem că el crede că le mănânc.

— Păi, ce naiba! zise Hazel.

— E ca şi cu comisia pentru alcoolul industrial. Au

minţi suspicioase. Mereu cred că beau alcoolul. Asta cred despre toţi.

— Păi, şi nu-l bei?

— Nu prea îl beau, răspunse Doc. Pun în el ceva care îi dă un gust groaznic şi e prea complicat să-l redistilez.

— Nu-i aşa de rău la gust, spuse Hazel. Am luat o duşcă cu Mack zilele trecute. Ce pun în el?

Doc tocmai se pregătea să-i răspundă, când şi-a dat seama că Hazel îşi folosea iar şiretlicul.

— Hai să mergem, îi spuse el.

Şi-a aburcat sacul cu stele-de-mare pe umăr şi uitase deja de urechile-de-mare ascunse ilicit la fundul sacului lui Hazel.

Hazel l-a urmat până au ieşit din ochiul de apă, apucând-o apoi în sus, pe poteca alunecoasă, până la terenul solid. Crabi mici ţopăiau şi fugeau din calea lor. Hazel simţea că ar fi oportun să pună cruce subiectului urechilor-de-mare.

— Tipul ăla, pictorul, s-a întors la Palat, ieşi el la înaintare.

— Da? zise Doc.

— Da! Ştii, a făcut întâi toate tablourile alea cu pene de găină, iar acum zice că trebuie să le facă din nou, dar cu coji de nuci. Zice că şi-a schimbat mijlocul de ex… expresie.

Doc chicoti.

— Tot construieşte la barcă?

— Sigur, răspunse Hazel. Iar a întors-o pe dos. Cu totul alt soi de barcă. Cred că o s-o desfacă şi o s-o schimbe. Doc…, e nebun?

Doc îşi dădu jos sacul greu cu stele-de-mare şi rămase aşa, gâfâind uşor.

— Nebun? întrebă el. Păi, da, cred că e. Cam în

aceeaşi măsură ca noi toţi, numai că în alt fel.

Un lucru ca ăsta nu-i trecuse prin cap lui Hazel. Acum se vedea pe sine ca pe un iaz de claritate, iar viaţa sa – ca pe o oglindă tulbure de virtute neînţeleasă. Însă ultima afirmaţie a lui Doc îl indignase puţin.

— Dar barca aia! exclamă el. Lucrează la barca aia de şapte ani, numai din câte ştiu eu. Butucii pe care e proptită au putrezit, aşa că i-a făcut din ciment. De fiecare dată când e aproape gata, o schimbă şi o ia de la cap. Eu cred că e nebun. Şapte ani la o barcă.

Doc se aşezase pe pământ şi îşi scotea cizmele de cauciuc.

— Nu ai înţeles, îi spuse el blând. Lui Henri îi plac bărcile, dar îi e frică de ocean.

— Şi-atunci la ce-i trebuie o barcă? îl chestionă Hazel.

— Îi plac bărcile, continuă Doc. Dar să zicem c-o termină. Când barca e gata, toată lumea îl va întreba de ce nu-i dă drumul la apă. Apoi, dacă-i dă drumul la apă, va trebui să iasă cu ea în larg, iar el urăşte apa. Aşa că, vezi tu, nu termină niciodată barca, pentru a nu fi nevoit să o lanseze la apă.

Hazel îi urmărise raţionamentul până la un punct, dar îl abandonase înainte de concluzie şi nu numai că-l abandonase, dar căutase şi un subiect nou.

— Eu cred că-i nebun, spuse el fără convingere.

Pe pământul negru pe care înfloreau gheţişoarele se târau sute de ploşniţe negre. Şi multe dintre ele umblau cu fundul în sus.

— Uită-te la ploşniţele alea, remarcă Hazel, recunoscător că se nimeriseră acolo.

— Sunt interesante, spuse Doc.

— Păi, de ce umblă aşa cu fundu-n sus?

Doc îşi făcu ghem ciorapii de lână şi îi puse în cizmele de cauciuc, iar din buzunar scoase o pereche de şosete uscate şi una de mocasini uşori.

— Nu ştiu de ce, spuse el. Chiar am citit despre ele de curând. Sunt animale foarte obişnuite, iar unul din cele mai comune lucruri pe care le fac este să umble cu fundul în sus. Iar în toate cărţile nu am găsit nicăieri menţionat faptul că umblă cu fundul în sus şi de ce o fac.

Hazel întoarse o ploşniţă pe spate cu vârful tenisului ud, iar gândacul negru şi strălucitor începu să se zbată înnebunit, aruncându-şi picioarele în toate părţile, ca să se întoarcă pe burtă.

— Păi, şi tu de ce crezi c-o fac?

— Cred că se roagă, spuse Doc.

— Ce?!

Hazel era şocat.

— Remarcabil este însă, continuă Doc, nu că umblă cu fundul în sus, cu adevărat remarcabil e că nouă ni se pare că acest lucru e remarcabil. Ne folosim pe noi înşine ca unic etalon. Dacă am face noi ceva la fel de inexplicabil sau ciudat, ar însemna probabil că ne rugăm. Aşa că... poate şi ele se roagă.

— Hai să plecăm dracului de-aici, zise Hazel.

7

„Palatul azil de noapte” nu a cunoscut o dezvoltare bruscă. Într-adevăr, când Mack, Hazel, Eddie, Hughie şi Jones s-au mutat în el, nu-l considerau mai mult decât un adăpost de ploaie şi de vânt, un loc în care să meargă când totul se închidea sau când bunăvoinţa gazdei se subţia sau pierea de-a dreptul de atâta solicitare. Pe atunci Palatul era doar o încăpere lungă şi goală, luminată precar de două ferestre mici, cu pereţii de lemn nevopsit mirosind puternic a făină de peşte. Pe vremea aceea nu le plăcea. Dar Mack şi-a dat seama că nu era nevoie decât de puţină organizare, mai ales în cazul unui grup format din asemenea individualişti feroce.

O armată în devenire care nu a fost dotată cu mitraliere, artilerie şi tancuri foloseşte arme false şi camioane pentru a simula panoplia de obiecte distructive, iar soldaţii unei asemenea armate se călesc folosind butuci pe roţi în loc de tunuri.

La fel şi Mack, cu ajutorul unei bucăţi de cretă, a desenat cinci patrulatere pe podea, fiecare dintre ele de doi metri şi ceva lungime pe un metru şi ceva lăţime, iar în ele a scris câte un nume. Acestea constituiau paturi simulate. Fiecare bărbat avea drepturi de proprietate inviolabile asupra spaţiului său. Avea dreptul legal să se bată cu cel care-i încălca limitele patrulaterului. Restul încăperii constituia proprietate comună.

Acest lucru se întâmpla în primele zile, când Mack şi băieţii se aşezau pe podea, jucau cărţi stând pe vine şi dormeau pe duşumeaua tare. Dacă nu ar fi fost acel accident meteorologic, poate că ar fi continuat să trăiască aşa. O ploaie care a ţinut mai bine de o lună a schimbat însă totul. Reţinuţi la domiciliu, băieţii s-au săturat să stea pe jos. Iar privelişte a pereţilor de scândură goi îi înnebunea. Pentru că le servea drept adăpost, casa le era acum dragă. Mai mult, nu aveau vreun proprietar furios care să dea buzna peste ei, şi asta îi dădea un farmec aparte. Căci Lee Chong nici nu se apropia de clădire. Până când, într-o după-amiază, Hughie se întoarse cu un pat pliant de campanie cu pânza sfâşiată. A petrecut două ore cosând pânza cu gută. În noaptea aceea, toţi ceilalţi care dormeau în patrulaterele lor de pe duşumea l-au privit pe Hughie cum se prelinge cu graţie în noul său pat – l-au auzit cum geme de plăcere nemărginită, plus că a adormit şi a început să sforăie înaintea tuturor.

A doua zi, Mack urca dealul gâfâind şi cărând o saltea cu arcuri ruginite pe care o găsise la o groapă de fier vechi. Acela a fost semnalul că vălul de apatie se risipise. Băieţii s-au luat la întrecere în a înfrumuseţa „Palatul azil de noapte” până când, câteva luni mai târziu, acesta a devenit, dacă nu frumos, atunci cel puţin supramobilat. Podeaua era acoperită de covoare vechi şi scaune cu sau fără şezut. Mack avea un şezlong din nuiele vopsit în roşu aprins. Mai erau şi mese şi un ceas cu pendulă fără cadran şi mecanism. Pereţii fuseseră văruiţi în alb, ceea ce dădea încăperii un aspect aproape spaţios şi aerisit. Au început să apară şi pozele: în marea majoritate calendare cu blonde improbabil de

voluptuoase cu sticle de Coca-Cola în mână. Henri contribuise şi el cu două piese din perioada penelor de găină. Într-un colţ se afla un snop de papură, iar lângă pendulă fixaseră de perete un mănunchi de pene de păun.

Le-a luat ceva timp să achiziţioneze o maşină de gătit, iar când au găsit ce îşi doreau, un monstru acoperit cu filigran argintiu, cu cuptoare pentru încălzit înflorate şi partea din faţă nichelată ca o grădină de lalele, au avut probleme să intre în posesia ei. Era prea mare ca să o fure, iar proprietarul refuza să se despartă de ea în favoarea văduvei bolnave cu opt copii inventată pe loc de Mack şi luată sub aripa sa protectoare în aceeaşi clipă. Proprietarul cerea un dolar şi jumătate şi le-a luat trei zile ca s-o lase la optzeci de cenţi. Băieţii au bătut palma la optzeci de cenţi şi i-au dat o hârtie de recunoaştere a datoriei, pe care omul o mai are probabil şi-n ziua de azi. Tranzacţia cu pricina a avut loc în Seaside, iar maşina de gătit cântărea o sută cincizeci de kilograme. În zece zile, Mack şi Hughie au epuizat orice posibilitate de transport cu automobilul şi numai atunci şi-au dat seama că nu le va aduce nimeni maşina de gătit acasă, dacă nu pun chiar ei mâna să o care. Le-a luat trei zile să o aducă pe Strada Sardinelor, cale de opt kilometri, iar noaptea au campat lângă ea. Dar odată instalată în „Palatul azil de noapte”, a devenit gloria, vatra şi centrul acestuia. Florile şi frunzele nichelate străluceau vesel. Era dintele de aur al Palatului. Când făceau focul în ea, încălzea toată încăperea, cât era de mare. Cuptorul era o minunăţie, iar pe plitele negre lucitoare puteai să prăjeşti ouă.

Odată cu masiva maşină de gătit s-a născut mândria, iar mândria a transformat Palatul într-un cămin. Eddie a semănat zorele care se uneau deasupra uşii, iar Hazel a făcut rost de nişte tufişuri destul de rare de cerceluşi, plantate în bidoane de douăzeci de litri, care dădeau intrării un aer oficial şi puţin cam încărcat. Mack şi băieţii iubeau Palatul şi chiar făceau cât de cât curăţenie din când în când. În sinea lor, îi dispreţuiau pe cei fără rădăcini care nu aveau un cămin al lor şi, ocazional, din mândria aceasta aduceau acasă câte un oaspete pentru o zi, două.

Eddie era dublură de barman în localul La Ida. Îl înlocuia pe Whitey, barmanul oficial, când acesta era bolnav, lucru care se întâmpla cât de des posibil. De câte ori îi ţinea Eddie locul dispăreau sticle, de aceea nu putea să-i ţină locul prea des. Dar lui Whitey îi plăcea să fie înlocuit de Eddie, pentru că era convins, şi pe bună dreptate, că Eddie era dintre aceia care nu ar încerca să păstreze permanent postul. Aproape oricine ar fi putut conta pe Eddie în acest sens. Eddie nu trebuia să subtilizeze prea multă băutură. În spatele barului ţinea o butelcă de patru litri, cu o pâlnie în ea. Tot ce rămânea în pahare, Eddie turna în pâlnie înainte de a le spăla. Când avea loc vreo ceartă sau se cânta sau noaptea târziu, când buna prietenie ajungea în mod firesc la final, Eddie turna câte jumătate sau chiar două treimi din pahare direct în pâlnie. Punciul care rezulta şi pe care îl aducea la Palat era întotdeauna interesant şi uneori surprinzător. Amestecul de whisky de secară, bere, bourbon, scotch, vin, rom şi gin se menţinea relativ constant, dar se mai întâmpla ca vreun client mai

decadent să comande un cocteil cu lichior de mentă sau anason sau curaçao, aceste mici tuşe dând punciului un caracter distinct. Eddie avea obiceiul de a pune mereu puţin bitter Angostura înăuntru înainte să plece. Într-o noapte bună, Eddie umplea pe trei sferturi butelca de patru litri. Faptul că nimeni nu avea nimic de pierdut era o sursă de satisfacţie pentru el. Observase de-a lungul timpului că un bărbat se îmbăta din jumătate de pahar la fel de tare ca din unul plin, asta în cazul în care avea chef să se îmbete din capul locului.

Eddie era un locatar foarte dorit al „Palatului azil de noapte”. Ceilalţi nu-i cereau niciodată să-i ajute la curăţenia casei, iar o dată Hazel i-a spălat patru perechi de ciorapi.

În după-amiaza în care Hazel a fost plecat să adune stele-de-mare cu Doc în Marele Ochi de Apă, băieţii stăteau pe lângă casă, degustând rezultatul ultimei contribuţii a lui Eddie. Gay era şi el acolo, cel mai recent membru al grupului. Eddie sorbea speculativ din pahar şi îşi lingea buzele.

— E ciudat cum se potrivesc lucrurile uneori, spuse el. De exemplu, azi-noapte. Cel puţin zece tipi au comandat Manhattanuri. Se întâmplă să nu ţi se ceară două Manhattanuri într-o lună. Grenadina îi dă gustul ăsta.

Mack luă o gură din paharul său – o gură în toată regula – şi şi-l umplu la loc.

— Da, spuse el meditativ, diferenţa stă în detalii. Făcu ochii roată să vadă cum a fost primită această perlă de înţelepciune.

Numai Gay a surprins-o din plin.

— Sigur, aşa e, aprobă el. Ştie…

— Da’ unde-i Hazel? îl întrerupse Mack.

— Hazel e plecat cu Doc după stele-de-mare, îi răspunse Jones.

Mack aprobă din cap solemn.

— Doc ăsta e un tip pe cinste, spuse el. Îţi întinde oricând o mână de ajutor. Când m-am tăiat, mi-a schimbat bandajul în fiecare zi. Ce mai, un tip pe cinste.

Ceilalţi dădură din cap, încuviinţând plini de stimă.

— De multă vreme mă întreb, continuă Mack, ce-am putea să facem pentru el – ceva frumos. Ceva care i-ar plăcea.

— I-ar plăcea o femeie, zise Hughie.

— Are trei-patru femei, zise Jones. Îţi dai seama imediat, când trage draperiile din faţă şi pune la gramofon muzică din aia de biserică.

— Doar pentru că nu fugăreşte pe străzi femei goale în miezul zilei, tu crezi că Doc face celibat, îi spuse Mack lui Hughie cu reproş.

— Ce-i aia celibat? întrebă Eddie.

— Aia e când nu eşti cu nicio femeie, spuse Mack.

— Eu credeam că-i un soi de petrecere, spuse Jones.

Peste încăpere se aşternu tăcerea. Mack se foi în şezlongul său. Hughie se îndreptă cu scaunul, proptindu-i picioarele din faţă pe podea. Cu toţii se uitară întâi în gol şi apoi la Mack. Acesta spuse:

— Hm!

— Ce fel de petrecere crezi că i-ar plăcea lui Doc? întrebă Eddie.

— Păi, câte feluri sunt? zise Jones.

— Lui Doc nu i-ar plăcea chestia asta din „butelca de aghesmuială”, reflectă Mack.

— De unde ştii? întrebă Hughie. Nu l-ai îmbiat

niciodată.

— O, ba ştiu, spuse Mack. A făcut facultate. O dată am văzut intrând la el o damă cu haină de blană. Şi nu am văzut-o să şi iasă. Era două noaptea când m-am uitat ultima oară şi muzica aia de biserică îi dădea înainte. Nu, nu îl putem îmbia cu ce-avem noi aici.

Mack îşi umplu din nou paharul.

— Licoarea asta are gust chiar bun după al treilea pahar, spuse Hughie, fidel ideii sale.

— Nu, replică Mack. Nu pentru Doc. Pentru el whisky…, băutură adevărată.

— Îi place berea, spuse Jones. Toată ziua se duce la Lee după bere, uneori şi-n mijlocul nopţii.

— Părerea mea e că atunci când cumperi bere, cumperi prea multă umplutură, zise Mack. Să luăm cazul berii de 8%… păi, dai bani pe 92% apă şi culoare şi hamei şi chestii de astea de umplutură. Eddie, adăugă el, crezi că poţi face rost de patru, cinci sticle de whisky din La Ida data viitoare când e Whitey bolnav?

— Sigur, spuse Eddie. Sigur că pot face rost, dar ar fi ultima dată. Gata cu ouăle de aur. Cred că oricum Johnnie mă suspectează. Zilele trecute a zis: „Nu-mi miroase a bine şi parcă vine dinspre Eddie”. Aveam de gând să mă dau la fund şi să aduc doar butelca o vreme.

— Aşa! exclamă Jones. Să nu pierzi slujba asta. Dacă i se întâmplă ceva lui Whitey, poţi să-i ţii locul şi o săptămână, până găsesc pe altcineva. Aşa că, dacă vrem să dăm un chef pentru Doc, eu zic c-o să trebuiască să cumpărăm whisky-ul. Cât costă patru litri?

— Nu ştiu, spuse Hughie. N-am cumpărat mai mult

de un sfert… şi aia o singură dată. M-am gândit că dacă iei un litru, imediat îţi faci prieteni. Dar dacă iei un sfert, poţi să-l bei singur, în parcare, înainte să fii înconjurat de oameni.

— O să ne trebuiască parale să dăm un chef pentru Doc, spuse Mack. Dacă tot vrem s-o facem, s-o facem ca lumea, zic. Cu un tort mare. Oare când o fi ziua lui?

— Nu tre’ să fie ziua lui ca să dăm un chef, zise Jones.

— Nu, dar ar fi frumos, replică Mack. Mă gândesc că ne-ar trebui vreo zece, doişpe dolari ca să facem un chef cu care să nu ne fie ruşine.

Se uitară unii la alţii cu un aer întrebător.

— Fabrica Hediondo angajează oameni, propuse Hughie.

— Nu, spuse Mack repede. Avem reputaţii bune şi nu vrem să le pătăm. Când ne angajăm, stăm o lună sau mai mult în acelaşi loc. De-aia putem face rost de-o slujbă de câte ori avem nevoie. Dar dacă am ţine o slujbă doar o zi, două, ne-am pierde reputaţia de oameni serioşi. Şi dacă dup-aia am avea nevoie de-o slujbă, nimeni nu ne-ar mai angaja.

Ceilalţi îl aprobară imediat, clătinând din cap.

— Eu cred c-o să lucrez vreo două luni, noiembrie şi o parte din decembrie, zise Jones. E bine să ai bani de Crăciun. Am putea face un curcan anu’ ăsta.

— Oho, şi încă cum! spuse Mack. Ştiu un loc în valea Carmel unde sunt câte o mie cinci sute într-un cârd.

— În vale, zise Hughie. Ţineţi minte că adunam chestii pentru Doc din vale: broaşte-ţestoase, raci de râu şi broaşte. Îmi dădea cinci cenţi de broască.

— Şi mie, spuse Gay. O dată am strâns cinci sute

de broaşte.

— Dacă Doc are nevoie de broaşte, e ca şi rezolvată, spuse Mack. Am putea merge de-a lungul râului, să facem o excursie, fără să-i spunem lui Doc la ce ne trebuie banii, şi apoi să facem un chef dat dracului.

O stare de exaltare tăcută se instală în „Palatul azil de noapte”.

— Gay, zise Mack, ia uită-te dacă maşina lui Doc e în faţa casei.

Gay îşi lăsă paharul jos şi se uită din uşă.

— Nu încă.

— Ei bine, o să se întoarcă cât de curând, spuse Mack. Aşa că uite cum o să facem…

8

În aprilie 1932, cazanului cu lemne de la fabrica Hediondo i-a explodat o ţeavă pentru a treia oară în două săptămâni, iar consiliul de administraţie format din domnul Randolph şi o stenografă a hotărât că ar fi mai ieftin să cumpere unul nou decât să fie nevoiţi să întrerupă activitatea atât de des. În timp, noul cazan a sosit, iar cel vechi a fost mutat pe maidanul dintre băcănia lui Lee Chong şi Restaurantul Steagul cu Urs şi pus pe nişte cărămizi, aşteptând ca domnului Randolph să-i vină o idee pentru a-l valorifica. Treptat, inginerii de la fabrică au luat ţevile ca să cârpească alte echipamente uzate de la Hediondo. Cazanul arăta ca o locomotivă veche fără roţi. Avea o uşă mare chiar în mijloc, în partea din faţă, şi una mică pentru lemne în partea de jos. Treptat l-a mâncat rugina, dându-i un aspect moale şi roşiatic, iar nalba a crescut înaltă de jur împrejur, hrănindu-se cu rugina care se cojea. Florile de mirt s-au căţărat pe laturile sale, iar anasonul sălbatic parfuma aerul din jur. Apoi cineva a aruncat o rădăcină de datură, iar copăcelul gros şi cărnos a tot crescut până ce florile albe ca nişte clopote au ajuns să atârne deasupra uşii cazanului, iar noaptea miroseau a dragoste şi exaltare, un miros incredibil de dulce şi răscolitor.

În 1935, domnul şi doamna Sam Malloy s-au mutat

în cazan. În urma îndepărtării ţevilor, acesta se transformase într-un apartament spaţios, uscat şi sigur. E adevărat, dacă intrai pe uşa pentru lemne, trebuia să te pui în patru labe, dar odată aflat înăuntru, la mijloc, aveai loc să stai în picioare şi nici nu-ţi puteai dori o locuinţă mai uscată şi mai călduroasă. Au reuşit să îndese o saltea prin uşa pentru lemne şi s-au instalat. Domnul Malloy era fericit şi mulţumit, iar pentru multă vreme la fel a fost şi doamna Malloy.

Mai jos de cazan, tot pe deal, erau o sumedenie de ţevi mari abandonate tot de Hediondo. Către sfârşitul lui 1937, s-a prins foarte mult peşte, iar fabricile lucrau la capacitate maximă, ceea ce a dus la o criză a locuinţelor. Atunci a început domnul Malloy să închirieze ţevile mari ca locuri de dormit pentru celibatari, la un preţ modic. Cu o bucată de carton gudronat acoperind un capăt şi cu un pătrat de mochetă la celălalt, acestea deveneau dormitoare confortabile, deşi cei care se obişnuiseră să doarmă ghemuiţi erau nevoiţi să-şi schimbe obiceiul sau să se mute. Mai erau şi cei care pretindeau că îi trezeşte ecoul din ţeavă al propriilor sforăituri. Dar, per total, mica afacere a domnului Malloy era stabilă, ceea ce îl făcea fericit.

Doamna Malloy a fost mulţumită până în ziua în care soţul ei a devenit proprietar, iar ea a început să se schimbe. Întâi un preş, apoi o cadă, apoi o veioză cu abajur de mătase colorată. Până într-o zi, când a intrat în cazan în patru labe, s-a ridicat în picioare şi, cu răsuflarea tăiată, a spus:

— La Holman’s au perdele la reduceri. Perdele de dantelă adevărată şi cu margini albastre şi roz. 1,98 dolari cu tot cu bare de galerie.

Domnul Malloy se ridică în capul oaselor pe saltea.

— Perdele? întrebă el. La ce Dumnezeu îţi trebuie perdele?

— Îmi plac lucrurile drăguţe, spuse doamna Malloy. Mereu mi-a plăcut să avem lucruri drăguţe, continuă ea şi buza de jos începu să-i tremure.

— Dar, draga mea, exclamă Sam Malloy, n-am nimic cu perdelele. Îmi plac perdelele.

— Doar 1,98 dolari, zise doamna Malloy cu vocea tremurândă, iar tu îmi porţi pică pentru 1,98 dolari.

Îşi trase nasul cu zgomot şi suspină adânc.

— Nu-ţi port pică, spuse domnul Malloy. Dar, draga mea, pentru numele lui Dumnezeu, ce-o să facem noi cu perdelele? Nu avem ferestre.

Doamna Malloy a plâns şi a plâns, iar Sam a ţinut-o în braţe şi a alinat-o.

— Bărbaţii pur şi simplu nu-nţeleg ce e în sufletul unei femei, suspină ea. Bărbaţii pur şi simplu nu se pun în locul unei femei.

Iar Sam s-a întins lângă ea şi i-a masat spatele mult timp, până ce ea a adormit.

9

Când maşina lui Doc a apărut în faţa laboratorului, Mack şi băieţii au urmărit pe furiş cum Hazel îl ajută să care înăuntru sacii cu stele-de-mare. În câteva minute, Hazel venea lipăind pe podeţul de lemn către Palat. Blugii îi erau uzi până sus, pe picior, iar pe porţiunile care se uscau rămâneau în urmă cercuri albe de sare. S-a lăsat greu în balansoarul de piele lucioasă care îi aparţinea, aruncându-şi tenişii uzi din picioare.

— Ce mai face Doc? întrebă Mack.

— Bine, răspunse Hazel. Nu înţelegi o vorbă din ce spune. Ştii ce-a zis de ploşniţe? Nu, lasă, mai bine nu vă spun.

— Părea binedispus? întrebă Mack.

— Sigur, zise Hazel. Am adunat două-trei sute de stele-de-mare. E bine.

— Mă-ntreb dacă ar fi în regulă să mergem toţi? zise Mack şi tot el îşi răspunse: Nu, mai bine se duce doar unul. N-ar înţelege nimic dacă ne-am duce toţi.

— Despre ce-i vorba? întrebă Hazel.

— Avem planuri, spuse Mack. O să mă duc doar eu, ca să nu se sperie. Voi staţi aici şi aşteptaţi-mă. Mă întorc în câteva minute.

Mack ieşi, o apucă pe podeţ şi apoi traversă şinele. Domnul Malloy stătea pe o cărămidă în faţa cazanului său.

— Cum îţi mai merge, Sam? îl întrebă Mack.

— Binişor.

— Ce mai face doamna?

— Binişor. Ştii vreun lipici care să lipească pânza de fier?

În mod normal, Mack s-ar fi aplecat cu toată seriozitatea asupra problemei, dar acum nu-şi permitea să fie abătut din drum.

— Nu, răspunse el.

Traversă maidanul, apoi strada şi intră în subsolul laboratorului.

Doc îşi dăduse jos pălăria, dat fiind că şansele de a se uda la cap erau acum minime, exceptând cazul în care s-ar fi spart o ţeavă. Era ocupat să scoată stelele-de-mare din sacii uzi şi să le alinieze pe podeaua rece de ciment. Stelele-de-mare erau contorsionate şi înnodate, din cauză că lor le place să se agaţe de ceva, iar timp de o oră nu se găsiseră decât una pe alta. Doc le alinia pe rânduri lungi, iar ele se îndreptau foarte lent până când formau stele simetrice pe podeaua de ciment. Barba castanie şi ascuţită a lui Doc era udă de transpiraţie în timp ce lucra. A ridicat privirea puţin speriat când a intrat Mack. Şi nu neapărat pentru că Mack aducea belele, dar ceva aducea în mod sigur.

— Ce mai faci, Doc? spuse Mack.

— Bine, răspunse Doc crispat.

— Ai auzit de Phyllis Mae de la Steagul cu Urs? I-a dat un pumn unui beţiv de i-a intrat unul din dinţii lui în mână şi acum i s-a infectat pân’ la cot. Mi-a arătat dintele. E dintr-o lucrare. Crezi că un dinte fals poate să fie otrăvitor, Doc?

— Îmi imaginez că tot ce iese din gura unui om poate fi otrăvitor, spuse Doc precaut. S-a dus la

doctor?

— A pansat-o paznicul, zise Mack.

— O să-i duc nişte sulfamidă, adăugă Doc, aşteptând izbucnirea furtunii.

Ştia că Mack venise cu un scop şi Mack ştia că el ştie.

— Doc, ai nevoie de vreun fel de animale acum? întrebă Mack.

Doc oftă uşurat.

— De ce? întrebă el prevăzător.

Mack se deschise şi abordă un ton de confidenţă.

— O să-ţi spun de ce, Doc. Eu şi băieţii trebuie să facem rost de nişte marafeţi, chiar trebuie. Avem un scop bun, aş putea spune chiar o cauză nobilă.

— Pentru braţul lui Phyllis Mae?

Mack sesiză ocazia, o cântări şi apoi renunţă.

— Păi… nu, zise el. E ceva mai important. O curvă nu piere cu una, cu două. Nu, e altceva. Eu şi băieţii ne-am gândit că dacă ai nevoie de ceva, ţi-am putea aduce noi, şi aşa am câştiga şi noi nişte bănuţi.

Părea simplu şi inocent totul. Doc mai aranjă patru stele-de-mare pe un rând.

— Mi-ar trebui vreo trei sau patru sute de broaşte, spuse el. M-aş duce eu după ele, dar în noaptea asta trebuie să merg la La Jolla. Mâine va fi refluxul numai bun să adun nişte caracatiţe.

— Acelaşi preţ la broaşte? întrebă Mack. Cinci cenţi de broască?

— Acelaşi preţ. Mack era jovial.

— Nu-ţi bate capul cu broaştele, Doc, spuse el. Îţi aducem noi câte vrei. Nu-ţi face griji pentru asta. Se găsesc o grămadă în sus, pe râul Carmel. Ştiu eu un loc.

— Bine, zise Doc. Iau tot ce-mi aduceţi, dar am

nevoie de trei sute.

— Nu-ţi face griji, Doc. Dormi liniştit. O să-ţi primeşti broaştele, poate chiar şase-şapte sute.

Îl mai linişti o dată pe Doc în legătură cu broaştele, dar apoi se întunecă brusc la faţă.

— Doc, zise Mack, n-am putea lua maşina ta până în valea Carmel?

— Nu, îi răspunse Doc. Ţi-am spus doar. Trebuie să merg până la La Jolla mâine, să prind refluxul.

— Ah, exclamă Mack dezamăgit. Păi, atunci nu-ţi face griji, ne descurcăm noi, Doc. Poate ne dă Lee Chong camioneta aia veche.

Şi din nou se întunecă la faţă, parcă şi mai tare ca prima dată.

— Doc, spuse el, la aşa o afacere, nu ne dai şi nouă avans doi-trei dolari de benzină? Sigur n-o să vedem benzină de la Lee Chong.

— Nu, îi răspunse Doc.

Mai picase în capcana asta. Îi dăduse lui Gay un avans să meargă după broaşte-ţestoase. Îi dăduse bani pentru două săptămâni, la sfârşitul cărora Gay era la puşcărie din cauză că îl reclamase nevasta, iar Doc nu văzuse nicio broască-ţestoasă.

— Atunci nu mai putem să mergem, spuse Mack trist.

Doc chiar avea nevoie de broaşte, aşa că încercă să găsească o soluţie mai apropiată de spiritul întreprinzător decât de filantropie.

— Uite cum facem, i-a zis el. Îţi dau un bilet pentru patruzeci de litri de benzină pe care să o iei de la benzinăria unde alimentez eu de obicei. Ce zici?

Mack zâmbi.

— Bine. E foarte bine aşa. O să pornim mâine-dimineaţă devreme. Până te întorci din sud, o să

avem mai multe broaşte decât ai văzut vreodată în viaţa ta.

Doc se îndreptă spre biroul pentru etichetare şi scrise un bilet pentru Red Williams de la benzinărie, prin care autoriza alimentarea maşinii lui Mack cu patruzeci de litri de benzină.

— Poftim, îi spuse el. Mack zâmbea larg.

— Doc, poţi să dormi liniştit la noapte, fără grija broaştelor. O să-ţi aducem o căruţă de broaşte până te întorci.

Doc îl urmări plecând, uşor crispat. Afacerile cu Mack şi băieţii fuseseră întotdeauna interesante, dar rareori profitabile pentru el. Îşi aminti cu tristeţe cum, o dată, Mack i-a vândut cincisprezece motani, iar până seara stăpânii veniseră şi îi luaseră înapoi pe toţi.

— Mack, îl întrebase el, de ce erau toţi motani? La care Mack spusese:

— Doc, e o invenţie personală, dar ţie îţi spun pentru că îmi eşti prieten bun. Faci o cursă mare din sârmă şi nu pui momeală. În loc de momeală pui… ăăă… o mâţă. Aşa prinzi toţi motanii din comitat.

După ce ieşi din laborator, Mack traversă strada şi intră pe uşile verzi, batante ale băcăniei lui Lee Chong. Doamna Lee tăia costiţă pe tocătorul mare de măcelărie. Unul din verii lui Lee Chong pigulea la nişte căpăţâni de salată uşor pălite, cu aceeaşi grijă cu care o domnişoară îşi aranjează un cârlionţ rebel. O pisică dormea pe un morman de portocale. Lee Chong era la locul lui obişnuit, în spatele vitrinei cu trabucuri şi în faţa rafturilor cu tărie. La vederea lui Mack, ritmul pe care îl bătea cu degetul în covoraşul pentru rest se acceleră puţin.

Mack nu stătu prea mult pe gânduri şi îi spuse:

— Lee, Doc are o problemă. A primit o comandă mare de broaşte de la muzeul din New York. E foarte important pentru Doc. Pe lângă bani, îi şi creşte creditul binişor de la aşa o comandă. Doc trebuie să meargă în sud, iar eu şi băieţii i-am spus că-l ajutăm. Eu zic că prietenii se ajută la necaz, mai ales că e vorba de un tip de treabă ca Doc. Păi, pun pariu că cheltuieşte şaizeci-şaptezeci de dolari pe lună în prăvălia ta.

Lee Chong rămase tăcut, dar şi vigilent. Degetul său grăsun abia se mai mişca pe covoraş, dar zvâcnea uşor precum coada unei pisici la pândă.

Mack abordă problema direct:

— Ne laşi să mergem cu camioneta aia veche a ta până în valea Carmel, să căutăm broaşte pentru Doc, pentru bunul nostru prieten Doc?

Lee zâmbi triumfător.

— Camioneta nu bun. S-a stlicat. Informaţia îl destabiliză o clipă pe Mack, dar îşi reveni repede. Desfăcu biletul pentru benzină pe vitrina cu trabucuri.

— Hei! Doc are nevoie de broaştele astea. Mi-a dat biletul pentru benzină ca să mă duc după broaşte. Nu pot să-l dezamăgesc. Gay e mecanic bun. Dacă repară camioneta şi o pune la punct, ne-o dai cu împrumut?

Lee îşi dădu capul pe spate ca să-l poată privi pe Mack prin ochelarii cu jumătate de lentilă. Propunerea nu părea să aibă nimic suspect. Camioneta chiar nu mergea. Gay era într-adevăr un mecanic bun, iar biletul pentru benzină era o dovadă clară de bună-credinţă.

— Cât staţi? întrebă Lee.

— Poate juma’ de zi, poate o zi întreagă. Până prindem broaştele.

Lee era îngrijorat, dar nu vedea nicio cale de ieşire. Pericolele pândeau, iar el era conştient de fiecare dintre ele.

— Bine, acceptă Lee.

— Bun, zise Mack. Ştiam eu că Doc poate conta pe tine. Îl pun pe Gay să se apuce de camionetă chiar acum, spuse şi se întoarse să plece, după care continuă:

— Apropo, Doc ne dă cinci cenţi de broască. O să prindem şapte sau opt sute. Nu ne dai şi nouă o jumate de „Old Tennis Shoes” până ne întoarcem cu ele?

— Nu! zise Lee Chong.

10

Frankie a început să vină la Laboratorul de Biologie când avea unsprezece ani. Timp de o săptămână sau mai bine a stat în faţa uşii de la subsol privind înăuntru. Apoi, într-o zi, a stat în cadrul uşii. După încă zece zile, intrase în subsol. Avea ochii foarte mari, iar părul îi era o claie murdară şi creaţă. Avea mâinile mizerabile. A ridicat o bucată de rumeguş şi a aruncat-o la gunoi, iar apoi s-a uitat la Doc, care eticheta borcane cu specimene vineţii de velella. Într-un final, Frankie s-a apropiat de masa de lucru şi şi-a pus degetele murdare pe ea. I-a luat trei săptămâni ca să ajungă în punctul acela şi era gata să o rupă la fugă în orice moment.

Până la urmă, într-una din zile, Doc i-a vorbit:

— Cum te cheamă, băiete?

— Frankie.

— Şi unde locuieşti?

— Acolo sus, a făcut el semn către deal.

— De ce nu eşti la şcoală?

— Nu mă duc la şcoală.

— De ce?

— Pentru că nu mă vor.

— Ai mâinile murdare. Nu te speli niciodată?

Pe faţa lui Frankie a apărut o expresie de stupoare, apoi s-a dus la chiuvetă şi s-a spălat bine pe mâini, iar de atunci încolo şi-a frecat mâinile

aproape până la sânge în fiecare zi.

Şi tot în fiecare zi venea şi la laborator. Tovărăşia lui era din cele tăcute. Doc dăduse un telefon şi aflase că Frankie spusese adevărul. Nu-l voiau la şcoală. Nu putea să înveţe şi avea şi ceva probleme de coordonare. Nu avea unde să meargă. Nu era retardat, nu era periculos, iar părinţii sau părintele lui nu avea bani să-l ţină la azil. Frankie nu dormea des la laborator, dar zilele şi le petrecea mai pe toate acolo. Se întâmpla însă uneori să se cuibărească în cutia cu rumeguş şi să doarmă. Asta probabil când avea probleme acasă.

— De ce vii aici? l-a întrebat Doc.

— Tu nici nu mă baţi, nici nu-mi dai cinci cenţi, i-a răspuns Frankie.

— Eşti bătut acasă?

— La noi sunt tot timpul unchi prin preajmă. Unii mă bat şi-mi zic să mă car, alţii îmi dau cinci cenţi şi-mi zic să mă car.

— Tatăl tău unde e?

— A murit, i-a răspuns Frankie absent.

— Şi mama ta unde e?

— Cu unchii.

Doc l-a tuns pe Frankie şi l-a scăpat de păduchi. Iar după ce i-a cumpărat şi o salopetă nouă şi o bluză cu dungi de la Lee Chong, Frankie a devenit sclavul lui.

— Te iubesc, i-a zis Frankie într-o după-amiază. O, da, te iubesc.

Voia să-l ajute în laborator. Mătura în fiecare zi, dar ceva tot nu-i ieşea cum trebuie. Podeaua nu era niciodată perfect curată. A încercat să ajute la sortarea racilor de râu în funcţie de mărime. Racii erau aruncaţi toţi, la grămadă, într-o găleată.

Urmau să fie sortaţi în tăvi mari – cei de cinci centimetri laolaltă, cei de şase centimetri la fel, şi aşa mai departe. Frankie a încercat, dar, în ciuda frunţii acoperite de sudoare, nu i-a ieşit. Pur şi simplu nu înţelegea raporturile de mărime.

— Nu, îi spunea Doc. Uite, Frankie. Pune-i lângă degetul tău şi aşa o să vezi care sunt la fel de lungi. Observi? Ăsta îţi ajunge de la buricul degetului până la baza degetului mare. Acum alege încă unul care să-ţi ajungă tot aşa, de la buricul degetului până în acelaşi loc, şi o să fie bine.

Frankie a încercat, dar fără succes. După ce Doc a urcat în birou, Frankie s-a cuibărit în cutia cu rumeguş, de unde n-a mai ieşit toată după-amiaza.

Dar Frankie era un băiat cuminte, bun, drăguţ. A învăţat să-i aprindă trabucurile lui Doc şi îşi dorea ca Doc să fumeze tot timpul ca să i le poată aprinde. Cel mai mult îi plăcea când se dădeau petreceri sus, în laborator. Când se adunau femei şi bărbaţi care făceau conversaţie, când se dădea drumul la gramofonul imens, iar muzica îi ritma în stomac şi făcea să i se formeze imagini mari, difuze şi frumoase în cap, Frankie era fericit. Atunci se aşeza pe vine în vreun colţ, în spatele unui scaun, privind şi ascultând în voie din ascunzătoarea lui. Când se râdea la o glumă pe care nu o înţelegea, Frankie râdea cu poftă în spatele scaunului, iar când conversaţia aborda subiecte abstracte, fruntea i se încrunta, devenind atent şi serios.

Într-o după-amiază a făcut un gest disperat. În laborator era o mică petrecere şi Doc era în bucătărie, când Frankie a apărut lângă el. Puştiul a înşfăcat un pahar cu bere şi s-a grăbit cu el până în cameră, unde i l-a dat unei fete care stătea într-un

fotoliu mare.

Ea a luat paharul şi i-a spus:

— Vai, mulţumesc, şi i-a zâmbit.

Iar Doc, care tocmai intra pe uşă, a adăugat:

— Da, Frankie îmi e de mare ajutor.

Frankie nu a putut uita întâmplarea. Îşi repeta fiecare gest în cap din nou şi din nou, cum luase el paharul, cum fata stătea pe fotoliu şi apoi vocea ei: „Vai, mulţumesc” şi apoi Doc: „Îmi e de mare ajutor, Frankie îmi e de mare ajutor, sigur, Frankie e de mare ajutor, Frankie” şi, o, Dumnezeule!

Ştia că urma o petrecere mare pentru că Doc cumpărase cotlete şi multă bere şi îl lăsase să facă curăţenie pe tot etajul. Dar asta nu era nimic, pentru că în mintea lui Frankie se conturase un plan măreţ şi vedea deja cum va fi totul. Îşi tot repeta gesturile în minte. Era minunat. Era perfect.

Petrecerea a început, oamenii au sosit şi s-au aşezat în camera de zi, fete şi femei tinere şi bărbaţi.

Frankie a trebuit să aştepte până a rămas singur în bucătărie, cu uşa închisă. Şi a durat ceva. Dar, în sfârşit, era singur, iar uşa închisă. Auzea zumzetul conversaţiei şi muzica de la gramofon. S-a mişcat cu mare băgare de seamă: întâi tava, apoi paharele, cu grijă să nu le spargă. Apoi a turnat berea, lăsând spuma să se aşeze puţin şi apoi turnând din nou.

Acum era gata. A tras adânc aer în piept şi a deschis uşa. Muzica şi conversaţia urlau în jurul lui. Frankie a luat tava cu berea şi a intrat în cameră. Ştia cum. S-a dus ţintă la aceeaşi domnişoară care îi mulţumise data trecută. Şi acolo, chiar în faţa ei, i s-a întâmplat neîntâmplata pană de coordonare, mâinile i-au tremurat, muşchii i s-au crispat, nervii

au telegrafiat unui operator mort, răspunsurile nu s-au mai întors. Tava şi berea s-au prăvălit în poala domnişoarei. Timp de o clipă, Frankie a rămas înmărmurit. Apoi a rupt-o la fugă.

Peste încăpere s-a lăsat liniştea. Cu toţii l-au auzit coborând scările în fugă până în pivniţă. Au mai auzit un zgomot înfundat, ca un scormonit, şi apoi tăcere.

Doc a coborât calm până în pivniţă. Frankie era îngropat până la gât în cutia cu rumeguş. Doc l-a auzit scâncind. A aşteptat o clipă şi apoi s-a întors uşurel sus.

Nu era absolut nimic de făcut.

11

Istoria camionetei Ford Model T a lui Lee Chong este una din cele mai nobile. În 1923, pe vremea când era încă autoturism, îi aparţinuse doctorului W. T. Waters. Acesta l-a folosit cinci ani, după care i l-a pasat unui agent de asigurări pe nume Rattle. Domnul Rattle nu avea grijă de lucruri. Primise o maşină în stare impecabilă pe care o conducea ca o furie. Domnul Rattle bea în fiecare sâmbătă seara, iar maşina suferea. Avea aripile rupte şi îndoite. În plus, conducea cu piciorul pe pedale, drept pentru care curelele trebuiau schimbate tot timpul. Când domnul Rattle a fugit în San Jose cu banii unui client, a fost prins cu o blondă cu un coc imens în creştet şi predat poliţiei în zece zile.

Caroseria maşinii era atât de distrusă, încât următorul proprietar a tăiat-o în două şi i-a adăugat o mică benă.

Următorul proprietar a scos partea din faţă a cabinei şi parbrizul. O folosea la transportat calmari şi îi plăcea să simtă briza răcoroasă în păr. Îl chema Francis Almones şi ducea o viaţă tristă, căci întotdeauna câştiga cu un deget mai puţin decât i-ar fi trebuit ca să trăiască. Tatăl său îi lăsase nişte bani, dar an după an, lună după lună, oricât de mult ar fi muncit sau oricât de chibzuit ar fi fost Francis, banii se tot împuţinau, până într-o zi când s-au terminat, iar el a dispărut.

Lee Chong primise camioneta în schimbul unei datorii la băcănie.

Când a primit-o, camioneta consta în patru roţi şi un motor, motorul fiind atât de cârcotaş, ursuz şi senil încât necesita atenţia şi respectul unui specialist. Lee Chong nu îi oferea aceste lucruri, drept pentru care camioneta stătea mai tot timpul în iarba înaltă din spatele băcăniei, cu nalba crescându-i printre spiţele roţilor. La roţile din spate avea cauciucuri solide, iar cele din faţă se sprijineau pe două cărămizi.

Oricare dintre băieţii de la „Palatul azil de noapte” ar fi putut s-o repare, pentru că erau cu toţii mecanici buni şi competenţi, dar dintre toţi, Gay avea inspiraţie. Pentru mecanici nu există o expresie asemănătoare „degetelor verzi[6]“ din grădinărit, dar ar trebui să existe. Deoarece sunt pe lume bărbaţi care privesc, ascultă, bat uşor cu degetul, reglează ceva ici, ceva colo, iar maşinăria prinde viaţă. Sunt pe lume bărbaţi în apropierea cărora o maşină merge mai bine. Şi un astfel de bărbat era Gay. Când punea mâna pe un distribuitor sau pe un şurub de reglaj al carburatorului, degetele îi deveneau blânde, înţelepte şi sigure.

Putea să repare motoarele electrice delicate din laborator. Ar fi putut lucra la fabricile de conserve cât şi-ar fi dorit, căci, într-o astfel de industrie care se plânge amarnic dacă nu îşi scoate întreaga investiţie în fiecare an, maşinile sunt mult mai puţin importante decât bilanţul contabil. Într-adevăr, dacă s-ar fi putut face conserve de sardine cu registrele contabile, proprietarii ar fi fost foarte fericiţi. Dar cum nu se putea, foloseau nişte orori de maşini uzate şi decrepite care aveau nevoie de atenţia

permanentă a unui tip ca Gay.

Mack i-a trezit pe băieţi dis-de-dimineaţă. Şi-au băut cafeaua şi s-au deplasat imediat la locul unde zăcea camioneta îngropată în buruieni. Gay era la comandă. A dat cu şutul în roţile din faţă, care erau blocate.

— Mergeţi unul de împrumutaţi o pompă şi umflaţi-le, a spus el.

Apoi a băgat un băţ în rezervorul de benzină de sub scândura care servea drept banchetă. Prin nu se ştie ce miracol, în rezervor mai era un centimetru de benzină. Gay a luat la rând toate problemele posibile. A scos cutiile cu bobinele, a curăţat contactele, le-a ajustat deschiderea şi le-a pus la loc. A deschis şi carburatorul, să se asigure că trecea benzină prin el. A învârtit manivela să verifice dacă arborele cotit nu era gripat, iar pistoanele nu ruginiseră în cilindri.

Între timp a sosit pompa, iar Eddie şi Jones s-au apucat de umflat cauciucurile.

Gay fredona „tam dididi, tam dididi” în timp ce lucra. A scos bujiile, le-a curăţat contactele şi a înlăturat calamina de pe ele. Apoi a tras nişte benzină într-o cutie, din care a turnat în fiecare cilindru înainte să pună bujiile la loc. În cele din urmă, s-a îndreptat de spate şi a spus:

— O s-avem nevoie de nişte baterii uscate. Vedeţi dacă nu ne dă Lee Chong câteva.

Mack plecă şi se întoarse aproape imediat cu un „nu” universal menit să acopere orice alte solicitări viitoare.

Gay stătu pe gânduri.

— Ştiu eu unde găsiţi câteva şi chiar bunicele, dar eu nu mă duc după ele.

— Unde? întrebă Mack.

— La mine acasă, în pivniţă, zise Gay. Sunt bateriile de la sonerie. Dacă unul din voi se strecoară în pivniţă fără să bage nevastă-mea de seamă, le găsiţi deasupra vangului, pe stânga cum intraţi. Dar, vă rog eu, să nu vă prindă nevastă-mea.

S-a ţinut un consiliu şi s-a hotărât ca Eddie să meargă după ele.

— Dacă te prinde, nu pomeni nimic de mine, a strigat Gay după el.

Între timp, Gay s-a apucat să testeze curelele. Schimbătorul de viteze nu mergea chiar până jos, deci ştia că mai ţine ceva. Pedala de frână atingea până jos, ceea ce însemna că nu avea frână, dar cureaua pedalei de marşarier ţinea încă bine. La un Ford Model T, pedala de marşarier este marja ta de siguranţă. Când te lasă frâna, poţi folosi marşarierul. Iar când cureaua vitezei inferioare este prea uzată ca să mai urci un deal abrupt, poţi să întorci şi să urci în marşarier. Gay constată că pedala de marşarier era încă foarte bună, aşa că se linişti.

Era de bun augur faptul că Eddie se întorsese fără probleme cu bateriile uscate. Doamna Gay era în bucătărie. Eddie o auzise mergând prin încăpere, dar ea nu-l simţise. Eddie se pricepea la treburi de felul ăsta.

Gay conectă bateriile uscate, mări acceleraţia şi reduse avansul.

— Învârte-o de coadă, spuse el.

Era o minune acest Gay: micul mecanic al lui Dumnezeu, Sfântul Francisc al tuturor lucrurilor cu manivelă şi aprindere, Sfântul Francisc al bobinelor, armăturilor şi angrenajelor. Şi dacă vreodată toate

grămezile de rable, toate Dusenbergurile, Buickurile, De Sotourile şi Plymouthurile, American Austinurile şi Isotta-Fraschiniurile scoase din circulaţie îi aduc laudă Domnului în cor, atunci acest lucru este posibil în mare parte datorită lui Gay şi breslei sale.

O singură rotire, o rotire mică şi motorul porni, se căzni, se poticni şi porni din nou. Gay mări avansul şi reduse acceleraţia. Trecu pe magnetou şi Fordul lui Lee Chong mârâi, se scutură şi pârâi bucuros, de parcă ar fi ştiut că lucrează pentru un bărbat care îl iubeşte şi îl înţelege.

Camioneta avea şi două mici probleme tehnice legale: nu avea plăcuţe de înmatriculare recente şi nici faruri. Băieţii au atârnat ca din întâmplare, dar cât se poate de permanent, o zdreanţă pe plăcuţa din spate pentru a-i ascunde vechimea, iar pe cea din faţă au mânjit-o bine cu un strat de noroi. Echipamentul expediţiei era subţire: câteva plase cu mânere lungi pentru prins broaşte şi câţiva saci de iută.

Vânătorii de la oraş se încarcă cu mâncare şi băutură, dar nu şi Mack. El considera, şi pe bună dreptate, că la ţară se găseşte mâncare din plin. Proviziile lor constau din două pâini şi ce mai rămăsese din „butelca de aghesmuială”. Grupul se urcă în camionetă: Gay la volan, cu Mack lângă el; pâr-pâr, dădură colţul pe lângă băcănia lui Lee Chong, apoi traversară maidanul ocolind cu grijă ţevile. Domnul Malloy le făcu cu mâna de pe un scaun aşezat lângă cazanul său. Gay coborî uşurel maşina de pe trotuar, pentru că la roţile din faţă deja se vedeau sârmele. Cu toată graba lor, se făcuse deja amiază când au pornit.

Parcară cu grijă camioneta la benzinăria lui Red Williams. Mack scoase biletul şi i-l înmână lui Red, după care adăugă:

— Doc nu avea mărunt. Aşa că, dacă pui douăzeci de litri în rezervor şi ne dai nouă un dolar pentru ceilalţi douăzeci, facem exact cum a zis Doc. El a trebuit să se ducă în sud, ştii? Cu nişte treburi importante.

Red zâmbi cu blândeţe.

— Ştii, Mack, Doc s-a prins că era o portiţă, aşa că a pus degetul exact pe aia de care zici tu. Doc e un tip deştept. Aşa că m-a sunat aseară.

— Atunci pune toţi cei patruzeci de litri, spuse Mack. Nu, stai. O să se zgâlţâie şi-o să se verse. Pune douăzeci şi dă-ne nouă douăzeci într-o canistră de-aia cu dop.

Red zâmbi vesel.

— Doc s-a prins şi de asta.

— Pune patruzeci de litri, atunci. Şi să nu laşi vreun strop pe furtun.

Mica expediţie nu trecu prin centrul Monterey-ului. O anumită jenă legată de plăcuţe şi de faruri l-a făcut pe Gay să o ia pe străzi lăturalnice. Îi aştepta o bucată bună de vreo şase kilometri de şosea principală, cum urci dealul Carmel şi apoi cobori în vale, pe care urmau să fie expuşi la orice maşină de poliţie aflată în trecere, înainte să ajungă la şoseaua destul de neumblată din valea Carmel. Strada lăturalnică aleasă de Gay îi scoase pe şoseaua principală în dreptul lui Peter’s Gate, chiar înainte de urcuşul abrupt pe dealul Carmel. Gay îşi luă avânt şi, pârâind îngrozitor, atacă dealul, iar după vreo cincizeci de metri apăsă pedala ca să intre în viteză inferioară. Ştia că nu va merge,

deoarece cureaua era prea uzată. Pe drum plat nu era nicio problemă, însă la deal era. Se opri şi întoarse camioneta cu botul spre baza dealului. Apoi acceleră şi apăsă pe pedala de marşarier. Marşarierul nu era uzat. Camioneta începu să urce încet şi sigur, dar cu spatele, dealul Carmel.

Şi aproape ajunseseră în vârf. Radiatorul fierbea, desigur, dar majoritatea specialiştilor în Fordurile Model T erau de părere că maşina nu merge bine dacă nu fierbe radiatorul.

Ar trebui scris un eseu erudit despre efectele de natură morală, fizică şi estetică pe care Fordul Model T le-a avut asupra naţiunii americane. Două generaţii de americani au ştiut mai multe despre bobinele Fordului decât despre clitoris, despre angrenajul planetar al motorului decât despre sistemul solar. Odată cu apariţia Fordului Model T a dispărut o parte din conceptul de proprietate privată. Cleştii au trecut din proprietatea privată în cea comună, iar orice pompă de umflat cauciucurile îi aparţinea ultimei persoane care pusese mâna pe ea. Majoritatea copiilor din perioada respectivă au fost concepuţi într-un Model T şi nu puţini s-au şi născut într-unul.

Teoria căminului anglo-saxon a fost într-atât de sucită şi de răsucită, încât nu şi-a mai revenit niciodată pe deplin.

Camioneta urca cu nădejde dealul Carmel, trecuse de şoseaua Jack’s Peak şi tocmai se angaja pe ultima bucată, cea mai abruptă, când respiraţia motorului s-a îngreunat, a hârâit şi s-a oprit. După amuţirea motorului, în jur părea foarte linişte. Gay, care oricum îndreptase botul camionetei spre baza dealului, coborî cei cincisprezece metri până la

intrarea pe şoseaua Jack’s Peak, unde opri.

— Ce are? întrebă Mack.

— Carburatorul, cred, răspunse Gay.

Motorul sfârâia şi pârâia de la căldură, iar jetul de abur care ieşea pe ţeava de preaplin şuiera ca un aligator.

Carburatorul unui Model T nu e complicat, dar are nevoie de toate piesele ca să funcţioneze. Există o supapă cu ac, iar acul trebuie să aibă vârful în locaşul său, altfel carburatorul nu merge. Gay ţinea acul în mână, iar vârful se vedea că era rupt.

— Cum dracu’ crezi că s-a întâmplat? întrebă el.

— Magie, magie pur şi simplu, răspunse Mack. Poţi să-l repari?

— Pot pe dracu’, zise Gay. Tre’ să luăm altul.

— Cât costă?

— Cam un dolar dacă-l iei nou şi douăşcinci de cenţi la mâna a doua.

— Ai un dolar? îl întrebă Mack.

— Da, dar n-o să am nevoie.

— Păi, bine atunci. Şi vino cât mai repede înapoi. Noi te aşteptăm aici.

— Oricum n-aveţi unde să plecaţi fără ac, zise Gay.

Se postă în drum, făcu semn la trei maşini, iar a patra îl luă. Băieţii îl urmăriră cu privirea urcându-se în maşina care cobora dealul. L-au mai văzut abia peste o sută optzeci de zile.

O, infinitate de posibilităţi! Cum s-a făcut că maşina care l-a luat pe Gay s-a stricat înainte de a intra în Monterey? Dacă Gay nu ar fi fost mecanic, nu ar fi reparat-o. Dacă nu ar fi reparat-o, proprietarul acesteia nu l-ar fi dus să-i facă cinste la Jimmy Brucia. Şi de ce a trebuit să fie ziua lui Jimmy? Dintre toate posibilităţile din lume –

milioane – s-au întâmplat numai acele evenimente care au dus la închisoarea din Salinas. Enea Scânteiosul şi Colletti Mărunţelul se împăcaseră după o ceartă şi îl ajutau pe Jimmy să îşi serbeze ziua. A intrat blonda. S-a produs o altercaţie pe teme muzicale în faţa tonomatului. Noul prieten al lui Gay, care ştia o mişcare de judo, a încercat să i-o arate Scânteiosului şi şi-a rupt singur încheietura. Poliţistul stricat la stomac – toate aceste detalii fără legătură între ele, irelevante şi care totuşi duceau în aceeaşi direcţie. Pur şi simplu, Soarta nu a vrut ca Gay să participe la vânătoarea de broaşte, iar Soarta s-a dat ceva peste cap punând la un loc oameni şi accidente ca să împiedice acest lucru. În punctul culminant, când grupul vesel a spart vitrina cu încălţăminte de la Holman’s şi s-a apucat să probeze pantofi, singurul care nu a auzit alarma de incendiu a fost Gay. Singurul care nu s-a dus să vadă incendiul a fost Gay, iar când a sosit poliţia, l-au găsit stând singur în vitrina de la Holman’s, încălţat cu un pantof oxford maro într-un picior şi o gheată de lac cu manşetă de stofă gri în celălalt.

La camionetă, băieţii au făcut un foc când s-a întunecat şi a început să bată o briză rece dinspre ocean. Pinii de deasupra lor murmurau în adierea proaspătă. Băieţii s-au întins pe acele de pin, privind cerul printre crengi. O vreme au vorbit despre dificultăţile pe care Gay pesemne că le întâmpinase încercând să facă rost de o supapă cu ac, iar după încă o vreme nu l-au mai pomenit.

— Ar fi trebuit să meargă cineva cu el, spuse Mack. Pe la zece, Eddie se trezi.

— E un şantier un pic mai sus pe deal, a spus el.

Mă duc până acolo să văd dacă n-au un Model T.

12

Monterey este un oraş cu o lungă şi strălucită tradiţie literară, amintindu-şi cu plăcere şi oarece mândrie că Robert Louis Stevenson a trăit aici. *Comoara din insulă* prezintă, fără îndoială, topografia şi configuraţia coastei de la Point Lobos. Istoria mai recentă a regiunii Carmel a cunoscut şi ea un număr mare de literaţi, dar vechea aromă, vechea demnitate a adevăratelor belles lettres s-a pierdut. A existat o ocazie când oraşul s-a scandalizat în legătură cu ceea ce cetăţenii au considerat un afront la adresa unui autor. Este vorba despre moartea lui Josh Billings, un mare umorist.

Pe locul unde se află astăzi noua clădire a poştei a fost cândva o viroagă adâncă prin care curgea apă şi peste care trecea un pod pentru pietoni. De o parte a ei se înălţa o casă veche şi frumoasă de chirpici, iar de cealaltă parte – casa doctorului responsabil cu toate bolile, naşterile şi morţile din oraş. Acesta se ocupa şi de animale şi, cum făcuse studii în Franţa, cocheta cu noua practică a îmbălsămării trupurilor înainte de a fi îngropate. Unora dintre bătrâni li se părea o chestie sentimentală, altora – prea costisitoare, pentru alţii fiind însă un sacrilegiu, din moment ce nu era menţionată în niciuna din cărţile sfinte. Dar familiile bune şi bogate se arătau din ce în ce mai interesate

de această practică ce părea să devină o modă.

Într-o dimineaţă, bătrânul domn Carriaga cobora dinspre locuinţa sa de pe deal, îndreptându-se către strada Alvarado. Tocmai traversa podul când atenţia i-a fost atrasă de un băieţel şi un câine care se chinuiau să iasă din viroagă. Băiatul căra un ficat, iar câinele târa după el metri de intestin la capătul cărora atârna un stomac.

Domnul Carriaga se opri şi i se adresă politicos băieţelului:

— Bună dimineaţa.

Pe vremea aceea băieţeii aveau bune maniere.

— Bună dimineaţa, domnule.

— Unde te duci cu ficatul?

— Vreau să fac nişte momeală şi să prind macrou.

Domnul Carriaga zâmbi.

— Şi câinele, şi el vrea să prindă macrou?

— Câinele l-a găsit. E al lui, domnule. Le-am găsit în apă.

Domnul Carriaga a zâmbit şi şi-a continuat plimbarea. Atunci i s-au pus în mişcare rotiţele. Nu poate fi ficat de vacă, pentru că e prea mic. Şi nu e nici de viţel, pentru că e prea roşu. Nu poate fi nici ficat de oaie... Deja în mintea sa se declanşase alerta.

La colţ se întâlni cu domnul Ryan.

— A murit cineva în Monterey azi-noapte?

— Nu, din câte ştiu eu, îi răspunse domnul Ryan.

— A fost cineva ucis?

— Nu.

Îşi continuară plimbarea împreună, iar domnul Carriaga îi povesti despre băieţel şi câinele lui.

La barul Argila, mai mulţi cetăţeni se adunaseră pentru conversaţia de dimineaţă. Domnul Carriaga

a spus povestea şi acolo, iar tocmai când terminase intră poliţistul. El trebuia să ştie dacă murise cineva.

— Nu a murit nimeni în Monterey, spuse el. Dar a murit Josh Billings la Hotel de Monte.

Bărbaţii din bar amuţiră. Şi acelaşi gând le trecu simultan prin minte. Josh Billings era un om important, un scriitor mare. Îi făcuse Monterey-ului onoarea de a muri acolo, pentru ca apoi să fie înjosit. Fără mari discuţii s-a format un comitet, incluzând pe toată lumea de faţă. Grupul de bărbaţi sobri se grăbiră către viroagă, traversară podul şi bătură cu putere la uşa doctorului cu studii în Franţa.

Acesta lucrase până târziu. Bătăile îl sculară din pat şi-l aduseră până la uşă cu părul şi barba vâlvoi şi îmbrăcat în cămaşă de noapte. Domnul Carriaga i se adresă sobru:

— L-aţi îmbălsămat pe Josh Billings?

— Da…

— Şi ce aţi făcut cu măruntaiele sale?

— Păi, le-am aruncat în viroagă, cum fac de obicei. L-au pus să se îmbrace în pripă şi s-au grăbit spre plajă. Dacă băieţelul şi-ar fi făcut treaba repede, ar fi fost deja prea târziu. Când a ajuns comitetul, acesta tocmai se urca în barcă. Intestinul era în nisip, unde îl lăsase câinele.

Doctorul francez a fost pus să adune bucăţile. A fost obligat să le spele respectuos şi să le cureţe cât se poate de bine de nisip. Doctorul a fost nevoit să suporte şi cheltuielile pentru cutia plumbuită care a fost pusă în sicriul lui Josh Billings. Căci Monterey nu este oraşul care să permită dezonorarea unui om de litere.

13

Mack şi băieţii au avut un somn liniştit pe acele de pin. La puţin timp înainte de zori s-a întors şi Eddie. Umblase o bucată bună până găsise un Model T. Şi când l-a găsit, nu s-a putut hotărî dacă era bine sau nu să ia acul din locaşul său. Dacă nu se potrivea? Drept pentru care a luat carburatorul cu totul. Băieţii nu l-au auzit când s-a întors. S-a întins lângă ei şi a adormit sub pini. Fordul Model T avea o calitate: piesele nu erau numai interşanjabile, ci şi neidentificabile.

De pe înălţimea dealului Cârmei ţi se oferă o privelişte frumoasă: rotunjimile golfului cu valurile care înspumează nisipul, ţinutul dunelor de lângă Belvedere şi, chiar la baza dealului, intimitatea caldă a oraşului.

Mack se trezi cu noaptea în cap, dădu zor să îşi desfacă pantalonii acolo unde îl strângeau şi rămase aşa, privind în jos la ce se întâmpla în golf. Se vedeau câteva vase cu năvoade-pungă întorcându-se. Un petrolier era amarat şi încărcat lângă Belvedere. În spatele lui Mack, iepurii se mişcau în tufişuri. Apoi a răsărit soarele, alungând răcoarea nopţii ca şi cum ar fi scuturat un preş. Simţind prima rază caldă de soare, Mack s-a înfiorat.

Băieţii mâncară nişte pâine în timp ce Eddie punea noul carburator. Şi când termină, nu se mai obosiră să rotească de manivelă. Împinseră maşina până pe

şosea şi de acolo în jos, cu motorul oprit, dar băgată în viteză, până când porni.

Apoi, cu Eddie la volan, dădură cu spatele până depăşiră culmea dealului, după care întoarseră către domeniul Hatton, pe care îl depăşiră. În valea Carmel, tulpinile anghinarelor se înălţau verzi-cenuşii, iar sălciile învăluiau luxuriante malurile râului.

O luară la stânga şi în sus de-a lungul văii. Norocul le ieşi în cale din prima clipă. Un cocoş de Rhode Island roşu şi prăfuit care se îndepărtase prea mult de ograda în care trăia traversă drumul, iar Eddie îl lovi fără să se îndepărteze prea mult de la drum. Din spatele camionetei, Hazel îl ridică din mers şi începu să-l jumulească, lăsând în urmă probele răspândite pe cea mai mare distanţă din istorie, deoarece în acea dimineaţă bătea o briză uşoară dinspre Jamesburg, câteva pene roşii ajungând până la Point Lobos, iar altele chiar în ocean.

Carmel este un râu mic şi frumos. Nu prea lung, dar reunind în cursul său toate calităţile pe care ar

---

[1] Iniţial asociaţii de întrajutorare ale emigranţilor chinezi, tongurile au degenerat în grupuri cu activităţi ilegale, între anii 1850 şi 1920 fiind implicate în lupte pentru teritoriu, profit, etc.

[2] Joc de cuvinte bazat pe sonoritatea similară; old tennis shoes înseamnă „tenişi vechi”.

[3] Bear Flag Restaurant, în orig., aluzie la steagul oficial al statului California, pe care este reprezentat un urs.

[4] „Ştiinţa creştină” (Christian Science) este o mişcare religioasă fondată de Mary Baker Eddy în 1879, în Statele Unite ; de orientare protestantă, „ştiinţa creştină” are ca misiune „reinstituirea creştinismului primitiv şi a elementului pierdut de vindecare” (cf. manualului redactat de Mary Baker Eddy în 1875, Science and Health with Key to the Scriptures) ; a nu se confunda cu Biserica Scientologică.

[5] Tip de cântări liturgice catolice caracterizate prin stilul monodic.

[6] Green thumbs în orig., expresie care se referă la un talent înnăscut pentru îngrijit plantele.

trebui să le aibă un râu. Urcă în munţi şi face câteva cascade, curge apoi prin vaduri, mai încolo este zăgăzuit şi formează un lac, apoi trece peste baraj, trosneşte peste pietre rotunde, curge leneş pe sub sicomori, se varsă în ochiuri de apă unde trăiesc păstrăvi şi se revarsă peste malurile pe care cresc raci.

Iarna se transformă într-un torent, într-un râu mic şi învolburat, iar vara devine loc de scaldă pentru copii şi de hoinărit pentru pescari. De pe malurile sale clipesc broaştele, iar ferigi cu rădăcini adânci cresc în apropierea lui. Căprioare şi vulpi vin să se adape pe ascuns, dimineaţa şi seara, iar când şi când, o pumă stă pe burtă şi lipăie din unda sa. Fermele din această vale mică şi bogată ajung până la râu şi îi iau din apă pentru livezile şi grădinile lor de legume. Prepeliţele se cheamă pe malurile sale, iar guguştiucii vin şuierând la asfinţit. Ratonii îi străbat malurile în căutare de broaşte. Are tot ce se cuvine să aibă un râu.

Câţiva kilometri în sus de-a lungul văii, cursul râului se întrerupe, acesta intrând sub o stâncă înaltă de pe care atârnă liane şi ferigi. La baza stâncii s-a format un iaz verde şi adânc, iar de cealaltă parte a iazului este un loc cu puţin nisip unde se poate sta şi pregăti cina.

Mack şi băieţii coborâră voioşi în locul cu pricina. Era perfect. Dacă se găseau undeva broaşte, aici se găseau. Era un loc de relaxare, un loc unde să fii fericit. Pe drum avuseseră parte de belşug. Pe lângă cocoşul mare şi roşu, mai aveau un sac de morcovi care căzuse dintr-un camion cu legume şi vreo şase cepe care nu căzuseră. Mack ducea o pungă cu cafea în buzunar. În camionetă aveau o canistră de

douăzeci de litri cu partea de sus tăiată. „Butelca de aghesmuială” era aproape pe jumătate plină. Iar sarea şi piperul fuseseră luate de acasă. Pentru Mack şi băieţi, să călătoreşti fără sare, piper şi cafea ar fi fost o mare dovadă de neghiobie.

Fără efort, ezitări sau prea multă bătaie de cap, au pus la un loc patru pietre rotunde pe mica plajă. Cocoşul care se răstise la soarele ce răsărise în aceeaşi zi se găsea dezmembrat şi jupuit de pene în canistra de douăzeci de litri, înconjurat de cepe curăţate, în timp ce un foc mic de beţe uscate de salcie lingea cu flăcăruile sale cele patru pietre. Numai proştii fac focuri mari. Mâncării avea să-i ia mult până să fiarbă, pentru că şi cocoşului îi luase mult timp să ajungă la dimensiunea şi musculatura din prezent. Dar încă de când începuse apa să bolborosească uşor în jurul lui, mirosea bine.

Mack le ţinu un discurs de încurajare.

— Cel mai bun moment pentru prins broaşte e noaptea, aşa că o să stăm pe aici până se întunecă.

Mack avea dreptate. Broaştele nu sunt prea active în timpul zilei; se ascund sub ferigi şi privesc pe furiş din gropile lor de sub pietre. Broaştele se prind pe întuneric, cu lanterna. Bărbaţii dormeau liniştiţi, cu gândul că îi aşteaptă o noapte agitată. Numai Hazel rămăsese treaz, ca să întreţină focşorul la care fierbea încet cocoşul.

Sub stâncă niciodată după-amiezile nu sunt aurii. Când soarele a coborât dincolo de stâncă, pe la ora două, o umbră foşnitoare s-a aşternut peste plajă. Sicomorii fremătau în briza după-amiezii. Mici şerpi de apă se lăsau să alunece pe pietre, intrau cu grijă în apă şi înotau prin iaz, ţinându-şi capetele la

suprafaţă ca nişte periscoape mici, lăsând în urmă un siaj miniatural. Un păstrăv mare a sărit în iaz.

Ţânţarii şi alte gângănii cu ac cărora nu le place soarele au ieşit şi ele bâzâind deasupra apei. În schimb, toate gângăniile iubitoare de soare – muştele, libelulele, viespile, bărzăunii – au plecat acasă. Iar pe măsură ce se lăsa înserarea peste plajă, la primul strigăt de prepeliţă, Mack şi băieţii s-au trezit. Mirosul fierturii de cocoş îţi frângea inima. Hazel culesese o frunză de dafin de lângă râu şi îi dăduse drumul înăuntru. Între timp adăugase şi morcovii. Cafeaua fierbea şi ea într-o cutie de metal, pe o piatră separată, suficient de departe de flacără cât să nu fiarbă prea repede.

Mack se trezi, se ridică, se întinse, şontâcăi până la iaz, se spălă pe faţă luând apă în mâinile făcute căuş, horcăi, scuipă, îşi clăti gura, trase vânturi, îşi strânse cureaua, se scărpină pe picioare, îşi pieptănă părul cu degetele ude, luă un gât din butelcă, râgâi şi se aşeză lângă foc.

— Doamne, ce bine miroase, spuse el.

Toţii bărbaţii fac cam aceleaşi lucruri când se trezesc. Succesiunea de gesturi executată de Mack a fost repetată mai mult sau mai puţin fidel de toţi ceilalţi. Şi în scurt timp se adunaseră cu toţii în jurul focului complimentându-l pe Hazel, care îşi înfipse briceagul în muşchii cocoşului.

— N-o să fie chiar fraged, spuse el. Ar trebui să-l fierbi două săptămâni să-l faci fraged. Cât de bătrân crezi că era, Mack?

— Io am patruşopt de ani şi nu sunt aşa de aţos ca el, spuse Mack.

— Cât de bătrână credeţi că poate să ajungă o găină dacă e lăsată în pace şi nici nu face vreo

boală? întrebă Eddie.

— Asta-i ceva ce nu se poate afla, răspunse Jones. Era plăcut. Butelca trecea de la unul la altul, încălzindu-i.

— Eddie, nu vreau să mă plâng, spuse Jones. Mă gândeam numai. Să zicem că ai avea două sau trei butelci în spatele barului. Să zicem că pui whisky-ul într-una, vinul în alta şi berea în alta…

Sugestia a fost urmată de un moment de tăcere şocată.

— N-am vrut să zic nimic, adăugă Jones repede, îmi place aşa…

Lui Jones i se declanşase logoreea pentru că ştia că făcuse o gafă şi nu mai reuşea să se oprească.

— Ce-mi place este că nu ştii niciodată cu ce fel de beţie te alegi. Spre exemplu, whisky-ul, continuă el grăbit. Cam ştii ce o să faci de la el. O să te baţi ca băieţii şi o să strigi ca băieţii, dar asta – spuse el cu generozitate –, ei bine, nu ştii dacă te face să te izbeşti de primul pin sau să înoţi până la Santa Cruz. E mai distractiv aşa, concluzionă el pierit.

— Că veni vorba de înot, interveni Mack ca să înăbuşe momentul neplăcut din conversaţie şi să-l oprească pe Jones din turuit. Mă întreb ce s-o fi întâmplat cu tipul ăla, McKinley Moran. Îl mai ţineţi minte? Scafandrul la adâncime.

— Mi-l amintesc, spuse Hughie. Stăteam deseori împreună. Dar el nu prea muncea şi se apucase de băut. E cam greu să te şi scufunzi, să şi bei. Începuse să-şi facă griji. Până la urmă, şi-a vândut costumul şi casca şi pompa şi s-a îmbătat crunt, după care a plecat din oraş. Nu ştiu unde s-a dus. Nu mai era bun de nimic de când se scufundase după macaronarul ăla de s-a dus la fund cu ancora,

de pe *Doişpe fraţi*. McKinley s-a scufundat aşa, de-a dreptul. Şi-a distrus timpanele şi de atunci nu a mai fost bun de nimic. Da' macaronarul n-a avut nici pe dracu'.

Mack degustă din nou licoarea din butelcă.

— Pe vremea prohibiţiei făcea o groază de bani, spuse Mack.

— Primea douăşcinci de dolari pe zi de la guvern ca să se scufunde şi să caute băutură pe fundul mării şi încă trei dolari de navetă de la Louie ca să n-o găsească. Se gândeşte că dacă aduce la suprafaţă o navetă pe zi, ăia de la guvern sunt mulţumiţi. Iar lui Louie nu-i păsa de o navetă. Făcuse-n aşa fel încât să nu aducă scafandri noi. McKinley câştiga o groază de bani.

— Da, zise Hughie. Dar şi el e ca toată lumea: cum pune mâna pe nişte bani, vrea să se însoare. S-a însurat de trei ori până a rămas fără bani. Îmi dădeam seama imediat. Cumpăra o blană de vulpe argintie şi – pac! – a doua zi era însurat.

— Mă-ntreb ce o fi păţit Gay, zise Eddie.

Era prima dată când îl pomeneau.

— Ca de obicei, cred, spuse Mack. Nu poţi să pui bază pe un bărbat însurat. Oricât de mult îşi urăşte nevasta, tot se întoarce la ea. Se gândeşte, se frământă şi se întoarce la ea. Nu mai poţi pune bază pe el. Uită-te la Gay: îl bate nevasta. Da' pun pariu că după trei zile departe de casă, se gândeşte că e vina lui şi se întoarce să se împace cu ea.

Au mâncat îndelung şi tacticos, înfigând ţepuşe în bucăţile de carne; le ţineau în aer, aburinde, până se răceau şi apoi ronţăiau carnea aţoasă de pe os. Au pescuit şi morcovii cu nuieluşe de salcie ascuţite, iar la final au trecut canistra de la unul la altul şi au

băut şi zeama. Iar în jurul lor întunericul se furişa la fel de delicat ca muzica. Prepeliţele se chemau pe mal. Păstrăvii săreau în iaz. Iar moliile coborau şi fâlfâiau pe deasupra apei în timp ce lumina zilei se pierdea în întuneric. Au trecut cutia cu cafea de la unul la altul simţindu-se încălziţi, sătui şi tăcuţi. Într-un sfârşit, Mack spuse:

— La naiba, urăsc mincinoşii.

— Cine te-a minţit? întrebă Eddie.

— O, nu-mi pasă dacă un tip spune o minciună ca să facă să meargă conversaţia, dar îi urăsc pe cei care se mint pe ei înşişi.

— Cine-a făcut asta? întrebă Eddie.

— Eu, spuse Mack. Şi poate şi voi, băieţi. Uitaţi-vă la noi toţi cum stăm aici, grupul zdrenţăroşilor. Ne-am gândit noi că vrem să facem un chef pentru Doc. Aşa că venim aici, unde ne distrăm pe cinste. Apoi ne întoarcem şi luăm bani de la Doc. Noi suntem cinci, aşa că o să bem de cinci ori mai mult decât el. Şi nu-s sigur c-o facem pentru Doc. Nu-s sigur că n-o facem pentru noi. Iar Doc e un tip prea cumsecade ca să-i facem aşa ceva. Doc este tipul cel mai cumsecade pe care-l ştiu. Nu vreau să fiu genul care să profite de el. Ştiţi, o dată i-am cerut un dolar. I-am turnat nişte gogoşi... Şi chiar în timp ce îi spuneam, am văzut că ştia foarte bine că îi îndrug minciuni. Aşa că îi spun pe loc: „Doc, e o minciună nenorocită!”. Iar el a băgat mâna în buzunar şi a scos un dolar. „Mack, mi-a zis el, dacă cineva are nevoie aşa de mare de un dolar încât să inventeze o minciună ca să-l obţină, atunci chiar are nevoie de el”, şi mi-a dat dolarul. I l-am dat înapoi a doua zi. Nici nu l-am cheltuit. L-am ţinut la mine peste noapte şi i l-am dat înapoi.

— Nu e om căruia să-i placă să petreacă mai mult decât lui Doc. Dăm un chef pentru el. Ce mare scofală?

— Nu ştiu, spuse Mack. Numai că aş vrea să-i dau ceva fără să primesc cea mai mare parte din lucrul acela înapoi.

— Ce zici de un cadou? sugeră Hughie. Să zicem că noi cumpărăm whisky-ul şi i-l dăm şi îl lăsăm pe el să facă ce vrea cu el.

— Aşa mai vii de-acasă, spuse Mack. Aşa o să facem. Îi dăm whisky-ul şi dispărem.

Ştii ce-o să se întâmple, spuse Eddie.

— Henri şi toţi ceilalţi din Carmel or să miroasă whisky-ul şi în loc de noi cinci, vor fi douăzeci. Doc mi-a spus chiar el că ăia miros o friptură pe care o face el pe Strada Sardinelor încă de jos, de la Point Sur. Nu văd rostul. Iese mai bine dacă dăm noi petrecerea.

Mack cântări argumentul.

— Poate că ai dreptate, spuse el într-un final. Dar să zicem că-i mai dăm ceva pe lângă whisky, poate nişte butoni cu iniţialele lui.

— Căcat, zise Hazel. Lui Doc nu-i trebuie aşa ceva. Se lăsase deja noaptea, iar stelele străluceau albe pe cer. Hazel înteţi focul, iar pe plajă apăru un mic cerc de lumină. Peste deal, o vulpe lătra îndârjită. Iar mirosul de salvie cobora acum dinspre culmi. Apa gâlgâia pe pietre la ieşirea din iazul adânc.

Mack reflecta la cel mai recent argument, când un zgomot de paşi îl făcu să se întoarcă. Un bărbat negricios şi mare îi pândea de aproape, cu o puşcă pe umăr şi un prepelicar ce îl urma la picior, timid şi delicat.

— Ce dracu’ faceţi aici? întrebă el.

— Nimic, spuse Mack.

— Terenul e plin de indicatoare. Interzis pescuitul, vânatul, focul de tabără, campatul. Strângeţi-vă catrafusele, stingeţi focul şi căraţi-vă de pe proprietate.

Mack se ridică în picioare cu un aer umil.

— N-am ştiut, căpitane. Sincer, n-am văzut niciun indicator, căpitane.

— Sunt peste tot. N-aveaţi cum să nu le vedeţi.

— Uitaţi, căpitane, am greşit şi ne pare rău, spuse Mack.

Făcu o pauză şi se uită mai îndeaproape la silueta adusă de spate.

— Aţi lucrat în armată, nu-i aşa, domnule? Îmi dau seama imediat. Un militar îşi ţine întotdeauna umerii altfel decât un om obişnuit. Am făcut multă armată, aşa că ştiu.

Imperceptibil, umerii bărbatului se îndreptară, nimic evident, dar acum avea cu totul altă postură.

— Nu permit focuri pe proprietatea mea, spuse el.

— Ne pare rău, se scuză Mack. O să plecăm, căpitane. Vedeţi, lucrăm pentru nişte oameni de ştiinţă. Vrem să prindem câteva broaşte. Ei studiază cancerul şi noi îi ajutăm cu broaştele.

Bărbatul ezită un moment.

— Şi ce fac ei cu broaştele?

— Păi, le îmbolnăvesc pe broaşte de cancer şi apoi pot să experimenteze şi să studieze, şi aproape au scos-o la capăt, doar că le mai trebuie nişte specimene. Dar dacă nu ne vreţi pe proprietatea dumneavoastră, noi plecăm imediat. Nici nu am fi venit, dacă ştiam.

Brusc, Mack păru că atunci dă prima dată cu ochii de prepelicar.

— Dumnezeule, ce căţea frumoasă, spuse el cu entuziasm. Seamănă cu Nola, care a câştigat concursul pentru câini de vânătoare în Virginia anul trecut. A participat şi ea la concurs, căpitane?

Căpitanul ezită şi apoi minţi:

— Da, răspunse scurt. E şchioapă. A muşcat-o o căpuşă de picior.

Mack deveni brusc plin de solicitudine.

— Pot să mă uit, căpitane? Hai, fetiţo. Hai. Prepelicarul se uită întâi la stăpân, după care se târî pe burtă până la Mack.

— Mai pune nişte vreascuri să pot vedea, îi spuse lui Hazel.

— E acolo sus, unde nu se poate linge, spuse căpitanul şi se aplecă peste umărul lui Mack ca să vadă.

Mack stoarse nişte puroi din gaura urâtă de pe piciorul câinelui.

— Am avut şi eu un câine care a păţit la fel, a intrat în el şi a murit pe loc. Doar ce-a avut pui, nu?

— Da, spuse căpitanul, şase. Îi dau cu iod pe rană.

— Nu, zise Mack, iodul nu trage. N-aveţi cumva nişte sulfat de magneziu prin casă?

— Ba da, am o sticlă întreagă.

— Păi, trebuie făcută o cataplasmă fierbinte cu sulfat de magneziu şi pusă pe rană. E slăbită acum, de la pui. Ar fi păcat să se îmbolnăvească. Aţi pierde şi căţeii.

Prepelicarul îl privi adânc în ochi pe Mack, lingându-i mâna.

— Uite cum facem, căpitane. Mă ocup eu de ea. Cu sulfat de magneziu se face sigur bine. E cel mai bun leac.

Căpitanul îşi mângâie câinele pe cap.

— Vezi tu, eu am un iaz chiar lângă casă unde sunt atâtea broaşte, că nu pot dormi noaptea. De ce nu veniţi să le luaţi pe alea? Orăcăie toată noaptea. Aş fi bucuros să mă scăpaţi de ele.

— E foarte frumos din partea dumneavoastră, spuse Mack. Sunt sigur că doctorii v-ar mulţumi. Dar întâi vreau să-i pun cataplasmă căţelei.

Se întoarse spre ceilalţi.

— Voi stingeţi focul. Şi aveţi grijă să nu rămână o scânteie şi să curăţaţi primprejur. Nu vrem să lăsăm mizerie aici. Eu mă duc cu căpitanul să tratăm căţeluşa. Veniţi şi voi după ce terminaţi.

Mack şi căpitanul plecară împreună. Hazel aruncă cu piciorul nişte nisip peste foc.

— Pun pariu că Mack ar fi putut să fie preşedintele Statelor Unite dacă ar fi vrut, zise el.

— Şi la ce i-ar fi folosit? întrebă Jones. N-ar mai fi avut parte de niciun pic de distracţie.

14

Zorile pe Strada Sardinelor sunt un moment magic. În perioada incertă când s-a luminat deja de ziuă, dar soarele nu a răsărit încă, strada pare suspendată în afara timpului, într-un nimb de lumină argintie. Luminile de pe stradă se sting, iar buruienile sunt de un verde strălucitor. Fierul forjat al fabricilor de conserve emană o lucire perlată ca de platină sau de cositor vechi. Nu trece niciun automobil. Activitatea şi agitaţia străzii au amuţit. Se pot auzi valurile cum se grăbesc şi se sparg de piloni pe care se sprijină fabricile de conserve. Este un moment de pace deplină, un timp pustiu, un scurt răstimp de odihnă. Pisicile se scurg de pe garduri şi, precum siropul, şerpuiesc pe pământ în căutare de capete de peşte. Câinii tăcuţi din zori defilează maiestuoşi, alegând cu mare grijă locurile pe care să urineze. Pescăruşii sosesc bătând din aripi şi se aşază pe acoperişul fabricilor în aşteptarea rămăşiţelor zilei. Stau pe vârfurile acoperişurilor aripă lângă aripă. De pe stâncile de lângă Laboratorul Oceanografic Hopkins se aude lătratul leilor-de-mare ca o haită de câini de vânătoare care a prins urma vânatului. Aerul este răcoros şi proaspăt. În curţile din spate, popândăii împing la suprafaţă muşuroaie de pământ proaspăt şi umed, ies din găuri şi trag după ei flori.

Foarte puţini oameni sunt treji, suficienţi ca locul

să pară şi mai pustiu decât este. Una din fetele Dorei se întoarce acasă dintr-o vizită la un patron prea bogat sau prea bolnav ca să meargă la Steagul cu Urs. Machiajul i s-a întins puţin, iar picioarele o dor de oboseală. Lee Chong scoate tomberoanele de gunoi şi le pune pe bordură. Bătrânul chinez iese din mare, trece strada lipăind şi o ia înainte, pe lângă Palat. Paznicii fabricilor privesc afară şi clipesc din cauza luminii. Cel de la Restaurantul Steagul cu Urs iese pe verandă în cămaşă şi izmene, cască şi se scarpină pe burtă. Sforăiturile chiriaşilor din ţevi ai domnului Malloy răsună pe o tonalitate joasă, ca din tunel. Este ora perlată, intervalul dintre zi şi noapte când timpul se opreşte şi se cercetează pe sine.

Într-o astfel de dimineaţă, sub o astfel de lumină, doi soldaţi şi două fete se plimbau încet pe stradă. Ieşiseră de la La Ida şi se simţeau foarte obosiţi şi fericiţi. Fetele erau solide şi cu sâni mari, iar părul blond le era uşor răvăşit. Erau îmbrăcate în rochii de seară din mătase artificială cu imprimeu, acum cam şifonate şi mulate pe convexităţile purtătoarelor. Şi fiecare fată avea pe cap un chipiu de soldat, una dat pe spate, iar cealaltă cu cozorocul practic pe ochi. Erau două fete cu buze pline, nasuri şi coapse late şi se simţeau foarte obosite.

Soldaţii aveau nasturii de la tunici descheiaţi, iar centurile şi le purtau băgate pe sub epoleţi. Nodurile de la cravate erau desfăcute cât să-şi poată descheia nasturii cămăşii. Pe cap aveau pălăriile fetelor, unul o pălărioară de pai galbenă cu un bucheţel de margarete în vârf şi celălalt o semicalotă albă croşetată şi împodobită cu

medalioane de celofan albastru. Mergeau ţinându-se de mână, legănându-le ritmic. Soldatul din exterior ducea o pungă mare de hârtie plină cu beri reci la cutie.

Se plimbau încet în lumina perlată. Petrecuseră de minune şi se simţeau bine. Zâmbeau abia mijit, ca nişte copii obosiţi care rememorează o petrecere. Se uitau unii la alţii zâmbindu-şi şi legănându-şi mâinile unite. În dreptul Steagului cu Urs, se opriră să-i dea bineţe paznicului care se scărpina pe burtă. Ascultară sforăiturile care se auzeau din ţevi şi râseră puţin. La Lee Chong, se opriră şi se uitară în vitrina dezordonată unde unelte, haine şi mâncare se înghesuiau care mai de care cerând atenţie. Legănându-şi mâinile şi târându-şi picioarele, ajunseră la capătul Străzii Sardinelor şi o luară în sus după şinele de tren. Fetele se urcară pe şine şi merseră aşa, în timp ce soldaţii le ţineau pe după talie să nu cadă. Apoi trecură de şantierul de bărci şi cotiră spre parcul care înconjura Laboratorul Oceanografic Hopkins.

Chiar în faţa laboratorului se afla o plajă miniaturală. Valurile blânde de dimineaţă mângâiau plaja până mai sus şi murmurau dulce. Dinspre stâncile ieşite din apă venea un miros plăcut de alge. Exact când cei patru ajungeau pe plajă, o felie de soare se revărsa peste terenul lui Tom Work, peste capătul golfului, aurind apa şi îngălbenind stâncile. Fetele s-au aşezat cuviincios pe nisip, cu poalele rochiilor trase peste genunchi. Unul din soldaţi a făcut găuri în cutiile de bere şi le-a împărţit celorlalţi. Şi apoi s-au întins şi bărbaţii, cu capul în poala fetelor şi privindu-le chipurile de jos în sus. Şi îşi zâmbeau unii altora, un secret ostenit,

potolit şi minunat.

De lângă laborator se auzi lătratul unui câine: paznicul, un bărbat negricios şi ursuz, îi văzuse, şi la fel şi cockerul său negru şi ursuz. Strigă la ei şi, când văzu că nu se sinchisesc, coborî până pe plajă, cu câinele care lătra monoton.

— Nu ştiţi că n-aveţi voie să staţi aici? Trebuie să plecaţi. E proprietate privată!

Soldaţii nici nu păreau să-l audă. Continuau să zâmbească, iar fetele îi mângâiau pe părul de la tâmple. Într-un final, unul din soldaţi se întoarse cu încetinitorul, astfel încât capul îi stătea acum cuibărit între picioarele fetei. Zâmbi binevoitor către paznic:

— De ce nu te duci dumneata dracului? îi spuse el cu blândeţe şi se întoarse să îşi privească fata în continuare.

Soarele îi lumina părul blond în timp ce ea îl scărpina la una din urechi. Nici nu l-au văzut pe paznic întorcându-se la ghereta lui.

15

Până să ajungă băieţii la casa căpitanului, Mack era deja în bucătărie. Căţeaua prepelicar era întinsă pe o parte, iar Mack îi ţinea o cârpă plină de sulfat de magneziu pe muşcătura de căpuşă. Printre picioarele ei, căţeii mari şi graşi ca nişte cârnaţi căutau cu nasul şi împungeau după lapte, iar căţeaua răbdătoare îl privea în ochi pe Mack şi parcă îi spunea: „Vezi ce-mi fac? Eu am încercat să-i spun, dar el nu înţelege”.

Căpitanul ţinea o lampă şi se uita de sus la Mack.

— Mă bucur că am învăţat chestia asta, spuse căpitanul.

— Nu vreau să mă bag unde nu-mi fierbe oala, domnule, îi zise Mack, dar căţeii ar fi trebuit deja înţărcaţi. Nu prea mai are lapte deloc, iar puii o muşcă de-o nenorocesc.

— Ştiu, răspunse căpitanul. Poate c-ar fi trebuit să-i înec pe toţi, să păstrez doar unul. Am fost aşa de ocupat să ţin gospodăria. Iar oamenilor nu le mai plac prepelicarii cum le plăceau cândva. Acum nu vor decât pudeli, boxeri şi dobermani.

— Ştiu, zise Mack. Nu există câine mai bun ca prepelicarul pentru om. Nu ştiu ce i-a apucat pe toţi. Dar nu i-aţi fi înecat, nu-i aşa?

— Păi, continuă căpitanul, de când nevastă-mea a intrat în politică, simt c-o iau razna. A fost aleasă membră în Adunarea legislativă a districtului, iar

când nu e Adunarea în sesiune, e plecată să ţină discursuri. Şi când e acasă, studiază tot timpul şi scrie proiecte de legi.

— Cre’ că e de… adică cre’ că vă simţiţi singur, spuse Mack. Dac-aş avea eu aşa un căţel…, continuă şi luă în mână unul din căţeii viermuitori cu mutră de mototol,… păi, pun pariu c-aş face din el un prepelicar pe cinste în trei ani. Aş lua o căţea oricând.

— Vrei să iei unul? întrebă căpitanul. Mack se uită în sus la el.

— Adică îmi daţi unul? O, Dumnezeule, da!

— Alege-l pe care vrei. Se pare că nimeni nu mai are habar de prepelicari în ziua de zi.

Băieţii stăteau în bucătărie şi trăgeau cu ochiul în jur. Se vedea limpede că nevasta era plecată: conservele desfăcute, tigaia cu dantelă de albuş de ou lipită pe fund, firimiturile de pe masa din bucătărie, cutia deschisă de cartuşe de pe aceea de pâine, toate trădau lipsa unei mâini de femeie, în timp ce perdeluţele albe şi hârtia de pe rafturile pentru vase şi ştergarele de bucătărie prea mici agăţate în cui le spuneau că o mână de femeie fusese acolo. Şi, în mod inconştient, erau cu toţii bucuroşi că lipsea. Femeile care pun hârtie pe rafturi şi cărora le plac ştergarele acelea mititele îi suspectau şi antipatizau instinctiv pe Mack şi pe băieţi. Astfel de femei ştiau că ei reprezintă cea mai mare ameninţare la adresa căminului, pentru că ei oferă uşurătate, contemplaţie şi tovărăşie în opoziţie cu ordinea, curăţenia şi buna-cuviinţă.

Acum căpitanul părea să aibă impresia că ei erau cei care îi făceau lui o favoare. Nu voia să-i lase să plece. Le spuse ezitant:

— Ce-aţi zice, băieţi, dacă aţi bea ceva ca să vă mai încălziţi înainte să mergeţi după broaşte?

Ceilalţi se uitară la Mack, care se încruntase ca şi cum ar fi cântărit oferta cu multă băgare de seamă.

— Când mergem în expediţii ştiinţifice, regula este să nu punem gura pe nimic, spuse el, dar adăugă repede, ca şi cum ar fi sărit calul: Dar cum ai fost aşa de primitor cu noi... Apăi, eu n-aş zice nu la o duşcă. Nu ştiu băieţii...

Băieţii erau de acord că nici ei nu ar zice nu la o duşcă. Căpitanul luă o lanternă şi coborî în pivniţă. Îl auzeau mutând lemne şi cutii, iar când apăru pe scări ducea în braţe o damigeană de douăzeci de litri. O puse pe masă.

— Pe vremea prohibiţiei, am luat nişte whisky de porumb şi l-am pus la păstrare. Şi acum mi-a venit să-l gust. E destul de vechi deja. Aproape uitasem de el. Ştiţi, nevastă-mea...

Nu-şi duse gândul la capăt, deoarece era limpede că ei toţi înţelegeau. Căpitanul scoase dopul de stejar şi aduse pahare de pe raftul căptuşit cu hârtie ale cărei margini erau în formă de scoică. Nu e treabă uşoară să torni o cantitate mică de băutură dintr-o damigeană de douăzeci de litri. Fiecare primi jumătate de pahar de apă plin cu băutură brun-transparentă. Îl aşteptară ceremonios pe căpitan şi apoi rostiră:

— Peste cap!

Şi îl dădură pe gât. Înghiţiră, degustară aroma rămasă pe limbă, îşi linseră buzele, iar în ochi le apăru o expresie detaşată de tot şi de toate.

Mack privi lung în paharul gol, ca şi cum pe fundul lui ar fi fost scris un mesaj sfânt. Apoi ridică privirea.

— Nu ai cuvinte să descrii, zise el. Aşa ceva nu se pune în sticle.

Inspiră adânc şi supse aerul când expiră.

— Nu cred că am băut ceva mai bun în viaţa mea, adăugă.

Căpitanul părea încântat. Privirea i se furişă înapoi la damigeană.

— E bun, spuse el. Ce-aţi zice de încă una mică? Mack se uită din nou lung în pahar.

— Poate una mică, aprobă el. Nu ar fi mai uşor dacă am turna într-o carafă? Aşa sunt şanse mari să-l vărsăm.

Două ore mai târziu îşi amintiră pentru ce veniseră.

Iazul cu broaşte era dreptunghiular: lat de cincisprezece metri, lung de vreo douăzeci de metri şi adânc de vreun metru. Pe margini creştea iarbă luxuriantă şi moale, printr-un mic şanţ era alimentat cu apă din râu, iar din el porneau alte şănţuleţe care mergeau în livadă. Cât despre broaşte, era într-adevăr plin de ele, mii. Vocile lor umpleau noaptea de bubuituri, lătrături, orăcăieli şi răpăieli. Înălţau cântece stelelor, lunii descrescătoare, ierburilor unduitoare. Îşi strigau din toţi bojocii declaraţiile de dragoste sau de război. Bărbaţii se furişară pe întuneric către iaz.

Căpitanul ducea o carafă aproape plină cu whisky, iar fiecare bărbat îşi ţinea paharul. Căpitanul le găsise lanterne care funcţionau. Hughie şi Jones cărau sacii de iută. Pe măsură ce se apropiau pe furiş, broaştele îi auziră venind. Noaptea fusese o explozie de orăcăieli, iar acum se făcu brusc linişte. Mack şi băieţii, împreună cu căpitanul, se aşezară pe jos să mai bea o ultimă duşcă şi să îşi planifice

campania. Iar planul lor era unul îndrăzneţ.

De-a lungul mileniilor în care omul şi broaştele au împărţit aceeaşi lume, este foarte posibil ca oamenii să le fi vânat pe ele. Şi în tot acest timp, s-a împământenit un model de vânătoare şi de atac. Omul cu plasa, arcul, suliţa sau arma se apropie pe furiş, crede el, de broască. Tipicul cere ca broasca să stea nemişcată, foarte nemişcată şi să aştepte. Regulile jocului spun că broasca trebuie să aştepte până în ultima fracţiune de secundă, când plasa coboară spre ea, suliţa îşi ia avânt, degetul apasă pe trăgaci, şi atunci să sară cu zgomot în apă, să se bage la fund şi să stea acolo până când omul pleacă. Aşa se face şi aşa s-a făcut mereu. Şi broaştele au tot dreptul să se aştepte că aşa se va întâmpla în vecii vecilor. Când şi când plasa e prea iute, suliţa prea ascuţită, arma prea precisă, iar broasca piere, dar totul se desfăşoară conform regulilor jocului. Broaştele nu au de ce să se supere. Dar cum să fi anticipat ele noua metodă a lui Mack? Cum să fi prevăzut masacrul care a urmat? Luminile orbitoare ale lanternelor, ţipetele ascuţite ale bărbaţilor, fojgăiala de picioare. Fiecare broască a sărit cu zgomot în iaz şi s-a grăbit înnebunită la fund. În acel moment, în iaz s-au năpustit un şir de bărbaţi care băteau din picioare, frământau fundul înaintând în linie dreaptă spre capătul iazului. Isterice, broaştele s-au smuls din locurile călduţe de pe fund, înotând şi încercând să fugă de picioarele care plescăiau în apă, dar acestea continuau neobosite pe urmele lor. Broaştele sunt bune înotătoare, dar nu stau bine cu rezistenţa. Au parcurs tot iazul până când au sfârşit înghesuite şi încolţite în capătul opus. Iar picioarele şi trupurile care băteau apa le-au urmat. Câteva

broaşte şi-au pierdut capul şi s-au aventurat printre picioare, scăpând astfel cu viaţă. Dar majoritatea au hotărât să părăsească iazul pentru totdeauna, să-şi găsească un nou cămin într-o ţară nouă unde nu se întâmplă asemenea orori. Un val de broaşte isterizate şi frustrate, mici şi mari, maro şi verzi, broscoi şi broaşte, s-au revărsat peste mal, târându-se, ţopăind, împiedicându-se. S-au urcat pe iarbă ţinându-se strâns una de alta, cele mici purtate în spate de cele mari. Şi acolo, oroarea ororilor, lanternele le-au prins în raza lor. Doi bărbaţi le adunau ca pe fructele de pădure. Şirul de bărbaţi a ieşit şi el din iaz, blocându-le ariergarda şi culegându-le ca pe cartofi. Zeci de broaşte au fost aruncate în sacii de iută, sacii fiind acum plini cu broaşte obosite, speriate, deziluzionate, ude şi amărâte. Unele s-au fofilat, desigur, iar altele scăpaseră în iaz. Dar niciodată în istoria broaştelor nu mai avusese loc un asemenea măcel. Broaşte cu kilogramele, cu zecile de kilograme. Nu le-au numărat, dar erau pe puţin şase-şapte sute. Mack legă vesel sacii la gură. Erau cu toţii uzi fleaşcă, iar afară se cam lăsase răcoarea. Băură una mică stând pe iarbă, înainte să intre înăuntru ca să nu răcească.

Greu de crezut că gazda lor se mai distrase aşa de bine în viaţa lui. Se simţea îndatorat faţă de Mack şi băieţi. Mai târziu, când perdelele au luat foc şi au fost stinse cu ştergarele mititele, căpitanul le-a spus băieţilor să nu-şi facă griji. I s-ar fi părut o onoare şi dacă i-ar fi ars casa din temelii.

— Nevasta mea e o femeie minunată, începuse el pe un ton de peroraţie. Cea mai minunată femeie.

Ar fi trebuit să fie bărbat. Dacă era bărbat n-o mai luam eu de nevastă.

Râse îndelung şi mai repetă de trei-patru ori gluma, ca să n-o uite şi s-o mai poată repeta şi altora. Umplu o sticlă cu whisky şi i-o dădu lui Mack. Voia să vină să locuiască cu ei la „Palatul azil de noapte”. Hotărâse că soţia lui i-ar plăcea pe Mack şi pe băieţi, dacă i-ar cunoaşte. Într-un final, adormi pe podea cu capul printre căţei. Mack şi băieţii îşi mai turnară una mică şi îl priviră cu seriozitate.

Mack cuvântă:

— Mi-a dat sticla aia de whisky sau nu? L-aţi auzit, da?

— Sigur ţi-a dat-o, l-am auzit eu, spuse Eddie.

— Şi mi-a dat şi-un căţel, da?

— Sigur, poţi să-l alegi pe care vrei. L-am auzit cu toţii. Da’ de ce?

— N-am profitat niciodată de un beţiv şi n-am de gând să încep acum, spuse Mack. Tre’ să ne cărăm. Când s-o trezi, o să se simtă ca dracu’ şi o să dea vina pe noi. Chiar nu vreau să fiu aici.

Mack aruncă o privire la perdelele arse, podeaua lucind de whisky şi pipi de căţei, la grăsimea care se întărea pe soba de gătit. Se duse la căţei, îi cercetă cu luare aminte, le pipăi oasele şi muşchii, le verifică ochii şi gingiile şi alese o căţeluşă pătată, frumoasă, cu nasul maroniu-roşcat şi ochi frumoşi, de un galben închis.

— Hai, iubita[7], i se adresă el.

Înainte de plecare, au stins lampa, pentru că era pericol de incendiu. Se crăpa de ziuă când au ieşit din casă.

---

[7] Darling, în orig.

— Nu cred că am fost într-o excursie mai frumoasă ca asta, zise Mack. Dar acum mă gândesc la nevastă-sa, care o să se întoarcă, şi parcă mă ia cu fiori.

Căţelul îi scâncea în braţe, aşa că îl băgă sub haină.

— E un tip de treabă, după ce-l faci să-şi dea drumul.

O luă spre locul unde parcaseră Fordul.

— Să nu uităm că astea toate-s pentru Doc, adăugă Mack. După cum se vede treaba, Doc e un tip al dracului de norocos.

16

Acel martie cu captura record de sardine a fost probabil perioada cea mai agitată pentru fetele de la Steagul cu Urs. Şi nu doar pentru că peştii curgeau argintii cu miliardele, şi aproape la fel şi banii. Un regiment nou se instalase la Presidio şi, se ştie, un grup nou de soldaţi cercetează bine terenul înainte de a se stabili. Şi chiar atunci Dora suferea din lipsă de angajate, pentru că Eva Flanegan era plecată în vacanţă la East St. Louis, Phyllis Mae îşi rupsese piciorul dându-se jos din montagne-russe în Santa Cruz, iar Elsie Doublebottom ţinea novena[8] şi nu prea mai era bună de nimic altceva. Bărbaţii de pe vasele de pescuit, plini de bani, erau într-un du-te-vino continuu întreaga după-amiază. Ridicau ancora la lăsatul întunericului şi pescuiau toată noaptea, aşa că ziua trebuiau să se joace. Seara veneau soldaţii din regimentul nou care pierdeau timpul pe acolo, ascultau muzică la tonomat, beau Coca-Cola şi măsurau fetele din priviri în aşteptarea soldei. Dora avea probleme cu impozitul pe venit din cauza situaţiei incerte a afacerii ei, pentru care, deşi era oficial ilegală, i se cerea să plătească dări la stat. Şi pe lângă toate acestea, mai erau şi clienţii obişnuiţi care veneau de ani de zile, muncitorii de la carierele de pietriş, văcarii de la ferme, lucrătorii de

[8] Act de devoţiune pe care îl împlinesc credincioşii catolici timp de nouă zile la rând.

la căi ferate care intrau prin faţă şi, respectiv, funcţionarii de la primărie şi oamenii de afaceri bogaţi care intrau prin spate, pe uşa de lângă şine, având fiecare separeul său.

Una peste alta, era o lună excelentă, şi chiar în mijlocul ei a trebuit să izbucnească epidemia de gripă. Tot oraşul s-a îmbolnăvit. Doamna Talbot şi fiica ei de la Hotel San Carlos o luaseră. Tom Work o luase şi el. Benjamin Peabody şi nevasta lui o luaseră şi ei. Până şi Excelenţa Sa Maria Antonia Field o luase. Toată familia Gross s-a îmbolnăvit şi ea.

Doctorii din Monterey – care făceau faţă bolilor obişnuite, accidentelor şi nevrozelor de zi cu zi – erau complet depăşiţi. Aveau mai multă treabă decât puteau duce cu clienţii care, chiar dacă nu îşi plăteau facturile, măcar aveau banii necesari. Epidemia a ajuns mai greu pe Strada Sardinelor, care este locuită de un soi de oameni mai rezistenţi decât cei din Monterey, dar tot s-a răspândit.

Şcolile se închiseseră. Nu era casă fără copii cu febră şi părinţi bolnavi. Într-adevăr, nu era o boală mortală ca aceea din 1917, dar la copii avea tendinţa de a da în mastoidită. Reprezentanţii profesiei medicale erau cu toţii foarte ocupaţi şi, în plus, Strada Sardinelor nu era cotată cu un risc financiar prea bun.

Doc de la Laboratorul de Biologie nu avea dreptul să practice medicina. Dar nu era vina lui că toată lumea venea la el după sfaturi medicale. Nici nu şi-a dat seama când s-a pomenit alergând din magherniţă în magherniţă, luând temperatura, făcând controale fizice, împrumutând şi livrând pături şi chiar ducând mâncare din casă în casă, sub

privirile arzătoare ale mamelor care zăceau în pat şi îi mulţumeau punându-i pe umeri întreaga responsabilitate a vindecării copiilor. Când un caz scăpa de sub control, îi telefona unui doctor local şi, uneori, mai şi venea câte unul, dacă părea o urgenţă. Dar familiile vedeau peste tot numai urgenţe. Doc nu prea mai dormea. Trăia cu bere şi conserve de sardine. Ducându-se la Lee Chong după bere, se întâlni cu Dora, care venise să cumpere un cleştişor de unghii.

— Pari terminat, spuse Dora.

— Sunt, recunoscu Doc. Nu am mai dormit de aproape o săptămână.

— Ştiu, zise Dora. Am auzit că e rău. E şi un moment prost acum.

— Încă nu am pierdut pe nimeni, spuse Doc. Dar sunt câţiva copii tare bolnavi. Toţii copiii familiei Ransel au făcut mastoidită.

— Aş putea ajuta cumva? întrebă Dora.

— Sigur că ai putea. Oamenii sunt speriaţi şi neajutoraţi. De exemplu, familia Ransel – toţi sunt speriaţi de moarte şi le e frică să stea singuri. Dacă tu sau o fată aţi putea doar să staţi cu ei, ar fi de-ajuns.

Dora, care era moale ca o burtă de şoarece, putea fi şi puternică precum carbura de siliciu. Se întoarse la Steagul cu Urs şi organiză pe toată lumea în acest scop. Bucătarului grec îi spuse să pregătească un cazan de patruzeci de litri de supă şi să aibă grijă să fie plin tot timpul, iar supa concentrată. Fetele încercau să îşi facă treaba mergând în ture să stea cu familiile şi ducând în acelaşi timp cu ele oale cu supă. Doc era solicitat permanent. Dora se sfătuia cu el şi îşi desfăşura fetele acolo unde îi

sugera el. Şi în tot acest timp afacerile duduiau la Steagul cu Urs. Tonomatul nu se oprea niciodată. Bărbaţii de pe vasele de pescuit şi soldaţii stăteau la coadă. Îşi făceau treaba şi apoi îşi luau oalele cu supă şi se duceau să stea cu familia Ransel, McCarthy, Ferria. Fetele ieşeau pe uşa din spate şi, uneori, în timp ce îi vegheau pe copii, adormeau şi ele pe scaune. Nu se mai machiau la serviciu. Nu mai aveau nevoie. Chiar Dora spusese că ar fi putut folosi întregul efectiv de la azilul de bătrâne. A fost cea mai agitată perioadă din câte îşi aminteau fetele de la Steagul cu Urs. Toată lumea s-a bucurat când a trecut.

17

În ciuda naturii sale prietenoase şi a numărului de prieteni, Doc era un bărbat singuratic şi diferit de ceilalţi. Mack era probabil cel mai conştient de acest lucru. Într-un grup, Doc părea mereu singur. Când erau aprinse luminile, trase draperiile şi răsunau cânturi gregoriene, Mack privea către laborator de la „Palatul azil de noapte”. Ştia că Doc era cu o fată, dar toată scena îi inspira un sentiment de însingurare cumplit. Chiar şi în tandra apropiere de o fată Mack îl simţea pe Doc însingurat. Doc era o pasăre de noapte. Luminile nu se stingeau toată noaptea în laborator, şi totuşi părea să fie activ şi în timpul zilei. Cât despre vălurile grele de muzică, acestea se auzeau din laborator la orice oră din zi sau din noapte. Uneori, când întunericul domnea peste tot, iar somnul părea să fi venit în sfârşit, vocile cristaline ale copiilor din Corul Sixtin se revărsau dincolo de ferestrele laboratorului.

Doc trebuia să ţină pasul în munca sa de colectare, încerca să prindă momentele când mareea era favorabilă de-a lungul coastei. Stâncile şi plajele constituiau stocul său. Ştia unde se găsea fiecare vieţuitoare atunci când avea nevoie de ea. Toate articolele comerţului său se înşiruiau, ordonate, de-a lungul coastei: chitoni aici, caracatiţe dincolo, viermi tubulari într-un loc, pansele-de-mare în altul.

Ştia unde să le găsească, dar nu le putea colecta

oricând poftea. Deoarece Natura îşi ţinea articolele sub cheie şi le dădea drumul numai din când în când. Doc nu trebuia să cunoască numai mareele, ci şi momentele când un anumit reflux scotea la iveală ceea ce trebuia într-un anumit loc. Când se întâmpla un astfel de eveniment, îşi împacheta instrumentele în portbagajul maşinii – borcane, sticle, lamele şi conservanţi – şi o pornea către plaja sau reciful sau marginea stâncoasă unde se găseau animalele dorite.

De data aceasta primise o comandă de pui de caracatiţă, iar cel mai aproape se găseau în La Jolla, în zona presărată cu pietre care se descoperea la reflux, între Los Angeles şi San Diego. Adică un drum de opt sute de kilometri dus şi opt sute întors, iar sosirea trebuia să coincidă cu retragerea apelor.

Puii de caracatiţă trăiesc printre pietrele îngropate în nisip. Fiind sperioşi şi tineri, preferă un fund cu multe adâncituri, crăpături şi bucăţi de mâl în care să se poată ascunde de prădători şi care să-i protejeze de valuri. Dar pe aceeaşi întindere se găsesc şi milioane de chitoni. În timp ce îndeplinea o comandă concretă de caracatiţe, Doc îşi putea reînnoi şi stocul de chitoni.

Refluxul pica la ora cinci şi şaptesprezece minute, într-o joi dimineaţă. Dacă Doc pleca din Monterey miercuri dimineaţa, avea timp suficient să ajungă în La Jolla joi dimineaţa. Şi-ar fi luat un tovarăş de drum, dar, din întâmplare, toată lumea era plecată sau ocupată. Mack şi băieţii erau în valea Carmel după broaşte. Trei domnişoare pe care le cunoştea şi a căror companie i-ar fi făcut plăcere lucrau şi nu puteau lipsi de la serviciu în mijlocul săptămânii. Henri, pictorul, era ocupat, deoarece magazinul

universal Holman’s angajase nu un simplu „stâlpnic”, ci un „stâlpnic pe rotile”[9]. În vârful unui catarg înalt deasupra magazinului, exista o mică platformă pe care acesta se învârtea cu rotilele. Se învârtea deja de trei zile şi trei nopţi. Voia să stabilească un nou record la dat cu rotilele pe o platformă. Recordul precedent era de o sută douăzeci şi şapte de ore, deci mai avea ceva timp de învârtit. Henri îşi ocupase postul vizavi, la benzinăria lui Red Williams. Henri era fascinat. Se gândea să creeze o imensă operă abstractă cu titlul „Visul de fond al unui stâlpnic pe rotile”. Henri nu putea pleca din oraş cât timp patinatorul era acolo sus. Argumentase că stâlpnicia pe rotile avea implicaţii filozofice nebănuite. Henri stătea pe scaun, cu spatele sprijinit de grilajul de lemn care ascundea uşa de la toaleta bărbaţilor. Fixa cu privirea platforma de patinaj cuibărită în vârful catargului şi, evident, nu-l putea însoţi pe Doc la La Jolla. Doc a fost nevoit să meargă singur, deoarece refluxul nu aştepta după el.

Dis-de-dimineaţă şi-a strâns lucrurile trebuincioase. Cele personale au mers într-un sac mic de umăr, iar într-altul – instrumentele şi seringile. După ce şi-a făcut bagajul, şi-a pieptănat şi tuns puţin barba castanie şi s-a asigurat că avea creioane în buzunarul cămăşii şi lupa agăţată la rever. În portbagaj a pus tăvi, borcane, lamele, conservanţi, cizmele de cauciuc şi o pătură. Toate acestea le-a făcut în timpul orei perlate, apoi a spălat vasele murdare adunate de trei zile şi a dus gunoiul. A închis uşile, fără să le încuie însă, şi la

[9] O modă trecătoare în America anilor 1924-1929: o persoană se urca în vârful unui catarg de steag şi stătea acolo cât mai multe zile la rând fără să coboare.

ora nouă deja pornise.

Lui Doc îi lua mai mult decât altora să ajungă undeva. Nu conducea cu viteză şi se oprea des să mănânce hamburgeri. Cum conducea pe Şoseaua Farului, i-a făcut cu mâna unui câine care s-a uitat la el şi i-a zâmbit. Până să iasă din Monterey deja i se făcuse foame, aşa că s-a oprit la Herman's să mănânce un hamburger şi să bea o bere. În timp ce îşi mânca sendvişul şi sorbea din bere, şi-a amintit o bucată de conversaţie. Blaisedell, poetul, îi spusese cândva: „Îţi place aşa de mult berea încât pariez că într-o zi o să-ţi comanzi un milk shake cu bere". Era o prostie, dar îl frământase pe Doc încă de atunci. Se întreba ce gust ar putea avea un milk shake cu bere. Gândul la respectivul gust îi făcea greaţă, dar nu-i dădea nici pace. De câte ori bea o bere, îi răsărea în minte. Oare s-ar brânzi laptele? Ai pune şi zahăr? Era ca şi cu îngheţata de creveţi. Odată ce îţi intra în cap, nu mai scăpai de ea.

Termină de mâncat şi îi dădu banii lui Herman. Intenţionat evită să se uite la maşinile de milk shake aliniate, lucitoare, de-a lungul peretelui din fund. Dacă avea de gând să comande un milk shake cu bere, atunci cel mai bine ar fi fost să o facă într-un oraş unde nu-l cunoştea nimeni – cineva ar putea chiar chema poliţia. Un bărbat cu barbă este oricum privit cu o doză de suspiciune. Nu poţi spune că ţi-ai lăsat barbă pentru că îţi place să ai barbă. Oamenii devin suspicioşi când le spui adevărul. Trebuie să le spui că ai o cicatrice şi nu te poţi rade.

Mai demult, pe vremea când Doc era student la Universitatea din Chicago, avusese o decepţie în dragoste şi studiase prea mult. S-a gândit că i-ar prinde bine o plimbare foarte lungă. Şi-a luat un

rucsăcel şi a traversat pe jos Indiana, Kentucky, Carolina de Nord, Georgia, până în Florida. În drumul lui a întâlnit ţărani şi oameni de la munte, oameni din zona mlaştinilor şi pescari. Iar pretutindeni era întrebat de ce a luat-o la picior prin ţară.

Pentru că îi plăceau lucrurile adevărate, încerca el să le explice. Se simţea cu nervii la pământ şi, în plus, îşi dorea să vadă ţara, să miroasă pământul şi să privească iarba, păsările şi copacii, să savureze peisajele de ţară, acest lucru nefiind posibil decât dacă mergea pe jos. Oamenii deveneau suspicioşi când le spunea adevărul. Se încruntau sau dădeau dezaprobator din cap, râdeau ca şi când ar fi ştiut că e o minciună, iar mincinoşii le erau simpatici. Alţii, temându-se pentru fiicele sau porcii lor, îi spuneau să o ia din loc, să îşi vadă de drum şi nu cumva să se oprească lângă casele lor, dacă nu voia să păţească ceva rău.

Şi astfel a încetat să mai spună adevărul. Spunea că a pus pariu pe o sută de dolari. Acum nimeni nu mai era suspicios şi toţi îl credeau. Îl invitau să rămână la cină şi îi ofereau un pat, pregăteau prânzuri pentru el şi îi urau noroc, cu sentimentul că era un tip pe cinste. Lui Doc îi plăceau în continuare lucrurile adevărate, dar ştia că această dragoste nu era una generală şi că se putea dovedi şi o stăpână foarte periculoasă.

Doc nu s-a oprit să mănânce un hamburger în Salinas. Dar s-a oprit în Gonzales, King City şi Paso Robles. A mâncat şi a băut în Santa Maria, chiar de două ori, pentru că de acolo până în Santa Barbara era o bucată de drum foarte lungă. În Santa Barbara a mâncat supă, salată şi fasole verde,

friptură la cuptor şi piure de cartofi, plăcintă cu ananas şi brânză cu mucegai albastru şi a băut cafea, după care a făcut plinul maşinii şi s-a dus la baie. Cât timp cei de la benzinărie i-au verificat uleiul şi cauciucurile, Doc s-a spălat pe faţă şi şi-a pieptănat barba, iar când s-a dus la maşină îl aştepta deja un grup de potenţiali autostopişti.

— Mergeţi spre sud, domnule?

Doc bătea mult şoselele. Era trecut prin toate. Trebuie să-ţi alegi autostopistul cu mare grijă. Cei mai buni sunt cei rodaţi, căci redevin tăcuţi cât ai clipi. Cei noi într-ale autostopului însă încearcă să te răsplătească prin conversaţia interesantă. Doc avusese parte de câţiva care îi scoseseră peri albi. După ce te hotărăşti pe care îl vei lua, te protejezi spunându-i că nu mergi departe. Dacă se dovedeşte nesuferit, poţi să scapi de el mai repede. Pe de altă parte, poţi să ai noroc şi să dai peste un om care chiar merită cunoscut. Doc cercetă scurt mutrele din grup şi îşi alese drept tovarăş un bărbat cu faţa prelungă, îmbrăcat într-un costum albastru, care părea comis-voiajor. Avea riduri adânci lângă colţurile gurii şi ochi întunecaţi şi gânditori. Îl privi pe Doc cu antipatie.

— Mergeţi spre sud, domnule?

— Da, răspunse Doc, dar nu prea departe.

— M-aţi putea lua şi pe mine?

— Urcă! îi răspunse Doc.

Când ajunseră la Ventura, trecuse prea puţin timp de la cina copioasă, aşa că Doc se opri numai să bea o bere. Autostopistul nu scosese o vorbă. Doc trase la un stand de pe marginea drumului.

— Vrei o bere?

— Nu, spuse autostopistul. Şi aş vrea să subliniez

că nu mi se pare o idee bună să conduci sub influenţa alcoolului. Nu este treaba mea ce faci cu viaţa ta, dar în cazul de faţă eşti la volanul unui automobil care poate deveni o armă criminală în mâinile unui şofer beat.

La început Doc doar tresărise.

— Coboară din maşina mea, spuse el încet.

— Poftim?

— Îţi trag un pumn în nas, zise Doc. Dacă nu te dai jos din maşină până număr la zece: unu, doi, trei…

Bărbatul bâjbâi după mânerul portierei şi se dădu grăbit jos din maşină. Dar când se văzu afară, strigă:

— Găsesc eu un poliţist. O să pun să fii arestat.

Doc deschise torpedoul şi scoase o cheie franceză. Oaspetele său văzu gestul şi se îndepărtă grăbit.

Doc se îndreptă furios către tejgheaua standului. Chelneriţa, o frumuseţe blondă cu un început de guşă, îi zâmbi.

— Ce-ai dori?

— Un milk shake cu bere, spuse Doc.

— Poftim?

Uite că o făcuse, ce naiba. Mai bine să termine cu treaba asta acum decât mai târziu. Blonda îl întrebă:

— Glumeşti?

Doc ştia din experienţă că nu putea să-i explice, că nu putea să spună adevărul.

— Am o problemă cu vezica, spuse el. Bipalihetorsonectomie îi zic doctorii. Trebuie să beau un milk shake cu bere. Recomandarea doctorului.

Blonda zâmbi înţelegător.

— O! Am crezut că glumeşti, spuse ea cu şiretenie.

Spune-mi cum să ţi-l fac. Nu ştiam că eşti bolnav.

— Foarte bolnav, aprobă Doc, şi voi fi şi mai rău. Pune nişte lapte şi adaugă jumătate de sticlă de bere peste. Cealaltă jumătate de sticlă toarnă-mi-o într-un pahar. Fără zahăr în milk shake.

Când a fost gata, îl gustă cu teamă. Şi nici nu era chiar aşa de rău – avea doar gust de bere răsuflată şi lapte.

— Sună oribil, spuse blonda.

— Nu e aşa de rău, odată ce te obişnuieşti, zise Doc. Sunt deja şaptesprezece ani de când beau milk shake cu bere.

18

Doc condusese încet. Când s-a oprit în Ventura era deja spre seară, atât de târziu încât în Carpenteria s-a oprit numai să mănânce un sendviş cu brânză şi să meargă la baie. În plus, plănuia să ia o cină bună în Los Angeles, unde a ajuns pe întuneric. A traversat oraşul şi s-a oprit la un restaurant Chicken-in-the-Rough pe care îl ştia. Acolo a mâncat pui prăjit, cartofi pai, biscuiţi calzi cu miere şi o felie de plăcintă cu ananas şi brânză cu mucegai albastru. Şi tot aici şi-a umplut termosul cu cafea fierbinte, i-a rugat să-i facă şase sendvişuri cu jambon şi şi-a cumpărat doi litri de bere pentru micul dejun.

Nu i se părea interesant să conducă noaptea. Nu erau câini pe care să-i salute, doar şoseaua luminată de farurile propriei maşini. Doc a parcurs în viteză ultima parte a drumului. A ajuns în La Jolla în jur de ora două. A traversat oraşul coborând până la stânca sub care se întindea zona ce urma să se descopere la reflux. Acolo a oprit maşina, a mâncat un sendviş, a băut nişte bere, a stins farurile şi s-a ghemuit pe scaun să doarmă.

Nu avea nevoie de ceas. Lucra de atât de mult timp după ritmul fluxului şi al refluxului, încât simţea şi în somn cum se schimbă mareea. În zori se trezi, privi prin parbriz şi văzu că oceanul se retrăgea deja, lăsând descoperită întinderea plină

de pietre. Dădu pe gât nişte cafea, mâncă trei sendvişuri şi bău un litru de bere.

Mareea se retrage imperceptibil. Pietrele ies la iveală şi par să se înalţe, iar oceanul dă înapoi lăsând în urmă mici ochiuri de apă, alge, muşchi şi bureţi uzi, iridescenţe şi tonuri de cafeniu, albastru şi roşu chinezesc. Pe fund zac deşeurile incredibile ale oceanului: bucăţi şi aşchii de cochilie, fragmente de schelete, gheare, întregul fund al mării ca un cimitir fantastic prin care cei vii aleargă în dezordine şi se calcă în picioare.

Doc îşi trase cizmele de cauciuc şi îşi aranjă pălăria de ploaie cu infinită grijă. Îşi luă găleţile, borcanele şi levierul, îndesându-şi sendvişurile într-un buzunar şi termosul în altul, şi începu coborâşul până la întinderea dezgolită de reflux. Odată ajuns acolo, îşi începu înaintarea pe urmele apei în retragere. Cu levierul întorcea pietrele, iar când şi când mâna îi ţâşnea în apa stătătoare şi scotea o caracatiţă mică şi agitată care se înroşea de furie, scuipând cerneală pe mâna sa. Când îi dădea drumul în borcanul cu apă de mare lângă celelalte, proaspăt sosita era, de obicei, atât de mânioasă că îşi ataca violent consoartele.

Se dovedea o zi bună pentru vânătoare. Adunase douăzeci şi doi de pui de caracatiţă şi desprinsese câteva sute de chitoni pe care îi depozitase în găleata de lemn. Se ţinea pe urma refluxului, care îşi urma mişcarea de recul, iar în jur se crăpa de ziuă şi stătea să răsară soarele. Terenul său de vânătoare se întindea pe două sute de metri, până la un şir de stânci acoperite de alge, unde începea abrupt apa adâncă. Doc îşi continuă drumul către barieră. Adunase cam tot ce îi trebuia, restul

timpului şi-l petrecu cotrobăind pe sub pietre şi aplecându-se să privească în micile ochiuri de apă cu mozaicurile lor în culori vii şi viermuiala de vietăţi. Într-un final, ajunse la limita stâncoasă unde algele lungi şi brune ca pielea atârnau în apă. Stele-de-mare roşii stăteau lipite de stânci în grupuri, iar oceanul pulsa în sus şi în jos la buza barierei, aşteptând să se reverse din nou peste ea. Între două stânci acoperite de alge, Doc văzu o fulgerare albă sub apă, acoperită repede de algele plutitoare. Se căţără până acolo pe stâncile alunecoase, se ţinu bine şi, aplecându-se, dădu la o parte cu grijă algele brune. Se crispă. De jos îl privea chipul unei fete, o fată drăguţă, palidă, cu părul închis la culoare. Avea ochii deschişi şi limpezi, faţa fermă, iar părul îi plutea lin în jurul capului. Trupul nu se vedea, captiv în adâncitura dintre stânci. Avea buzele uşor depărtate, încât i se vedeau dinţii, iar chipul ei exprima pace şi odihnă. Plutea la suprafaţă, iar apa limpede îl făcea foarte frumos. Lui Doc i s-a părut că l-a privit minute în şir, simţind cum chipul i s-a întipărit în memorie ca o arsură.

Foarte încet îşi ridică mâna, lăsând algele să cadă la loc şi să-i acopere faţa. Inima îi bătea cu putere, iar gâtul şi-l simţea uscat. Îşi adună găleata, borcanele şi levierul şi o apucă fără grabă către plajă, traversând din nou stâncile alunecoase.

Chipul fetei i-o luă înainte. Doc se aşeză în nisipul grunjos al plajei şi îşi scoase cizmele. În borcan, puii de caracatiţă îşi strânseseră tentaculele încercând să se ţină cât mai departe unii de alţii. În capul lui Doc răsuna muzică, un flaut cu o tonalitate înaltă, pătrunzătoare şi dulce, executând o melodie pe care nu şi-o amintea niciodată, iar pe acest fundal, o

bucată pentru instrumente de suflat din lemn, ca valurile care bat ţărmul. Flautul urcă până în regiuni aflate dincolo de capacitatea auzului uman, continuându-şi melodia nepământeană. Lui Doc i se făcu pielea de găină pe braţe. Îl trecură fiorii şi i se umeziră ochii, aşa cum ţi se umezesc la vederea unei mari frumuseţi. Ochii fetei erau cenuşii şi limpezi, iar părul întunecat plutea mângâindu-i uşor chipul. Imaginea îi rămase gravată în memorie pe vecie.

Stătu acolo până când primul jet de apă depăşi bariera, anunţând revenirea fluxului. Stătea acolo, ascultând în timp ce marea îşi croia drum din nou peste întinderea bolovănoasă. Mâna sa bătea ritmul, iar flautul acela înfiorător îi cânta în creier. Ochii erau cenuşii, gura zâmbea puţin sau părea să îşi tragă sufletul, cuprinsă de extaz.

O voce păru să-l trezească. Lângă el era un bărbat.

— La pescuit?

— Nu, la colectat.

— Ce sunt animăluţele?

— Pui de caracatiţă.

— Adică draci-de-mare[10]? Nu ştiam că se găsesc pe la noi. Şi locuiesc aici de-o viaţă.

— Trebuie să ştii să-i cauţi, spuse Doc fără vlagă.

— Te simţi rău? îl întrebă bărbatul. Pari bolnav.

Flautul urcă din nou, iar pe fundal se auzeau violoncele ciupite, în timp ce marea înainta pe furiş încă puţin şi încă puţin către plajă. Doc se scutură de muzică, se scutură de chip, se scutură de fiorul care îi traversa trupul.

— E vreo secţie de poliţie prin apropiere?

---

[10] În engleza americană, devil fish (literal, „drac-de-mare”) este numele popular al caracatiţei.

— Da, în oraş. Da’ ce s-a întâmplat?
— E un cadavru între stânci.
— Unde?
— Chiar acolo… Între două stânci. O fată.
— Ţi se dă o recompensă dacă găseşti un cadavru. Am uitat cât, spuse bărbatul.
Doc se ridică în picioare şi îşi adună echipamentul.
— Nu vrei să-l raportezi tu? Eu nu mă simt prea bine.
— Te-a speriat, nu-i aşa? E… urât? Putrezit sau mâncat?
Doc se întoarse cu spatele.
— Ia tu recompensa, spuse el. Mie nu-mi trebuie.
Porni către maşină. În cap încă îi mai răsuna o fărâmă de muzică de flaut.

19

Nu a existat probabil o formă de publicitate pentru magazinul universal Holman’s care să atragă comentarii mai favorabile decât angajarea stâlpnicului pe rotile. Zi după zi, el se învârtea acolo sus, pe mica sa platformă, putând fi văzut chiar şi noaptea: o siluetă întunecată pe fundalul cerului, dovadă pentru toată lumea că nu cobora de la post. Se ştia însă că o bară de oţel urca prin mijlocul platformei, iar el se lega noaptea de ea. Dar nu se aşeza, aşa că nimănui nu îi păsa de bara de oţel.

Veneau oameni din Jamesburg să-l vadă şi chiar de mai jos, de pe coastă, tocmai din Grimes Point. Locuitorii din Salinas veneau în hoarde, iar membrii cooperativei Farmers Mercantile din acelaşi oraş i-au făcut o ofertă pentru următoarea apariţie, în ideea că patinatorul îşi va doborî propriul record, oraşul Salinas devenind astfel deţinătorul noului record mondial. Dat fiind că nu erau prea mulţi stâlpnici pe rotile şi acesta era de departe cel mai bun, în ultimul an îşi doborâse propriul record mondial de mai multe ori.

Cei de la Holman’s erau încântaţi de eveniment. Organizaseră reduceri la aşternuturi, la obiecte care ieşeau din producţie, la obiecte de aluminiu şi la veselă, toate în acelaşi timp. Mulţimi de oameni stăteau în stradă, urmărindu-l pe bărbatul singuratic cum se învârtea pe platforma lui.

A doua zi de la începutul reprezentaţiei, a trimis vorbă jos că cineva trăgea în el cu o puşcă cu aer comprimat. Departamentul responsabil cu vitrinele şi-a pus mintea la contribuţie. A identificat unghiurile din care se trăgea şi l-a prins pe infractor. Era bătrânul doctor Merrivale, ascuns după draperiile din cabinetul său, care trăgea cu o puşcă Daisy cu aer comprimat. Nu au făcut plângere la poliţie, iar el a promis să înceteze. Era un membru cu greutate al Lojii Masonice.

Henri, pictorul, nu şi-a părăsit postul de la benzinăria lui Red Williams. A încercat toate abordările filozofice posibile la situaţia dată şi a ajuns la concluzia că va trebui să îşi construiască propria platformă acasă şi să încerce şi el. Toţi locuitorii oraşului erau mai mult sau mai puţin afectaţi de patinator. Comerţul mergea din ce în ce mai prost pe măsură ce te îndepărtai şi din ce în ce mai bine pe măsură ce te apropiai de Holman’s. Mack şi băieţii au mers şi ei să-l vadă; l-au privit un timp, după care s-au întors la „Palatul azil de noapte”. Nu găseau nicio noimă în toată tărăşenia.

Holman’s a instalat o saltea dublă în vitrină. După ce patinatorul dobora recordul mondial, urma să coboare şi să doarmă în vitrină fără să îşi scoată patinele. Numele firmei producătoare de saltele era scris pe o bucată mică de carton prinsă de marginea acesteia.

Întregul oraş fierbea de curiozitate, se iscau discuţii despre evenimentul sportiv, dar întrebarea cea mai interesantă dintre toate, care îi punea pe toţi pe jar, nu era niciodată pronunţată. Nimeni nu o pomenea şi totuşi ea era acolo, bântuindu-i pe toţi.

Doamna Trolat îşi punea aceeaşi întrebare în timp

ce ieşea din brutăria Scotch cu o pungă de chifle dulci. Domnul Hall de la raionul de confecţii pentru bărbaţi se gândea la acelaşi lucru. Cele trei surori Willoughby chicoteau de câte ori se gândeau la asta. Dar nimeni nu avea curajul să o spună deschis.

Richard Frost, un tânăr inteligent şi foarte irascibil, era cel mai hărţuit de întrebare. Îl bântuia. Miercuri noapte i-a stat pe creier, iar joi noapte deja trepida de nerăbdare. Vineri noapte s-a îmbătat şi s-a certat cu nevasta. Ea a plâns o vreme, după care s-a prefăcut că doarme. L-a auzit dându-se jos din pat şi ducându-se în bucătărie. Îşi mai punea de băut. Apoi l-a auzit îmbrăcându-se în linişte şi ieşind. A mai plâns niţel. Era foarte târziu. Doamna Frost era sigură că s-a dus la Steagul cu Urs.

Richard a coborât apăsat dealul printre pini până la Şoseaua Farului. A luat-o la stânga şi apoi în sus, către Holman's. Avea sticla în buzunar şi chiar înainte să ajungă la magazin a mai luat o înghiţitură din ea. Felinarele de pe stradă luminau slab. Oraşul era pustiu. Niciun suflet nu mişca. Richard stătea în mijlocul străzii, privind în sus. Ca prin ceaţă, vedea în vârful catargului înalt silueta singuratică a patinatorului. Mai bău o duşcă. Îşi făcu mâinile căuş în dreptul gurii şi strigă răguşit:

— Hei!

Niciun răspuns.

— Hei! strigă el şi mai tare şi se uită în jur să vadă dacă nu cumva veneau poliţişti care îşi făceau veacul pe lângă bancă.

Dinspre înălţimi veni un răspuns răstit:

— Ce vrei? Richard îşi făcu din nou mâinile căuş:

— Cum… cum mergi… cum mergi la toaletă?

— Am un bidon aici sus, spuse vocea.

Richard se întoarse pe călcâie şi o porni pe drumul pe care venise. Parcurse Şoseaua Farului, apoi o luă printre pini şi intră în casă neauzit. În timp ce se dezbrăca, ştia că nevasta lui nu doarme. Când dormea bolborosea puţin. Se băgă în pat, iar ea îi făcu loc.

— Are un bidon acolo sus, spuse Richard.

20

Pe la mijlocul dimineţii, camioneta Model T traversa triumfător Strada Sardinelor, sărea peste canalul de scurgere şi poposea cu scârţâituri la locul său năpădit de buruieni din spatele băcăniei lui Lee Chong. Băieţii au blocat roţile din faţă, au tras ce benzină mai rămăsese în rezervor într-o canistră de douăzeci de litri, şi-au luat broaştele şi s-au îndreptat osteniţi către casă, la „Palatul azil de noapte”. Cât timp băieţii încingeau un foc pe cinste în maşina de gătit, Mack îi făcu o vizită protocolară lui Lee Chong. Mack îi mulţumi lui Lee cu demnitate pentru că le împrumutase camioneta. Îi vorbi despre marele succes al expediţiei, despre sutele de broaşte prinse. Lee zâmbea reţinut, aşteptând inevitabilul.

— Am dat lovitura, spuse Mack cu entuziasm. Doc ne plăteşte cinci cenţi de broască, iar noi avem vreo mie.

Lee aprobă din cap. Preţul era standard. Toată lumea ştia.

— Ah, apropo, spuse Mack ca şi cum atunci îi trecuse prin cap. Stăm cam prost cu banii acum…

După ton ai fi zis că era o situaţie foarte neobişnuită pentru ei.

— Nu whisky, spuse Lee Chong şi zâmbi. Mack se scandalizză.

— La ce ne trebuie nouă whisky? Avem o sticlă de

patru litri din cel mai bun whisky pe care ai pus vreodată buza, o sticlă frumoasă, plină de dă pe dinafară. Apropo, continuă el, eu şi băieţii am vrea să te invităm sus, la noi, la un pahar. Mi-au spus să te întreb.

Împotriva voinţei sale, lui Lee îi scăpă un zâmbet de plăcere. Nu i-ar oferi, dacă nu l-ar avea cu adevărat.

— Nu, zise Mack. O să fiu sincer cu tine. Băieţii şi cu mine stăm prost cu banii şi ne e cam foame. Ştii că preţul broaştelor e de douăzeci la un dolar. Doc e plecat şi nouă ne e foame. Ne-am gândit aşa. Nu vrem să ţi se pară că ieşi în pierdere, aşa că îţi oferim douăşcinci de broaşte la un dolar. În felul ăsta ai un profit de cinci broaşte şi nimeni nu-şi pierde cămaşa de pe el.

— Nu, replică Lee. Nu bani.

— La naiba, Lee, nu vrem decât nişte mâncare. Hai să-ţi zic, vrem să dăm o mică petrecere pentru Doc când se întoarce. Băutură avem destulă, dar ne-ar mai trebui nişte fleici sau ceva. E aşa un tip de treabă. Când i s-a umflat măseaua nevesti-tii, cine i-a dat laudanum?

Aici îl prinsese. Lee îi era dator lui Doc – profund îndatorat. Ce îi era însă greu să priceapă era cum datoria lui faţă de Doc implica faptul că trebuia să-i dea lui Mack pe datorie.

— Nu vrem ca broaştele să fie doar un soi de garanţie, continuă Mack. O să-ţi livrăm efectiv douăşcinci de broaşte pentru fiecare dolar de cumpărături pe care ni le dai, şi poţi să vii şi la petrecere.

Mintea lui Lee amuşină propunerea ca un şoarece într-un dulap cu brânză. Nu îi găsea nicio hibă.

Toată tărăşenia părea cinstită. Din punctul lui Doc de vedere, broaştele erau bani peşin, preţul era standard, iar Lee obţinea profit dublu. Marja de profit de cinci broaşte, plus libertatea de a majora preţul alimentelor. Totul depindea de existenţa efectivă a broaştelor.

— Melgem vedem bloaşte, spuse Lee într-un sfârşit. În faţa Palatului, bău un pahar de whisky, inspectă sacii uzi plini cu broaşte şi bătu palma cu băieţii. Stipulă însă că nu acceptă broaşte moarte. Apoi Mack numără cincizeci de broaşte, le puse într-un bidon şi se întoarse cu Lee la băcănie, unde primi şuncă, ouă şi pâine în valoare de doi dolari.

Anticipând amploarea afacerii, Lee scoase o cutie mare şi o puse în secţiunea de legume. Goli cele cincizeci de broaşte în ea şi le acoperi cu un sac de iută ud, asigurându-le astfel tot confortul.

Şi a avut dreptate. La scurt timp, Eddie a coborât dealul în pas de plimbare ca să achiziţioneze tutun Bull Durham în valoare de două broaşte. Jones s-a indignat ceva mai târziu, aflând că preţul unei Coca-Cola crescuse de la o broască la două. De fapt, nemulţumirea creştea pe măsură ce ziua se apropia de sfârşit, iar preţurile o luau în sus. De exemplu, fleicile – cea mai bună fleică nu ar fi trebuit să fie mai mult de zece broaşte pentru jumătate de kilogram, dar preţul stabilit de Lee era de douăsprezece broaşte şi jumătate. Piersicile în conservă aveau un preţ prohibitiv, opt broaşte pentru o cutie de cinci sute de grame. Lee pusese monopol pe consumatori. Era sigur că la piaţă sau la Holman’s nu ar fi acceptat nimeni această nouă monedă. Dacă băieţii voiau fleici, nu aveau decât să dea cât cerea Lee.

Spiritele s-au încins când lui Hazel, care tânjea de mult după o pereche de brasarde din mătase galbenă, i s-a spus că dacă nu e dispus să plătească treizeci şi cinci de broaşte pe ele, să şi le cumpere din altă parte. Otrava lăcomiei se furişase deja în inima unei înţelegeri comerciale inocente şi lăudabile. Nemulţumirea creştea. Dar odată cu ea, şi numărul de broaşte din cutia lui Lee.

Nemulţumirea financiară nu îi putea însă roade prea tare sau prea mult pe Mack şi băieţi, deoarece ei nu erau persoane mercantile. Nu îşi măsurau bucuria în marfa vândută, orgoliile în conturile din bancă, nici iubirile în preţul acestora. Deşi uşor iritaţi de festa economică pe care le-o jucase Lee, în stomacurile lor se odihneau, deasupra unui gât de whisky bun, ouă şi şuncă în valoare de doi dolari, şi peste acest mic dejun copios, încă un gât de whisky. Iar ei stăteau pe scaunele lor, în faţa casei lor şi o priveau pe Darling cum învaţă să bea lapte dintr-o cutie de sardine.

Darling era şi urma să fie un câine foarte fericit, deoarece în grupul celor cinci bărbaţi se vehiculau cinci teorii diferite despre cum să dresezi un câine, teorii care se băteau cap în cap, astfel că Darling nu a mai avut parte de niciun dresaj. Încă de la început s-a dovedit o căţeluşă precoce. Dormea în patul ultimei persoane care îi dăduse ceva bun de mâncare. Uneori şi-o furau unul altuia. O ademeneau de la unul la altul. Ocazional, toţi cinci cădeau de acord că Darling trebuie disciplinată, dar până să se hotărască ce metodă vor folosi, intenţia se pierdea. Toţi erau îndrăgostiţi de ea.

Micile băltoace pe care le lăsa în urma ei pe podea li se păreau adorabile. Îşi plictiseau toate

cunoştinţele povestindu-le despre drăgălăşeniile ei şi ar fi omorât-o cu mâncarea dacă, într-un final, ea nu ar fi avut mai multă minte decât ei.

Jones i-a făcut culcuş din vechiul ceas cu pendulă, dar Darling nu l-a folosit niciodată. Dormea cu unul sau cu altul, după chef. Rodea păturile, sfâşia saltelele, împrăştia puful din perne. Cocheta cu băieţii pe rând, asmuţindu-şi stăpânii unul împotriva altuia. Li se părea minunată. Mack avea de gând să o înveţe trucuri şi să facă un spectacol de vodevil cu ea, dar nu a reuşit nici măcar să o înveţe să îşi facă nevoile afară.

După-amiaza şi-au petrecut-o fumând, digerând, reflectând şi, când şi când, luând o gură mică din sticla de whisky – de fiecare dată subliniind că nu trebuie să bea prea mult, pentru că era pentru Doc. Să nu uite asta o clipă.

— Pe la ce oră crezi că se-ntoarce? întrebă Eddie.

— De obicei, pe la opt sau nouă, spuse Mack. Noi n-avem decât să ne hotărâm când vrem să dăm cheful. Eu zic că în seara asta.

— Sigur, aprobară ceilalţi.

— Poate vine obosit, sugeră Hazel. E drum lung.

— La naiba, nimic nu te odihneşte mai bine decât un chef pe cinste. Odată mă simţeam mort de oboseală şi după aia m-am dus la un chef şi mi-a trecut, se burzului Jones.

— Trebuie să ne gândim bine, spuse Mack. Unde dăm petrecerea? Aici?

— Lui Doc îi place muzica lui. Mereu dă drumul la gramofon când sunt petreceri. Poate i-ar plăcea mai mult să o facem la el.

— Ai dreptate, spuse Mack. Dar mă gândeam să fie o petrecere-surpriză. Şi cum să facem să vadă că e o

petrecere şi nu doar noi, care ne ducem în vizită cu o sticlă de whisky?

— Luăm nişte decoraţii? sugeră Hughie. Ca de 4 Iulie sau de Halloween.

Mack rămase cu privirea în gol şi cu buzele uşor depărtate. Şi vedea totul.

— Hughie, spuse el, cred c-ai pus degetul pe rană. N-aş fi crezut că poţi, dar, la naiba, de data asta chiar ai scos o perlă.

Tonul deveni melancolic, privirea îndreptându-i-se către viitor.

— Şi pot să văd: Doc vine către acasă. E obosit. Ajunge cu maşina în faţa casei. Toate luminile sunt aprinse. Crede că e un hoţ. Urcă scările şi, Dumnezeule, totul e decorat ca-n vis. Hârtie creponată, panglici şi un tort mare. Şi-atunci sigur o să ştie că e o petrecere. Şi că n-o să fie vreo petrecere leşinată. Şi noi ne ascundem aşa un minut şi el nu ştie cine a făcut-o. Apoi ieşim ţipând. Ce faţă o să facă! Hughie, zău dacă ştiu cum ţi-a dat prin cap.

Hughie roşi. Ideea lui fusese una mult mai conservatoare, având, de fapt, la bază petrecerea de Anul Nou de la La Ida, dar dacă urma să iasă aşa de bine, Hughie era pregătit să îşi asume creditul.

— Mi s-a părut drăguţ, pur şi simplu, spuse el.

— Păi, cred şi eu că e drăguţ, zise Mack, şi, drept să-ţi spun, când surpriza se mai duce, o să-i spun lui Doc a cui a fost ideea.

Se lăsară pe spate meditând adânc la noua turnură. Iar în imaginaţia lor, laboratorul decorat semăna cu grădina de iarnă de la Hotel del Monte. Au mai băut şi câteva pahare ca să savureze planul.

Magazinul lui Lee Chong era din cele mai

remarcabile. De exemplu, în octombrie multe magazine cumpărau hârtie creponată galbenă şi neagră şi pisici negre de hârtie, măşti şi dovleci din papier-mâché. De Halloween se vând foarte bine şi apoi dispar din magazine. Poate că le vând la reduceri sau le aruncă, cert este că în iunie nu se găsesc. La fel şi cu echipamentul de 4 Iulie: steaguri, steguleţe şi artificii. Dar unde sunt ele în ianuarie? Dispar – nimeni nu ştie unde. Dar nu aşa stătea treaba şi la Lee Chong. Puteai cumpăra felicitări de Sfântul Valentin în noiembrie, trifoi, toporişti şi cireşi din hârtie[11] în august. Avea încă petarde din 1920.

Misterul era însă unde îşi ţinea toată marfa, dat fiind că magazinul său nu era mare. Avea costume de baie cumpărate pe vremea când fustele lungi, ciorapii negri şi bandanele erau la modă. Avea cleme de pantaloni pentru mersul pe bicicletă, suveici pentru lucrat dantelă şi seturi de Mah Jong. Avea insigne pe care scria „Remember the Maine”[12] şi fanioane din fetru cu „Fighting Bob”[13]. Avea chiar şi suveniruri de la Expoziţia Internaţională Panama Pacific din 1915: nişte turnuleţe din pietre semipreţioase. Lee mai avea o practică neortodoxă. Nu organiza niciodată reduceri, nu scădea niciun

---

[11] Aluzie la President’s Day (Ziua Preşedinţilor) sărbătorită în onoarea lui Abraham Lincoln şi George Washington; există o legendă despre George Washington copil, care a tăiat un cireş tânăr cu o toporişcă.

[12] Aluzie la scufundarea vasului de război Maine în portul Havana, pe 15 februarie 1898, preludiu la războiul împotriva Spaniei şi subiect exploatat şi manipulat mediatic (transpus cinematografic în filmul Cetăţeanul Kane, regizat în 1941 de Orson Welles).

[13] Robert Marion La Follette Senior, poreclit „Fighting Bob” (Bob Bătăiosul) – candidat al Partidului Progresist la preşedinţia SUA în 1924, o figură de marcă a liberalismului politic american.

preţ şi nu solda în ruptul capului. Dacă un articol costa treizeci de cenţi în 1912, preţul rămânea acelaşi, deşi unii ar fi putut susţine că şoarecii şi moliile i-au micşorat întrucâtva valoarea. Dar un lucru era sigur: dacă voiai să decorezi un laborator la modul general, fără să vizezi o anumită temă, ci mai degrabă o încrucişare între saturnalii şi festivalul steagurilor tuturor naţiunilor, atunci la Lee Chong găseai tot ce îţi trebuie. Mack şi băieţii ştiau asta, dar Mack adăugă:

— De unde o să luăm un tort mare? Lee n-are decât nişte prăjiturele.

Hughie, care avusese atâta succes înainte, se aventură din nou:

— De ce să nu facă Eddie o prăjitură? sugeră el. Doar a lucrat ca bucătar la San Carlos, prăjea chestii.

În entuziasmul instantaneu faţă de idee, Eddie ignoră faptul că nu făcuse o prăjitură în viaţa lui.

Mai mult, Mack îi adăugă şi o dimensiune sentimentală:

— Ar însemna mai mult pentru Doc. N-o să fie vreo prăjitură de-aia fleşcăită de cumpărat. O să fie făcută cu suflet.

Pe măsură ce după-amiaza şi whisky-ul se apropiau de sfârşit, entuziasmul creştea. Drumurile la Lee Chong nu se mai terminau. Un sac de broaşte fusese golit, iar în cutia lui Lee era deja înghesuială. Până la şase terminaseră sticla de whisky şi cumpărau sferturi de „Old Tennis Shoes” la douăzeci şi cinci de broaşte sfertul, dar pe podeaua „Palatului azil de noapte” trona grămada de ornamente: kilometri de hârtie creponată în cinstea tuturor sărbătorilor actuale, plus vreo câteva intrate

în desuetudine.

Eddie păzea soba de gătit ca o cloşcă. Făcea o prăjitură în ligheanul smălţuit pentru spălat. Reţeta era garantată de compania care producea grăsimea vegetală pentru frăgezirea aluatului. Cu toate acestea, încă de la început prăjitura se comportase curios. După ce a făcut aluatul, acesta începuse a se bulbuca şi gâfâi, ca şi cum ar fi avut nişte animale înăuntru care se foiau şi se târau. După ce a băgat-o la cuptor, s-a format o bulă de mărimea unei mingi de baseball care s-a întărit lucitoare şi apoi s-a spart cu un sâsâit prelung. În urma ei a rămas un crater atât de mare, încât Eddie a mai făcut nişte aluat cu care a umplut gaura. Prăjitura a continuat să se comporte curios, arzându-se la fund şi emanând un fum negru gros, iar deasupra rămânând în continuare lipicioasă şi bolborosind cu mici explozii.

Când Eddie a scos-o în sfârşit să se răcească, arăta ca unul din câmpurile de bătălie miniaturale ale lui Bel Geddes, construit pe un pat de lavă vulcanică.

Prăjitura nu a avut deloc noroc, pentru că în timp ce băieţii decorau laboratorul, Darling a mâncat cât a putut din ea, a vomat înăuntru şi, într-un final, s-a încovrigat în blatul cald încă şi a adormit.

Mack şi băieţii îşi luaseră hârtia creponată, măştile, cozile de mătură şi dovlecii de hârtie, steguleţele roşii, albe şi albastre şi se instalaseră dincolo de maidan şi peste stradă, în laborator. Se despărţiseră de ultimele broaşte în schimbul unui litru de „Old Tennis Shoes” şi opt litri de vin de patruşnouă de cenţi.

— Lui Doc îi place foarte mult vinul, a spus Mack. Cred că-i place chiar mai mult decât whisky-ul.

Doc nu îşi încuia niciodată laboratorul. Teoria lui

era că oricine ar fi vrut cu adevărat să dea o spargere ar fi făcut-o foarte uşor, că oamenii sunt în esenţă cinstiţi şi, în definitiv, nu prea avea lucruri care să atragă hoţii. Posesiunile de valoare erau cărţile şi discurile, instrumentele chirurgicale şi sticla optică, iar un hoţ rodat şi practic nici nu s-ar fi uitat la ele. Teoria sa ţinuse în ceea ce priveşte hoţii de locuinţe, hoţii de ocazie şi cleptomanii, dar se dovedise complet ineficientă atunci când venea vorba de prieteni. Aceştia „împrumutau” deseori cărţi. Nicio conservă de fasole nu supravieţuise absenţei sale, iar de câteva ori, întorcându-se târziu, găsise musafiri în propriul pat.

Băieţii puseră ornamentele grămadă în antreu când Mack îi opri.

— Ce o să-l facă cel mai fericit pe Doc? întrebă el.

— Petrecerea! zise Hazel.

— Nu, spuse Mack.

— Decoraţiile? încercă Hughie, care se simţea responsabil pentru ele.

— Nu, spuse Mack, broaştele. Asta o să-l facă să se simtă cel mai bine. Şi poate până ajunge el, Lee Chong a închis deja şi nu poate să vadă broaştele decât mâine. Nu, dom’le, strigă Mack. Broaştele tre’ să fie chiar aici, în mijlocul camerei, împodobite cu nişte steguleţe şi cu un carton pe care să scrie: „Bun venit acasă, Doc”.

Comitetul care s-a dus la Lee a întâmpinat o opoziţie fermă. Mintea sa suspicioasă colcăia de scenarii dubioase. I s-a explicat că urma să fie şi el la petrecere şi, astfel, îşi putea supraveghea bunurile, că nimeni nu punea la îndoială faptul că îi aparţineau. Mack i-a scris o hârtie prin care îi ceda broaştele, ca să nu mai existe dubii.

Când protestele lui Lee s-au mai înmuiat, au dus cutia în laborator, au legat steguleţe roşii, albe şi albastre în jurul ei, au inscripţionat cu iod pe o bucată mare de carton şi apoi au decorat restul laboratorului. Deja terminaseră whisky-ul şi intraseră complet în atmosfera de petrecere. Au agăţat în zigzag hârtie creponată şi au atârnat dovlecii. Trecătorii de pe stradă s-au alăturat petrecerii şi au dat fuga la Lee după băutură. Lee Chong s-a alăturat şi el o vreme, dar, cunoscut fiind pentru stomacul său sensibil, i s-a făcut rău şi s-a dus acasă. La ora unsprezece au prăjit fleicile şi le-au mâncat. Cineva a căutat printre discuri şi a găsit un album Count Basie, iar gramofonul imens a început să urle. Se auzea larma de la şantierul de bărci până la La Ida. Un grup de clienţi de la Steagul cu Urs a confundat Laboratorul de Biologie cu un stabiliment rival şi a dat buzna sus, chiuind de bucurie. Intruşii au fost evacuaţi de către gazdele enervate, dar numai după o bătaie lungă, veselă şi sângeroasă care s-a soldat cu pierderea uşii de la intrare şi spargerea a două ferestre. Zgomotul de sticlă spartă era neplăcut. Hazel, traversând bucătăria în drum spre baie, a agăţat tigaia cu unsoare fierbinte, care s-a vărsat pe el şi pe podea, bietul om alegându-se cu arsuri grave.

La unu şi jumătate, s-a nimerit înăuntru un beţiv care a emis o remarcă ofensatoare la adresa lui Doc. Mack i-a tras un pumn despre care încă se mai vorbeşte. Bărbatul s-a ridicat în picioare, a descris un mic arc şi a căzut drept pe cutia cu broaşte. Cineva a încercat să schimbe discul, a scăpat braţul şi s-a spart cristalul.

Nimeni nu a studiat psihologia unei petreceri care

se stinge. Aceasta poate fi sălbatică, dezlănţuită, clocotitoare când, dintr-odată, se instalează un soi de febră urmată de o mică tăcere şi toată lumea pleacă repede-repede, musafirii merg acasă sau la culcare sau se duc după alte treburi lăsând în urmă un cadavru.

Laboratorul era luminat ca ziua. Uşa de la intrare atârna deschisă într-o singură balama. Podeaua era plină de cioburi. Discurile, unele sparte, altele zgâriate, zăceau aruncate. Pe podea, pe rafturile cu cărţi, sub pat erau farfurii cu resturi de friptură şi grăsime întărită. Pahare cu whisky zăceau triste într-o rână. Cineva încercase să se urce pe bibliotecă şi trăsese jos nişte şiruri bune de cărţi care zăceau acum în dezordine, cu cotoarele rupte, pe podea. Era pustiu, se terminase.

Prin capătul rupt al cutiei, apăru o broască; stătu şi amuşină în jur după pericole până când i se alătură o a doua. Simţeau aerul răcoros şi umed care venea pe uşă şi prin ferestrele sparte. Una dintre ele stătea pe cartonul pe care scria „Bun venit acasă, Doc”. Cele două începură să ţopăie uşurel către uşă.

Un râu mic de broaşte ţopăinde s-a scurs o vreme în jos, pe scări, un râu cu vârtejuri, mişcător. Strada Sardinelor a fost o perioadă ocupată de broaşte. Un taxi care aducea un client foarte întârziat la Steagul cu Urs a strivit cinci broaşte pe stradă. Dar cu mult înainte de răsărit dispăruseră toate. Unele găsiseră canalul de scurgere, altele urcaseră dealul până la rezervorul de apă, iar altele se refugiaseră în apeducte sau, pur şi simplu, printre buruienile de pe maidan.

Iar laboratorul pustiu şi tăcut continua să lumineze ca ziua.

21

În camera din spate a laboratorului, şobolanii albi alergau bezmetici şi chiţăiau în cuşti. În colţul unei cuşti separate, o şoricioaică îşi proteja puii orbi şi golaşi şi le dădea să sugă privind cu ochi neliniştiţi şi feroce în jur.

În cuşca şerpilor cu clopoţei, specimenele îşi odihneau capetele pe propriile corpuri încolăcite, privind fix înainte cu ochii lor negri, încruntaţi şi ceţoşi. Într-o altă cuşcă, o gilă cu pielea ca o geantă ornată cu mărgele dădea încet cu spatele, prinzându-se apoi greoi cu ghearele de zăbrele. Anemonele din acvariu erau deschise, cu tentaculele lor verzi şi violet şi stomacul verde pal. Mica pompă de apă de mare torcea încet, iar apa pompată în acvarii sâsâia împingând la suprafaţă mici coloane de bule.

Era ora perlată. Lee Chong îşi scotea tomberoanele pe bordură. Paznicul stătea pe veranda de la Steagul cu Urs şi se scărpina pe burtă. Sam Malloy ieşise pe brânci din cazan şi acum stătea pe buşteanul lui privind cum se crapă de ziuă la răsărit. Pe stâncile de lângă Laboratorul Oceanografic Hopkins, leii-de-mare lătrau monoton.

Bătrânul chinez ieşea din mare cu coşul picurând de apă şi urca dealul lipăind.

O maşină intră pe Strada Sardinelor; era Doc, care parcă în faţa laboratorului. Avea ochii tiviţi cu roşu

de oboseală. Mişcările îi încetiniseră şi ele. După ce opri maşina, rămase nemişcat o clipă cât să îşi descarce nervii de zdruncinăturile drumului. Apoi se dădu jos din maşină. Auzindu-i paşii pe scări, şerpii cu clopoţei ascultară cu limbile scoase ca nişte panglici bifurcate. Şoarecii alergară înnebuniţi în cuşti. Doc urcă scările. Privi cu uimire uşa scoasă din ţâţâni şi geamul spart. Oboseala dispăru. Se grăbi înăuntru. Merse din cameră în cameră, călcând pe cioburi. Se aplecă brusc, ridică un disc spart şi îi citi titlul.

În bucătărie, grăsimea vărsată pe podea se făcuse albă. Privirea i se inflamă de furie. Se aşează pe canapea şi îşi lăsă capul să se afunde între umeri în timp ce trupul îi tremura uşor. Sări brusc în picioare şi dădu drumul la gramofonul cel mare. Puse un disc şi lăsă braţul. Nu se auzi decât un răget şi apoi un fâsâit. Ridică braţul, opri discul care se învârtea şi se aşează la loc pe canapea.

Pe scări se auziră nişte paşi ezitanţi şi clătinaţi urmaţi de Mack, care intră pe uşă. Avea faţa roşie. Stătea nesigur pe picioare în mijlocul camerei.

— Doc…, spuse el. Eu şi băieţii…

O clipă Doc păruse să nu-l observe. Acum sări în picioare. Mack se dădu înapoi, târşâindu-şi picioarele.

— Voi aţi făcut asta?

— Păi, eu şi băieţii…

Pumnul mic şi tare al lui Doc ţâşni şi se izbi de gura lui Mack. Ochii lui Doc străluceau roşii, plini de furie animalică. Mack se lăsă să cadă greu pe podea. Pumnul lui Doc era tare şi ascuţit. Mack avea buzele sparte, iar un dinte din faţă îi stătea înclinat nefiresc spre interior.

— Ridică-te! îi zise Doc.

Mack se căzni să se ridice. Îşi ţinea mâinile pe lângă corp. Doc îl lovi din nou, un pumn rece şi calculat menit să pedepsească. Din buzele lui Mack ţâşni sângele, scurgându-i-se pe bărbie. Încercă să îşi lingă buzele.

— Apără-te, luptă-te, fiu de căţea! îi strigă Doc şi îl lovi din nou.

Se auzi sunet de dinţi care se sparg. Lovitura îi scutură capul lui Mack, dar de data asta se aştepta, aşa că nu mai căzu. Mâinile şi le păstră pe lângă corp.

— Mai dă, Doc, rosti el cu greu printre buzele sparte. Mai dă, că merit.

Doc îşi lăsă umerii să cadă, înfrânt.

— Fiu de căţea, rosti el cu amărăciune. Fiu nenorocit de căţea ce eşti.

Se aşează pe canapea, privindu-şi articulaţiile zdrelite ale degetelor.

Mack se lăsă pe un scaun, privindu-l. Ochii lui Mack erau larg deschişi şi îndureraţi. Nici măcar nu se şterse de sângele care îi curgea pe bărbie. În capul lui Doc, începea să prindă formă începutul monoton al madrigalului *Hor ch'el ciel e la terra* al lui Monteverdi, bocetul infinit, trist şi resemnat al lui Petrarca după Laura.

Doc văzu gura însângerată a lui Mack prin muzică, muzică ce plutea în aer şi în capul lui. Mack stătea perfect nemişcat, aproape ca şi cum ar fi ascultat şi el muzica. Doc aruncă o privire către locul unde era albumul cu Monteverdi şi apoi îşi aminti că gramofonul era stricat. Se ridică în picioare.

— Du-te şi spală-te pe faţă, spuse el, apoi ieşi, coborî scările şi traversă strada până la Lee Chong.

Lee nici nu îndrăzni să-l privească în timp ce scotea cei doi litri de bere din răcitor. Luă banii fără să spună nimic. Doc traversă strada înapoi. Mack era în baie, se curăţa de sânge cu şervete de hârtie ude. Doc deschise o sticlă şi turnă în pahar, având grijă să-l ţină înclinat încât să se formeze doar un foarte mic guler de spumă. Umplu încă un pahar înalt şi le duse pe amândouă în camera din faţă. Mack se întoarse tamponându-şi gura cu un şervet ud. Doc arătă cu capul spre bere. Mack îşi deschise gâtlejul, turnă jumătate de pahar şi abia apoi înghiţi. Oftă violent şi rămase cu privirea aţintită la bere. Doc îşi terminase deja paharul. Aduse sticla şi făcu din nou plinul. Se aşeză pe canapea.

— Ce s-a întâmplat? îl întrebă.

Mack îşi ţinea privirea pironită în podea, iar un strop de sânge îi curse de pe buze în paharul cu bere. Îşi mai tamponă o dată gura rănită.

— Eu şi băieţii am vrut să dăm o petrecere pentru tine. Ne-am gândit că te întorci ieri seară.

Doc aprobă din cap.

— Înţeleg.

— A scăpat de sub control, continuă Mack. N-are rost să spun că-mi pare rău. De-o viaţă întreagă îmi pare rău. Nu-i nimic nou. Mereu fac aşa. La fel. Tot ce fac iese prost. Ea n-a mai suportat. Dacă făceam un lucru bun, tot îl stricam cumva. Dacă îi făceam un cadou, mereu era ceva în neregulă cu el. Mai mult o răneam. N-a mai suportat. Şi tot aşa oriunde mergeam, până când am început să fac pe măscăriciul. Acum fac pe măscăriciul tot timpul şi atât. Încerc să-i fac pe băieţi să râdă.

Doc încuviinţă din nou. În cap auzea iar muzica – jale şi resemnare în acelaşi timp.

— Ştiu, spuse el.

— M-am bucurat când ai dat, continuă Mack. Mi-am zis: „Poate de data asta mă-nvăţ minte. Poate că aşa n-o să mai uit”. Pe dracu’, n-o să ţin minte nimic. Şi n-o să învăţ nimic. Doc, strigă Mack, după capul meu toată lumea era fericită şi se simţea bine. Tu erai bucuros pentru că noi dăduserăm petrecerea pentru tine. Şi noi eram bucuroşi. După capul meu, era o petrecere frumoasă.

Descrise un arc cu mâna, arătând spre dezastrul de pe podea.

— Tot aşa şi când eram însurat. În capul meu totul era bine, dar de fapt nu ieşea niciodată bine.

— Ştiu, spuse Doc.

Deschise al doilea litru de bere şi umplu paharele.

— Doc, spuse Mack, eu şi băieţii o să facem curat şi o să plătim ce-am spart. Şi dacă ne ia cinci ani, tot îţi plătim.

Doc dădu încet din cap şi îşi şterse mustaţa de spumă.

— Nu, zise el. O să fac eu curat, pentru că ştiu unde trebuie pus totul.

— O să-ţi plătim, Doc.

— Nu, Mack. Te vei gândi şi te vei frământa mult timp de-acum încolo, dar nu vei plăti. Numai sticla optică spartă costă trei sute de dolari. Aşa că nu spune că vei plăti. Nu te-ai alege decât cu un sentiment de jenă. Ţi-ar lua doi sau trei ani până să uiţi şi să te simţi din nou în largul tău. Şi tot nu mi-ai plăti până la urmă.

— Cred că aşa e, spuse Mack. La naiba, ştiu că aşa e. Cum să te ajutăm?

— Mi-a trecut, zise Doc. M-am descărcat când ţi-am dat pumnii ăia. Să uităm.

Mack îşi termină berea şi se ridică.

— Pe curând, Doc, spuse el.

— Pe curând. Mack, ce s-a întâmplat cu soţia ta?

— Nu ştiu, zise Mack. A plecat.

Coborî scările cu greu, traversă strada, apoi maidanul şi urcă podeţul până la „Palatul azil de noapte”. Doc îl urmări de pe geam. Apoi apucă obosit o mătură din spatele cazanului de încălzit apă. Îi luă toată ziua să cureţe mizeria.

22

Henri, pictorul, nu era francez şi nici nu-l chema Henri. Şi nu era nici pictor cu adevărat. Henri se îmbibase atât de tare de propriile poveşti despre malul stâng al Senei încât trăia acolo, deşi nu pusese niciodată piciorul în Paris. Urmărea febril în periodice mişcările şi schismele dadaiste, geloziile ciudat de feminine şi religiozitatea, obscurantismul şcolilor pe cale să se formeze sau să se destrame.

Ocazional se revolta împotriva tehnicilor şi materialelor desuete. Într-un anotimp renunţa la perspectivă. În alt an abandona roşul chiar şi ca bază pentru mov. Până la urmă a renunţat cu totul la pictură. Nu se ştie dacă Henri picta bine, deoarece se avânta cu atâta pasiune în diversele mişcări, încât îi rămânea prea puţin timp pentru pictatul efectiv.

Existau dubii în legătură cu arta sa. Nu îţi puteai da seama de valoarea producţiilor sale din pene colorate de găină şi coji de nuci. În schimb, era un constructor de bărci desăvârşit. Henri era un artizan minunat. Cu ani în urmă, când începuse barca, locuise într-un cort până terminase suficient din bucătărie şi cabină cât să se poată muta. Dar după ce s-a pus la adăpost de ploaie, nu s-a grăbit cu construcţia bărcii. Barca era mai degrabă sculptată decât construită. Avea zece metri lungime, forma sa suportând fluctuaţii continue. O vreme a

arborat o proră de clipper şi o pupă în formă de evantai, ca de distrugător. În altă perioadă aducea uşor cu o caravelă. Cum Henri nu avea bani, uneori îi lua luni de zile să găsească o scândură sau o bucată de fier sau o duzină de şuruburi de alamă. Aceasta era voia lui, deoarece Henri nu voia să termine vreodată barca.

Construcţia şedea între nişte pini, pe un teren închiriat de Henri cu cinci dolari pe an. Banii erau de ajuns să acopere impozitul şi să-l ţină pe proprietar mulţumit. Barca se odihnea pe un cadru cu baza de beton. Pe una din laturile ei atârna o scară de frânghie, mai puţin când Henri era acasă. Atunci ridica scara şi o mai lăsa doar când îi soseau oaspeţi. Cabina mică era mobilată cu o bancă tapiţată care se întindea pe trei dintre laturile încăperii. Banca îi servea lui Henri de pat şi oaspeţilor de scaun. Exista şi o masă pliantă la nevoie, iar din tavan atârna o lampă de alamă. Bucătăria sa era un model de organizare compactă, fiecare obiect fiind rezultatul unor luni de reflecţie şi muncă.

Henri avea tenul măsliniu şi era morocănos. Purta beretă mult timp după ce toată lumea din jur nu o mai făcea, fuma o pipă făcută din tigvă, iar părul negru îi atârna pe faţă. Henri avea mulţi prieteni, care se puteau împărţi în două categorii vagi: cei care îl puteau hrăni şi cei pe care trebuia să-i hrănească el. Barca nu avea nume. Henri spunea că îi va pune nume când va fi gata.

Henri locuia în barcă şi construia la ea de zece ani. În acest răstimp fusese căsătorit de două ori şi întreţinuse mai multe legături semipermanente. Şi toate aceste femei îl părăsiseră din acelaşi motiv.

Cabina de doi metri era prea mică pentru două persoane. Nu le plăcea să se lovească cu capul de tavan când se ridicau în picioare şi simţeau neîndoios nevoia unei toalete. O toaletă de vapor nu ar fi funcţionat, din moment ce barca era pe uscat, iar Henri refuza să facă un compromis construind o toaletă de uscat neautentică. El şi tovarăşa de moment erau nevoiţi să se ducă între pini. Şi astfel, una după alta, iubirile l-au părăsit.

Chiar după ce îl părăsise fata căreia îi spusese Alice, lui Henri i s-a întâmplat un lucru foarte curios. De fiecare dată când redevenea celibatar, oficial ţinea doliu, dar de fapt îl încerca un sentiment de uşurare. Avea loc să se întindă în mica sa cabină. Putea să mănânce ce dorea. Se simţea bucuros să fi scăpat de nesfârşitele funcţii biologice feminine pentru o vreme.

Îşi făcuse un obicei: de câte ori era părăsit, îşi cumpăra patru litri de vin, se întindea pe banca tare şi confortabilă şi se îmbăta. Uneori plângea puţin de unul singur, lucru care se întâmpla rar şi îl făcea să se simtă foarte bine cu el însuşi. Citea Rimbaud cu voce tare şi un accent de te durea capul, mirându-se totuşi cât de fluent citeşte.

Lucrul curios s-a întâmplat prima dată în timpul doliului ritualic după Alice. Era noapte şi lampa ardea, iar el tocmai începea să se simtă beat când şi-a dat brusc seama că mai era o prezenţă în cameră. Şi-a lăsat privirea să se plimbe cu grijă în sus şi în jos prin cabină, iar vizavi de el a dat cu ochii de un tânăr diabolic, un tânăr brunet şi chipeş. În ochi avea o sclipire de inteligenţă, spirit şi energie, iar dinţii îi străluceau. Chipul său avea ceva foarte înduioşător, dar în acelaşi timp

groaznic.

Iar lângă el şedea un băieţel cu părul blond, aproape un bebeluş. Tânărul se uită la copil, iar copilul se uită la el râzând cu încântare, ca şi cum ceva minunat urma să se întâmple. Apoi tânărul se întoarse şi îi zâmbi lui Henri, după care îi aruncă din nou o privire copilului. Din buzunarul din stânga sus al vestei scoase un brici demodat. Îl deschise şi arătă spre copil cu capul. Îşi băgă mâna în cârlionţii copilului, iar acesta râse vesel, după care tânărul îi dădu capul pe spate, tăindu-i beregata copilului care continua să râdă. În schimb, Henri urla îngrozit. I-a luat mult timp să îşi dea seama că tânărul şi copilul dispăruseră.

Când s-a oprit puţin din tremurat, s-a grăbit să iasă din cabină, a sărit din barcă şi a luat-o la vale, printre pini. S-a plimbat mai multe ore, iar într-un sfârşit a luat-o în jos, pe Strada Sardinelor.

Doc era în pivniţă, avea treabă cu nişte pisici, când Henri dădu buzna. Doc continua să lucreze în timp ce Henri îi povestea, iar când termină, îl privi cu atenţie să vadă cât era teamă efectivă şi cât teatru. Şi era mai mult teamă.

— Crezi că e o fantomă? îl întrebă Henri. Să fie reflexia unei întâmplări, vreo oroare freudiană care a ţâşnit din mine sau am înnebunit cu totul? L-am văzut, crede-mă. S-a întâmplat chiar sub ochii mei, cum te văd şi cum mă vezi.

— Nu ştiu, spuse Doc.

— Dar vrei să vii cu mine să vedem dacă se întoarce?

— Nu, spuse Doc. Dacă l-aş vedea, ar putea fi o fantomă şi m-ar speria de moarte, pentru că eu nu cred în fantome. Şi dacă tu l-ai vedea din nou şi eu

nu, atunci ar fi o halucinaţie şi te-ai speria tu.

— Dar ce să fac? întrebă Henri. Dacă îl văd din nou, ştiu ce urmează să se întâmple şi sunt sigur că o să mor. Vezi tu, nu arată ca un ucigaş. Şi el, şi copilul sunt drăguţi şi niciunuia nu îi pasă. Dar i-a tăiat gâtul copilului. L-am văzut.

— Nu ştiu, spuse Doc. Nu sunt psihiatru sau vânător de fantome şi nici n-o să mă apuc acum.

Se auzi o voce de fată în pivniţă.

— Bună, Doc. Pot să intru?

— Da, sigur, spuse Doc.

Era o fată drăguţă şi foarte vioaie. Doc făcu prezentările.

— Are o problemă, spuse Doc. Fie se confruntă cu o fantomă, fie cu o conştiinţă tare încărcată şi nu ştie care dintre ele. Povesteşte-i şi ei, Henri.

Henri povesti din nou, iar ochii fetei se aprinseră.

— E groaznic, spuse ea când termină de povestit. În viaţa mea nici măcar nu am mirosit o fantomă. Hai înapoi să vedem dacă mai apare.

Doc i-a urmărit plecând cu oarecare dezamăgire. În definitiv, el îşi dăduse întâlnire cu ea.

Fata nu a văzut niciodată fantoma, dar s-a îndrăgostit de Henri şi a durat cinci luni până când cabina înghesuită şi lipsa unei toalete au alungat-o.

23

Deasupra „Palatului azil de noapte” se aşternuse un nor negru. Toată veselia dispăruse. Mack s-a întors de la laborator cu gura rănită şi dinţii sparţi. Ca un soi de penitenţă, nu s-a spălat pe faţă. S-a băgat în pat, şi-a tras pătura peste cap şi nu s-a sculat toată ziua. Inima îi era la fel de învineţită ca şi gura. Şi-a recapitulat toate faptele rele pe care le făcuse în viaţă şi tot ce săvârşise vreodată i s-a părut rău. Era foarte trist.

Hughie şi Jones au stat o vreme privind în gol şi apoi s-au ridicat posomorâţi şi s-au dus la fabrica Hediondo, unde au cerut de lucru şi au şi primit.

Hazel se simţea atât de rău încât a mers pe jos până în Monterey, unde s-a luat la bătaie cu un soldat şi a pierdut intenţionat. Asta l-a făcut să se simtă puţin mai bine, să fie bătut măr de un bărbat pe care altfel l-ar fi putut cotonogi şi cu o mână ruptă.

Darling era singura fericită din tot grupul. Şi-a petrecut ziua sub patul lui Mack, rozându-i bucuroasă pantofii. Era un câine isteţ, cu dinţi foarte ascuţiţi. De două ori, în neagra-i disperare, Mack băgase mâna, o prinsese şi o luase în pat să-i ţină companie, dar ea se zbătuse şi se întorsese sub pat la ros pantofii.

Eddie şi-a înecat amarul în La Ida, unde a stat de vorbă cu prietenul său, barmanul. A primit câte

ceva de băut şi a împrumutat câteva monede de cinci cenţi, cu care a pus Melancholy Baby de cinci ori la tonomat.

Mack şi băieţii căzuseră în dizgraţie şi o ştiau. Şi mai ştiau şi că o merită. Deveniseră paria. Toate bunele lor intenţii erau uitate acum. Faptul că petrecerea fusese pentru Doc, dacă se ştia, nu era niciodată menţionat sau luat în considerare.

Povestea a ajuns la Steagul cu Urs. Putea fi auzită în fabricile de conserve. În La Ida, beţivii discutau subiectul cu aere virtuoase. Lee Chong refuza să comenteze. Se simţea rănit financiar. Iar povestea a tot crescut până a ajuns aşa: furaseră băutură şi bani. Intraseră cu intenţii rele în laborator şi îl distruseseră din pură răutate. Câţiva dintre beţivii prezenţi în La Ida se gândeau chiar să meargă şi să le ardă o mamă de bătaie, ca să le arate că nu îi puteau face aşa ceva lui Doc.

Numai un sentiment de solidaritate şi îndemânarea cu care Mack şi băieţii ştiau să se apere i-au salvat de represalii. S-au găsit persoane al căror simţ al virtuţii să fie jignit de întreaga istorie, persoane care de mult timp nu mai aveau nimic virtuos în ele. Cel mai virulent s-a dovedit Tom Sheligan, care, de altfel, ar fi participat şi el la petrecere dacă ar fi ştiut despre ea.

Din punct de vedere social, Mack şi băieţii fuseseră scoşi din rândul oamenilor. Sam Malloy nu le mai vorbea când treceau pe lângă cazan. Se retrăseseră în ei înşişi şi nimeni nu putea să prevadă cum vor ieşi din impas. Deoarece există două reacţii la ostracizarea socială: fie devii hotărât să fii mai bun, mai curat şi mai pur, fie te înrăieşti, te iei la harţă cu lumea şi faci răutăţi şi mai mari.

Aceasta din urmă este de departe cea mai frecventă reacţie la stigmatizare.

Mack şi băieţii menţineau un echilibru între bine şi rău. Erau buni şi drăguţi cu Darling; erau toleranţi şi răbdători unul cu celălalt. După ce a trecut prima reacţie, au făcut un şmotru cum nu văzuse niciodată „Palatul azil de noapte”. Au lustruit ornamentele de pe maşina de gătit şi şi-au spălat toate hainele şi păturile. Financiar, deveniseră banali şi solvenţi. Hughie şi Jones lucrau şi aduceau acasă lefurile. Cumpărau mâncare sus, pe deal, de la piaţă, pentru că nu suportau privirea dojenitoare a lui Lee Chong.

În această perioadă, Doc a făcut o observaţie care ar fi putut să aibă ceva adevăr în ea, numai că, deoarece raţionamentului său îi scăpa din vedere un factor, nu se ştie dacă a avut într-adevăr dreptate. Era ziua de 4 Iulie. Doc stătea în laborator cu Richard Frost. Beau bere şi ascultau un album nou de Scarlatti şi priveau pe fereastră. În faţa Palatului era un buştean lung, pe care Mack şi băieţii şedeau la soare în dimineaţa târzie. Stăteau cu faţa spre baza dealului, respectiv spre laborator.

Doc spuse:

— Uită-te la ei. Ei sunt filozofii tăi adevăraţi. Cred, continuă el, că Mack şi băieţii ştiu tot ce s-a întâmplat pe lume şi, probabil, ştiu şi tot ce se va întâmpla. Cred că ei supravieţuiesc în lumea asta a noastră mai bine decât alţii. În vremuri când oamenii se distrug din cauza ambiţiei, nervozităţii şi lăcomiei, ei sunt relaxaţi. Toţi aşa-zişii noştri bărbaţi de succes sunt bărbaţi bolnavi, cu stomacuri slabe, cu suflete slabe, în schimb Mack şi băieţii sunt sănătoşi şi neobişnuit de curaţi. Pot să facă tot ce

vor. Îşi pot satisface poftele fără să le dea alte nume.

Acest mic discurs îi uscă gâtul aşa de tare, încât îşi bău paharul cu bere dintr-o înghiţitură. Flutură din două degete şi zâmbi.

— Nimic nu se compară cu prima gură de bere, spuse el.

Richard Frost zise:

— Cred că sunt şi ei la fel ca toată lumea. Singura diferenţă e că nu au bani.

— Ar putea face rost, spuse Doc. Şi-ar putea distruge vieţile în goana după bani. Mack are calităţi de geniu. Sunt cu toţii foarte isteţi dacă e vorba să obţină ceva. Dar cunosc prea bine firea lucrurilor ca să se lase prinşi în plasa acestei dorinţe.

Dacă Doc ar fi ştiut cât de trişti erau Mack şi băieţii, nu ar fi făcut următoarea afirmaţie, dar nimeni nu îi spusese despre presiunea socială la care erau supuşi prizonierii de la „Palatul azil de noapte”.

Îşi turnă încet bere în pahar.

— Şi cred că îţi pot dovedi, spuse el. Vezi cum stau ei cu faţa spre noi? Ei bine, într-o jumătate de oră parada de 4 Iulie o să treacă pe Şoseaua Farului. Dacă întorc capetele, ei o pot zări, dacă se ridică în picioare o pot urmări, iar dacă se deplasează două străduţe mai încolo, se pot posta pe margine. Pun pariu pe un litru de bere că nici nu vor întoarce capetele.

— Să zicem că nu le întorc, zise Richard Frost. Ce or să dovedească prin asta?

— Ce or să dovedească prin asta? strigă Doc. Păi, că ştiu tot ce se va întâmpla la paradă. Ştiu că

primarul o să fie în primul automobil cu steguleţe atârnându-i de capotă. Apoi va veni Long Bob pe calul său alb, purtând drapelul. Apoi consiliul local, apoi două companii de soldaţi de la Presidio, apoi Elanii cu umbrelele lor violete, apoi Cavalerii Templieri cu pene albe de struţ şi săbii. Apoi Cavalerii lui Columb cu pene roşii de struţ şi săbii. Mack şi băieţii ştiu lucrurile astea. Fanfara va cânta. Ştiu deja. Nu mai au nevoie să vadă încă o dată.

— Omul trăieşte degeaba, dacă nu se uită la parade, spuse Richard Frost.

— Punem pariu, atunci?

— Punem pariu.

— Întotdeauna mi s-a părut ciudat, continuă Doc. Lucrurile pe care le admirăm la ceilalţi, bunătate şi generozitate, deschidere, onestitate, înţelegere şi sensibilitate, sunt apanajele eşecului în sistemul nostru. Şi toate acele trăsături pe care le detestăm, şiretenie, lăcomie, rapacitate, meschinărie, egoism şi urmărirea propriilor interese, sunt trăsături de succes. Şi în timp ce oamenii admiră calitatea primelor, sunt ahtiaţi după rezultatele ultimelor.

— Cine vrea să fie bun, dacă asta înseamnă să fii lihnit? spuse Richard Frost.

— O, dar nu e vorba de a fi lihnit. E cu totul altceva. Vânzarea sufletelor pentru a cuceri lumea era complet voluntară şi aproape unanimă, dar nu tocmai. Peste tot în lume există oameni asemenea lui Mack şi a băieţilor. I-am regăsit într-un vânzător de îngheţată din Mexic şi într-un locuitor al Insulelor Aleutine din Alaska. Ştii că au încercat să dea o petrecere pentru mine şi lucrurile au scăpat de sub control. Dar ideea e că au vrut să dea o

petrecere pentru mine. Asta i-a impulsionat. Ascultă, nu se aude fanfara?

Umplu repede două pahare cu bere şi amândoi se apropiară de fereastră.

Mack şi băieţii stăteau amărâţi pe buşteanul lor, cu faţa spre laborator. Cântecul fanfarei se auzea dinspre Şoseaua Farului, cu ecoul tobelor ricoşând în clădiri. Şi, deodată, maşina primarului trecu cu steguleţe ţâşnind din radiator, apoi Long Bob pe calul alb purtând steagul, apoi fanfara, soldaţii, Elanii, Cavalerii Templieri, Cavalerii lui Columb. Richard şi Doc se aplecară încordaţi să vadă mai bine ce făceau bărbaţii aliniaţi pe buştean.

Şi niciun cap nu s-a întors, niciun gât nu s-a întins. Parada a defilat pe lângă ei, iar ei nu s-au mişcat. Şi apoi parada a trecut. Doc îşi termină paharul cu bere, flutură din două degete şi spuse:

— Ha! Nimic nu se compară cu prima gură de bere.

Richard o luă spre uşă.

— Ce fel de bere vrei?

— Acelaşi, spuse Doc pe un ton blând.

Zâmbetul lui le era adresat lui Mack şi băieţilor.

E în regulă să spui „timpul le vindecă pe toate, trece şi asta, lumea uită” şi altele de felul acesta când nu eşti implicat, dar când eşti, timpul parcă nu trece, lumea nu uită, iar tu rămâi în mijlocul a ceva care nu se schimbă. Doc nu ştia despre suferinţa şi spiritul critic autodistructiv care domneau în „Palatul azil de noapte”, căci altfel ar fi încercat să facă ceva. Nici Mack şi nici băieţii nu ştiau care sunt sentimentele lui, altfel ar fi ţinut capul sus.

Erau vremuri grele. Răul dădea târcoale întunecat maidanului. Sam Malloy a avut o serie de certuri cu

nevasta, iar ea plângea tot timpul. Din cauza ecoului care se forma înăuntrul cazanului dădea senzaţia că plânge sub apă. Mack şi băieţii păreau să fie originea problemelor. Paznicul de treabă de la Steagul cu Urs a aruncat afară un beţiv, dar l-a aruncat prea tare şi prea departe şi i-a rupt şira spinării. Alfred a fost nevoit să meargă de trei ori la Salinas până când s-a lămurit problema, dar nici atunci nu s-a simţit mai bine. În mod normal îşi făcea meseria foarte bine, fără să rănească pe nimeni. Executa tehnica „tur-guler” cu un ritm şi o graţie nemaivăzute.

Şi pe lângă toate acestea, un grup de doamne bine intenţionate din oraş au cerut ca toate cuiburile de vicii să fie stârpite întru protejarea tineretului american de sex masculin. Acest lucru se întâmpla o dată pe an, în perioada moartă dintre 4 Iulie şi Târgul Comitatului. Dora închidea de obicei Steagul cu Urs timp de o săptămână cu această ocazie. Toată lumea se bucura de puţină vacanţă şi se mai făceau şi mici reparaţii la instalaţii şi pereţi. Dar în anul acela doamnele au pornit o adevărată cruciadă. Voiau scalpul cuiva. Fusese o vară plictisitoare şi erau neliniştite. A fost atât de rău încât a trebuit să li se spună cine era adevăratul proprietar al clădirii unde se practica viciul, ce chirii se plăteau şi micile dificultăţi care ar rezulta în urma stârpirii lor. Atât de aproape au fost să devină o ameninţare reală.

Dora a ţinut închis două săptămâni întregi, timp în care au avut loc trei convenţii în Monterey. S-a răspândit vorba, iar Monterey a pierdut cinci convenţii în anul următor. Lucrurile mergeau prost peste tot. Doc a trebuit să facă un împrumut la bancă pentru sticla spartă la petrecere. Elmer

Rechati a adormit pe şina Southern Pacific şi şi-a pierdut ambele picioare. O furtună a izbucnit din senin, smulgând un vas cu năvod-pungă şi trei vase mai mici de pescuit lampara ancorate – marea le-a aruncat frânte şi triste pe plaja Del Monte.

Nu există nicio explicaţie pentru o asemenea serie de nenorociri. Fiecare se învinovăţea. Când sunt munciţi de gânduri negre, oamenii îşi amintesc păcate comise în secret şi se întreabă dacă nu cumva de acolo s-a tras succesiunea malefică. Unul o pune pe seama petelor solare, în timp ce altul invocă legea probabilităţilor, necrezând în pete. Nici măcar doctorii nu au profitat de pe urma ei – deşi erau mulţi bolnavi, bolile nu erau din cele bănoase. Nimic care să nu poată fi rezolvat cu un control fizic temeinic şi un leac din comerţ.

Şi, colac peste pupăză, s-a îmbolnăvit şi Darling. Dintr-un căţel gras şi vioi, după cinci zile de febră ajunsese un mic schelet acoperit cu piele. Nasul, din maroniu-roşcat, i se făcuse roz, iar gingiile albe. Ochii îi luceau din cauza bolii şi întregul corp îi ardea, deşi era deseori scuturată de frisoane. Nu voia să mănânce şi nici să bea, iar burtica ei grăsună i se lipise practic de spate, şi până şi articulaţiile cozii i se vedeau prin piele. Era sigur jigodie.

De data aceasta se aşternu panica peste „Palatul azil de noapte”. Darling devenise deosebit de importantă pentru ei. Hughie şi Jones şi-au abandonat imediat slujbele ca să stea pe aproape şi să dea o mână de ajutor. Făceau de gardă în ture. Aveau grijă să-i ţină tot timpul o cârpă udă şi rece pe frunte, dar ea era din ce în ce mai slăbită şi bolnavă. Într-un final, deşi au încercat să evite asta,

s-a hotărât ca Hazel şi Jones să se ducă după Doc. L-au găsit lucrând la un grafic al mareelor în timp ce mânca tocană de pui al cărei ingredient principal nu era puiul, ci castravetele-de-mare. Li s-a părut că i-a privit cam rece.

— E vorba de Darling, spuseră ei. E bolnavă.

— Ce are?

— Mack zice că e jigodie.

— Nu sunt veterinar, spuse Doc. Nu ştiu cum să o tratez.

— Nu poţi să vii s-o vezi măcar? spuse Hazel. E bolnavă rău.

Formară un cerc în jurul lui cât timp Doc o examină pe Darling. Se uită la globii oculari, la gingii şi o pipăi în ureche să vadă dacă are febră. Îşi trecu degetele peste coastele care ieşeau în afară ca spiţele şi peste coloana ei mititică.

— Nu mănâncă? întrebă el.

— Nimic, spuse Mack.

— Va trebui s-o hrăniţi cu forţa. Supă, ouă şi untură de peşte.

Li s-a părut rece şi detaşat. S-a întors la graficele şi la tocana lui.

Dar acum Mack şi băieţii aveau o misiune de îndeplinit. Au făcut o fiertură de carne tare ca whisky-ul. I-au pus untură de peşte cât mai adânc pe limbă, astfel încât să înghită o parte din ea. I-au ţinut capul pe spate şi fălcile pâlnie şi i-au turnat supa răcită. Fie înghiţea, fie se îneca. Din două în două ore o hrăneau şi îi dădeau apă.

Înainte dormeau cu rândul, acum nu mai dormea niciunul. Stăteau în linişte şi aşteptau să vadă ce se întâmplă cu Darling.

S-a întâmplat dimineaţa devreme. Băieţii stăteau

pe scaune pe jumătate adormiţi, numai Mack era treaz şi cu ochii la căţeluşă. A văzut-o mişcând din urechi de două ori şi inspirând adânc. Cu infinită slăbiciune s-a ridicat încet pe picioruşele fragile, s-a târât până la uşă, a lipăit de patru ori apă şi s-a prăbuşit pe podea.

Mack a strigat la ceilalţi să se trezească. A făcut greoi câţiva paşi de dans. Toţi băieţii strigau unii la alţii. Lee Chong îi auzi şi pufni pentru sine în timp ce ducea tomberoanele. Alfred, paznicul, îi auzi şi crezu că dădeau chef.

La ora nouă, Darling deja mâncase singură un ou crud şi un sfert de litru de smântână. La amiază începuse deja să se îngraşe. Peste o zi a dat să se joace, iar la sfârşitul săptămânii se făcuse bine.

În sfârşit apăruse o crăpătură în zidul malefic. Se vedea peste tot. Vasul cu năvod-pungă fusese pus din nou pe linia de plutire. Dora primise semn că putea să deschidă. Earl Wakefield prinsese un zglăvoc cu două capete, pe care îl vânduse la muzeu pe opt dolari. Zidul de răutate şi aşteptare fusese spart. Cădeau bucăţi mari din el. În acea noapte, draperiile laboratorului au stat trase şi s-au auzit cânturi gregoriene până la ora două dimineaţa, când muzica s-a oprit, fără să iasă însă cineva. O forţă misterioasă umblase la inima lui Lee Chong şi, într-un acces oriental, îi iertase pe Mack şi pe băieţi, ştergând datoria în broaşte care fusese o durere de cap monetară încă de la început. Şi ca să le dovedească faptul că îi iertase, le-a dus o jumătate de „Old Tennis Shoes”. Faptul că îşi făcuseră cumpărăturile la piaţa din oraş îi rănise sentimentele, dar acum îi trecuse. Vizita lui Lee a coincis cu primul impuls distructiv al lui Darling

după boală. Era complet răsfăţată şi nimeni nici nu se gândea să o înveţe să îşi facă nevoile afară. Când Lee Chong a intrat cu darul său, Darling distrugea cu voioşie singura pereche de cizme de cauciuc ale lui Hazel, în timp ce stăpânii ei o aplaudau veseli.

Mack nu vizita niciodată Steagul cu Urs în calitate de client. I s-ar fi părut un soi de incest. Exista un local, lângă terenul de baseball, pe care îl frecventa. Aşadar, când a intrat în barul din faţă, toată lumea a crezut că a venit să bea o bere. Se apropie de Alfred.

— Dora e? îl întrebă.

— Ce vrei cu ea? se interesă Alfred.

— Vreau s-o întreb ceva.

— Despre ce?

— Aia nu-i treaba ta, spuse Mack.

— Bine, faci cum vrei. Să văd dacă vrea să vorbească cu tine.

O clipă mai târziu, Mack era introdus în sanctuar. Dora stătea la un birou cu capac-rulou. Părul portocaliu îi atârna în bucle, iar pe cap purta un vizor de culoare verde. Cu tocul în mână, îşi aducea la zi contabilitatea, marcând totul într-un catastif mare şi vechi, din cele duble. Era îmbrăcată într-o rochie de mătase roz, cu dantelă la încheieturile mâinilor şi la gât. Când a intrat Mack, şi-a rotit scaunul cu faţa spre vizitator. Alfred stătea în uşă, aşteptând. Mack nu se mişcă până când Alfred nu închise uşa şi plecă. Dora îl scrută suspicioasă.

— Ei bine, cu ce te pot ajuta? îl întrebă într-un final.

— Ştiţi, doamnă… Ce mai, cred că aţi auzit ce am făcut la Doc acum ceva timp.

Dora îşi dădu vizorul pe spate şi puse tocul la locul

lui într-un suport demodat cu arc.

— Da, spuse ea. Am auzit.

— Ştiu că nu vă vine să credeţi, dar totul a fost pentru Doc. Am vrut să dăm o petrecere în cinstea lui. Numai că el nu a ajuns acasă la timp şi... ăăă... totul a scăpat din frâu.

— Am auzit şi asta, replică Dora. Şi ce doreşti de la mine?

— Păi, spuse Mack, eu şi băieţii ne-am gândit să vă cerem sfatul. Ştiţi cât îl preţuim pe Doc. Voiam să vă întrebăm ce credeţi că am putea să facem ca să-i arătăm asta.

— Hmm, făcu Dora şi se lăsă pe spate în scaunul cu rotile, punându-şi picior peste picior şi netezindu-şi rochia peste genunchi.

Scutură o ţigară, o aprinse şi continuă să mediteze.

— Aţi dat pentru el o petrecere la care nu a ajuns. De ce să nu daţi o petrecere la care să ajungă? spuse ea.

— Dumnezeule mare, exclamă Mack când termină de povestit băieţilor. Ce simplu! Apăi, dacă asta nu-i o femeie dată dracului... Nici nu te miri că a ajuns matroană. O femeie dată dracului.

24

Mary Talbot, adică doamna Tom Talbot, era o creatură încântătoare. Avea părul roşu cu luciri verzi ici-colo. Pielea îi era aurie cu o tentă străvezie, iar ochii verzi cu luciri aurii. Avea faţa triunghiulară, cu pomeţi proeminenţi, ochii foarte depărtaţi şi bărbia ascuţită. Avea picioare lungi de balerină şi labele picioarelor micuţe, iar când păşea părea să nu atingă pământul. Când era entuziasmată, şi era entuziasmată în majoritatea timpului, chipul ei emana o lumină aurie. Stră-stră-stră-stră-străbunica ei fusese arsă pe rug ca vrăjitoare.

Cel mai mult pe lume, lui Mary Talbot îi plăceau petrecerile. Îi plăcea să dea petreceri şi să meargă la petreceri. Cum Tom Talbot nu câştiga cine ştie ce, Mary nu putea să dea petreceri tot timpul, aşa că îi păcălea pe alţii să o facă. Uneori îşi suna o prietenă şi îi spunea de la obraz: „Nu crezi că ar fi timpul să dai o petrecere?”.

De obicei, Mary îşi serba ziua de naştere de şase ori pe an şi organiza baluri mascate, petreceri surpriză, petreceri de sărbători. Ajunul Crăciunului în casa Talbot era motiv de mare entuziasm. Deoarece pe Mary petrecerile o făceau să strălucească. Mai mult, reuşea să-l facă şi pe Tom, soţul său, să se lase purtat de valul entuziasmului ei.

După-amiezile când Tom era la muncă, Mary organiza uneori ceaiuri pentru pisicile din cartier. Pe un taburet aranja ceşcuţe şi farfurioare de jucărie. Apoi aduna pisicile, şi de pisici Strada Sardinelor nu ducea lipsă, cu care purta conversaţii lungi şi detaliate. Era o joacă pentru ea, un fel de joc satiric care îi servea drept pretext să nu observe faptul că hainele pe care le purta nu erau dintre cele mai bune, iar familia lor nu avea niciun ban. Majoritatea timpului trăiau la limita sărăciei, iar când chiar ajungeau la fundul sacului, Mary organiza o petrecere.

Îi stătea în putere. Reuşea să molipsească o casă întreagă cu veselia ei şi îşi folosea acest dar ca armă împotriva descurajării care dădea tot timpul târcoale casei, gata să-l înhaţe pe Tom. Din punctul lui Mary de vedere, asta era treaba ei: să ţină descurajarea departe de Tom, pentru că toată lumea ştia că la un moment dat va fi un bărbat de succes. De cele mai multe ori putea să ţină gândurile negre departe de casă, dar uneori acestea reuşeau să pătrundă înăuntru şi să-l sleiască pe Tom de puteri. În astfel de momente, Tom şedea meditând ore întregi în timp ce Mary construia frenetică o strategie de contracarare prin voioşie.

Odată, când era prima zi a lunii şi mesajele seci de la Societatea de Apă se adunaseră, chiria era neplătită, iar *Collier's* îi înapoiase un manuscris, *The New Yorker* caricaturile, iar pleurezia îl chinuia mai tare ca de obicei, Tom intră în dormitor şi se întinse pe pat.

Mary se apropie de el încet, deoarece albastrul-cenuşiu al înnegurării lui se scursese deja pe sub uşă şi prin gaura cheii, ajungând până la ea. Avea

un bucheţel de lilicele decorat cu un guler de dantelă din hârtie.

— Miroase-le, i-a spus ea ţinându-i buchetul sub nas.

El mirosi florile şi nu zise nimic.

— Ştii ce zi e azi? îl întrebă ea căutând înnebunită o sărbătoare care să facă ziua mai frumoasă.

— De ce nu recunoaştem măcar de data asta? spuse Tom. Suntem la pământ. Ne scufundăm. Ce rost are să ne păcălim?

— Ba nu e adevărat, spuse Mary. Suntem oameni fermecaţi. Mereu am fost. Mai ţii minte ăia zece dolari pe care i-ai găsit într-o carte? Mai ţii minte când ţi-a trimis vărul tău cinci dolari? Nu ni se poate întâmpla nimic rău.

— Ei bine, de data asta s-a întâmplat, replică Tom. Îmi pare rău, dar chiar nu pot să mă mai mint. M-am săturat să mă tot prefac. Măcar de data asta aş vrea ceva real.

— Mă gândeam să dau o mică petrecere astă-seară, zise Mary.

— Cu ce? Sper că n-o să decupezi iar jambonul din revistă şi să-l serveşti pe un platou. M-am săturat de caraghioslâcurile astea. Nu mi se mai pare amuzant. E doar trist.

— Aş putea da o mică petrecere, insistă ea. Între intimi. Fără pretenţii. E aniversarea înfiinţării Ligii Bloomer[14] – nici măcar nu ţi-ai amintit.

— N-are rost, spuse Tom. Ştiu că e răutăcios din partea mea, dar chiar nu mă simt în stare. De ce nu ieşi şi închizi uşa după tine, să mă laşi singur? O să te întristez şi pe tine dacă nu pleci.

---

[14] Bloomer League a fost o mică ligă de baseball pentru femei care a funcţionat între 1890 şi 1920.

Se uită la el cu atenţie şi văzu că vorbea serios. Mary ieşi în linişte şi închise uşa după ea, iar Tom se întoarse cu faţa la perete şi îşi odihni capul între mâini. O auzea agitându-se în camera de alături.

A decorat uşa cu vechi ornamente de Crăciun, globuri de sticlă şi beteală şi a făcut o pancartă cu „Bun venit acasă, Tom, eroul nostru”. A ascultat la uşă, dar nu a auzit nimic. Puţin dezamăgită, a scos taburetul şi a întins un şervet pe el. A pus buchetul într-un pahar şi l-a plasat la mijlocul taburetului, apoi a aranjat patru farfurioare şi patru ceşti. A intrat în bucătărie, a pus ceai în ceainic şi apă la fiert. Apoi a ieşit în curte.

Miţi Randolph se sorea lângă gardul din faţa casei. Mary îi spuse:

— Domnişoară Randolph, am invitat câteva prietene la ceai. Sunteţi binevenită dacă doriţi.

Miţi Randolph se rostogoli languros pe spate şi se întinse bucurându-se de căldura soarelui.

— Nu mai târziu de ora patru, spuse Mary. Eu şi soţul meu mergem la recepţia de o sută de ani de la înfiinţarea Ligii Bloomer, la hotel.

Ocoli casa până în curtea din spate, unde se căţărau rugi de mure pe gard. Miţi Casini stătea ghemuită, cu burta lipită de pământ, torcea pentru sine şi dădea din coadă cu furie.

— Doamnă Casini, începu Mary şi apoi se opri, realizând ce făcea pisica.

Miţi Casini prinsese un şoarece. Îl mângâia uşor cu laba fără gheare, iar şoarecele se chinuia mizerabil să fugă, târându-şi picioarele din spate paralizate. Pisica aproape îl lăsă să ajungă la adăpostul rugilor de mure înainte să întindă delicat o labă, de data asta înarmată cu ghimpi albi. Îşi

înfipse ghearele cu eleganţă în spatele şoarecelui şi îl trase spre ea, în timp ce el se zbătea. Coada pisicii se zbătea şi ea plină de încântare.

Tom era probabil pe jumătate adormit când şi-a auzit numele strigat în repetate rânduri. A sărit din pat strigând:

— Ce s-a întâmplat? Unde eşti?

O auzea pe Mary plângând. A alergat în curte, unde a dat cu ochii de scenă.

— Întoarce capul, i-a spus el, omorând şoarecele.

Miţi Casini sărise pe gard, de unde îl privea mânioasă. Tom luă o piatră şi o lovi în burtă, trântind-o de pe gard. În casă, Mary încă suspina. A turnat apă în ceainic şi l-a adus la masă.

— Şezi aici, i-a spus ea lui Tom, iar acesta s-a aşezat pe jos, în faţa taburetului.

— Aş putea primi o ceaşcă mare? întrebă el.

— Nu o pot învinovăţi pe Miţi Casini, spuse Mary. Ştiu că stă în firea pisicilor. Nu e vina ei. Dar, vai, Tom, nu ştiu dacă voi mai putea să o invit pe la noi. Da, nu îmi va mai plăcea de ea o vreme, oricât aş încerca.

Se uită atent la Tom şi văzu că îi dispăruseră ridurile de pe frunte şi că nu mai clipea cu răutate.

— Dar sunt atât de ocupată cu Liga Bloomer astăzi, spuse ea, încât chiar nu ştiu când voi putea termina totul.

În acel an, Mary Talbot a dat o petrecere cu ocazia faptului că era însărcinată. Toată lumea a spus:

— Doamne! Dar ştiu că va avea o viaţă distractivă copilul ei.

25

Cu siguranţă întreaga stradă a Sardinelor şi, probabil, întreg Monterey-ul au simţit că începuse să bată un vânt de schimbare. Nu e nicio problemă dacă nu crezi în noroc şi prevestiri. Nimeni nu crede în ele. Dar nu are rost să rişti cu ele şi nimeni nu o face. Locuitorii Străzii Sardinelor, la fel ca aceia din oricare alt loc, nu sunt superstiţioşi, dar nici nu trec pe sub scări, nici nu deschid umbrele în casă. Doc era om de ştiinţă până în vârful degetelor, deci incapabil de superstiţii, şi totuşi, într-o noapte, când s-a întors târziu acasă şi a găsit un şir de flori albe pe pragul uşii, nu i-a picat prea bine. Deci cei mai mulţi locuitori ai Străzii Sardinelor pur şi simplu nu cred în superstiţii, însă trăiesc în funcţie de ele.

Mack nu avea nicio îndoială că „Palatul azil de noapte” fusese umbrit de un nor negru. Analizase fiascoul de petrecere şi concluzionase că neşansa se strecurase în fiecare crăpătură, că ghinionul se abătuse asupra lor precum urticaria. Şi odată intrat într-o astfel de rutină, singurul lucru de făcut era să stai în pat până trecea. Nu te puteai lupta cu ea. Şi nu că Mack ar fi fost superstiţios.

Acum, în schimb, un soi de bucurie cuprinsese strada, răspândindu-se şi mai departe. Doc avea un succes aproape supranatural la vizitatoarele sale de sex feminin. Fără să se străduiască vreun pic. Căţeluşa de la Palat creştea ca un vrej de fasole

agăţătoare şi, dat fiind că avea o mie de generaţii de câini dresaţi în spate, începuse să se autoeduce. Făcându-i-se silă de udat podeaua, a început să iasă afară. Nu mai încăpea îndoială că Darling urma să devină un câine bun şi adorabil. Şi nici nu rămăsese cu coree după episodul jigodiei.

Influenţa benefică s-a furişat precum gazul, dintr-un capăt în altul al străzii. A ajuns până la chioşcul cu hamburgeri de la Herman's, până la hotelul San Carlos. Şi Jimmy Brucia a simţit-o, la fel şi barmanul lui cântăreţ, Johnny. Enea Scânteiosul a simţit-o şi el, implicându-se vesel într-o altercaţie cu trei poliţişti proaspăt sosiţi din alt oraş. A ajuns chiar până la închisoarea din Salinas, unde Gay, care dusese o viaţă bună lăsându-l pe şerif să-l bată la table, dintr-odată s-a obrăznicit şi nu a mai pierdut nicio partidă. Ca urmare, a rămas fără privilegii, dar s-a simţit din nou un bărbat adevărat.

Până şi leii-de-mare au simţit-o, iar lătratul lor a atins o tonalitate şi o cadenţă care i-ar fi bucurat inima Sfântului Francisc. Fetiţele care studiau catehismul şi-au ridicat brusc privirile şi au chicotit fără niciun motiv. Măcar de s-ar fi putut construi un detector electric suficient de fin încât să localizeze sursa veseliei şi norocului care se răspândeau pe stradă. Prin triangulaţie, s-ar fi descoperit probabil că sursa emiţătoare era chiar „Palatul azil de noapte şi grătar". Ce e sigur e că Palatul era plin de ele. Mack şi băieţii erau în priză. Pe Jones îl vedeai sărind de pe scaun numai ca să facă doi-trei paşi de step şi să se aşeze apoi la loc. Bucuria era atât de generală şi de difuză încât Mack avea probleme să o menţină concentrată şi îndreptată către obiectivul său. Eddie, care lucra acum destul de regulat în La

Ida, pusese bazele unei colecţii promiţătoare de mici „butelci de aghesmuială”. Nu mai punea bere în ele. Spunea că îi dă un gust fad întregului amestec.

Sam Malloy semănase zorele care să se urce pe cazan şi construise o tendă sub care el şi soţia lui puteau fi văzuţi deseori seara. Ea croşeta o cuvertură de pat.

Bucuria a ajuns până la Steagul cu Urs. Afacerile mergeau bine. Piciorul lui Phyllis Mae se vindeca frumos, mai avea puţin şi revenea la muncă. Eva Flanegan se întorsese şi ea de la East St. Louis, foarte bucuroasă să se vadă acasă. Fusese caniculă în East St. Louis şi nici nu i se mai păruse la fel de frumos cum îşi amintea. Dar e drept că era şi mai tânără pe vremea când se distrase aşa de bine acolo.

Ideea sau convingerea că trebuie organizată o altă petrecere pentru Doc nu a apărut brusc. Nu a fost ca o explozie. Se ştia despre ea, dar a fost lăsată să crească treptat, ca o pupă în coconul imaginaţiei oamenilor. Mack avea o abordare realistă.

— Data trecută am forţat lucrurile, le-a spus el băieţilor. O petrecere bună nu se face aşa. Trebuie s-o laşi să se furişeze şi să te ia prin surprindere.

— Păi, şi când o să fie? a întrebat Hazel.

— Nu ştiu, i-a răspuns Mack.

— O să fie o petrecere-surpriză? a întrebat Hazel.

— Aşa ar trebui, alea-s cele mai bune, i-a răspuns Mack.

Darling îi aduse o minge de tenis, iar el i-o aruncă afară, în buruieni. Căţeluşa alergă săltând după ea.

Hazel spuse:

— Dacă am şti când e ziua lui Doc, am putea să

dăm un chef de ziua lui. Mack rămase cu gura căscată. Hazel nu înceta să-l uimească.

— Dumnezeule, Hazel, ce idee, exclamă el. Da, dom'le, dacă e ziua lui, vor fi şi cadouri. E perfect. Trebuie doar să aflăm când e.

— Păi, asta nu-i greu, zise Hughie. De ce nu-l întrebăm pe el?

— Pe naiba, s-ar prinde atunci, zise Mack. Dacă întrebi pe cineva când e ziua lui, mai ales după ce ai dat o petrecere pentru el, cum am făcut noi, o să ştie de ce-l întrebi. O să mă duc eu până la el să dau târcoale fără să se prindă.

— Vin şi eu cu tine, spuse Hazel.

— Nu, dacă mergem amândoi poate îşi dă seama că punem ceva la cale.

— Ce naiba, a fost ideea mea, protestă Hazel.

— Ştiu, spuse Mack. Şi după ce iese treaba, o să-i spun lui Doc că a fost ideea ta. Dar cred că e mai bine să mă duc singur acum.

— Cum mai e? Prietenos? întrebă Eddie.

— Sigur, i-a trecut.

Mack îl găsi pe Doc în spate de tot, la parterul laboratorului. Purta un şorţ lung de cauciuc şi mănuşi de cauciuc ca să îşi protejeze mâinile de formaldehidă. Era ocupat să le injecteze lichide colorate în artere şi în vene unor rechini mici. Moara cu bile se învârtea amestecând lichidul albastru. Cel roşu era deja pregătit în pompa cu aer comprimat. Mâinile fine ale lui Doc lucrau cu precizie, înfigând acul la locul lui şi apăsând pe trăgaciul pompei care împingea culoarea în vene. Peştii terminaţi îi aşeza într-o grămadă ordonată. Trebuia să-i mai ia o dată la mână ca să le bage lichidul albastru în artere. Acest tip de rechini mici

erau specimene foarte bune pentru disecţie.

— Salut, Doc, spuse Mack. Te ţii ocupat?

— Cât de ocupat vreau eu, răspunse Doc. Ce mai face căţeluşa?

— Face foarte bine. Ar fi murit fără ajutorul tău.

Timp de o secundă, pe Doc îl traversă un val de suspiciune, dar se evaporă imediat. Complimentele îi dădeau în general un sentiment de neîncredere. Îl cunoştea pe Mack de mult timp. Dar în ton nu simţise altceva decât recunoştinţă. Ştia cât de mult ţinea Mack la căţeluşă.

— Cum mai merg lucrurile la Palat?

— Bine, Doc, foarte bine. Am mai adus două scaune noi. Ne-ar plăcea să vii în vizită. Am aranjat chiar frumos.

— O să vin, zise Doc. Eddie mai aduce butelca?

— Cum să nu! răspunse Mack. Şi nu mai pune bere în ea. Mi se pare mai bună, are mai mult zvâc.

— Zvâc avea şi înainte, spuse Doc.

Mack aştepta răbdător. Mai devreme sau mai târziu Doc tot pică în laţ, iar el îl aştepta. Dacă reuşea să-l facă pe Doc să deschidă chiar el subiectul, avea să pară mai puţin suspicios. Aceasta era metoda consacrată a lui Mack.

— Nu l-am mai văzut pe Hazel de ceva timp. Sper că nu e bolnav.

— Nu, zise Mack şi îşi începu campania. Hazel e bine. El şi cu Hughie se ceartă ca dracii. Ţine deja de-o săptămână, chicoti el. Şi chestia amuzantă e că niciunul dintre ei nu are habar de chestia pe care se ceartă. Eu m-am ţinut deoparte pentru că nici eu nu am habar, dar ei nu. Chiar s-au cam supărat unul pe celălalt.

— Despre ce e vorba? întrebă Doc.

— Păi, să vezi. Hazel cumpără tot timpul nişte horoscoape şi caută zile norocoase şi stele şi alte aiureli. Iar Hughie zice că-s nişte prostii. Hughie zice că dacă ştii când e născut cineva, poţi să afli lucruri despre el şi că Hazel se lasă prostit cu horoscoape de doi bani bucata. Eu habar n-am. Dar tu ce zici, Doc?

— Eu sunt mai degrabă de partea lui Hughie, spuse Doc.

Opri moara cu bile, spălă pompa cu aer comprimat şi o umplu cu lichid albastru.

— Serile trecute s-au luat la harţă rău, spuse Mack. M-au întrebat pe mine când sunt născut şi eu le-am zis că pe 2 aprilie, iar Hazel s-a dus şi a cumpărat un horoscop din ăla şi mi-a citit ce scria despre mine. În câteva locuri era adevărat. Dar aproape tot era numai de bine şi oricine crede lucrurile bune despre el însuşi. Scria că sunt curajos, deştept şi bun cu prietenii. Dar Hazel zice că e totul adevărat. Dar ziua ta când e, Doc?

La sfârşitul conversaţiei lungi părea o întrebare perfect spontană. Nu aveai cum să te prinzi. Dar nu trebuie să uităm că Doc îl cunoştea pe Mack de multă vreme. Dacă nu l-ar fi cunoscut, ar fi spus 18 decembrie, care era adevărata lui zi de naştere, şi nu 27 octombrie, care nu era.

— 27 octombrie, spuse Doc. Întreabă-l pe Hazel ce înseamnă.

— Probabil sunt numai prostii, zise Mack, dar Hazel le ia în serios. O să-i zic să vadă ce scrie şi la tine, Doc.

După ce plecă Mack, Doc se întrebă în treacăt de unde toată agitaţia. Căci îşi dăduse seama că era un indiciu. Cunoştea tehnica lui Mack, metoda. Îi

recunoştea stilul. Şi se întreba în ce scop ar putea folosi Mack informaţia. Doar mai târziu, când începuseră deja să curgă zvonurile, a pus Doc lucrurile cap la cap. Acum se simţea numai uşurat, pentru că se aşteptase ca Mack să-i ceară bani.

26

Cei doi băieţi s-au jucat în curtea şantierului de bărci până când au văzut o pisică pe gard. Imediat au început s-o fugărească, au gonit-o peste şine, iar acolo şi-au umplut buzunarele cu pietre de granit din terasament. Pisica a scăpat în buruienile înalte, dar ei tot au păstrat pietrele, deoarece aveau greutatea, forma şi mărimea perfectă pentru aruncat. Nu ştii niciodată când ai nevoie de o astfel de piatră. Au luat-o în jos pe Strada Sardinelor şi au azvârlit cu o piatră în grilajul de fier forjat al fabricii Morden. Un bărbat speriat s-a uitat pe geamul biroului şi apoi a fugit la uşă, dar băieţii au fost mai rapizi ca el. Se aruncaseră pe burtă în spatele unei stive de lemne din curte înainte ca el măcar să se apropie de uşă. Nu i-ar fi putut găsi nici într-o mie de ani.

— Pun pariu că şi dacă ne-ar căuta toată viaţa lui nu ne-ar găsi, spuse Joey.

După o vreme s-au plictisit de stat ascunşi fără să-i caute nimeni. S-au ridicat şi au luat-o la picior pe Strada Sardinelor. Au stat mult timp uitându-se în vitrina lui Lee Chong, de unde şi-ar fi dorit cleşti, bomfaiere, chipie de conductor de tren şi banane. Apoi au traversat strada şi s-au aşezat pe treapta cea mai de jos a scărilor care duceau la primul etaj al laboratorului. Joey zise:

— Ştiai că tipul ăsta are bebeluşi în borcane?

— Ce fel de bebeluşi? întrebă Willard.

— Bebeluşi normali, numai că înainte să se nască.

— Nu te cred.

— Ba e adevărat. Băiatul ăla, Sprague, i-a văzut şi zice că sunt aşa de mici şi au mâini, picioare şi ochi mici.

— Şi păr? îl chestionă Willard.

— Sprague n-a zis nimic de păr.

— Trebuia să-l întrebi. Cre' că-i un mincinos.

— Ai grijă să nu te-audă că i-ai zis aşa, spuse Joey.

— Păi, poţi să-i şi spui. Nu mi-e frică de el şi nu mi-e frică nici de tine. Nu mi-e frică de nimeni. Vrei să ne luăm la trântă?

Joey nu-i răspunse.

— Ei, ce zici? Vrei?

— Nu, spuse Joey. Mă gândeam că mai bine mergem şi-l întrebăm dacă are bebeluşi în borcane. Poate că ni-i şi arată dacă are.

— Nu-i acasă, spuse Willard. Când e acasă, are maşina în faţă. E plecat undeva. Eu zic că-i minciună. Cred că Sprague ăla e un mincinos. Şi cred că şi tu eşti un mincinos. Vrei să ne luăm la trântă?

Era o zi de lenevealã. Willard trebuia să depună eforturi serioase ca să-l stârnească pe Joey.

— Am zis că eu cred că şi tu eşti un mincinos. Vrei să ne luăm la trântă?

Joey nu răspunse. Willard schimbă tactica.

— Şi unde-i taică-tu acum? îl întrebă el pe un ton degajat.

— A murit, spuse Joey.

— A, da? Nu ştiam. Şi de ce-a murit?

O clipă Joey tăcu. Ştia că Willard ştie, dar ştia şi că nu poate să-i spună că ştie sau, oricum, nu fără să

fie nevoit să se ia la trântă cu el, iar lui Joey îi era frică de Willard.

— S-a… s-a sinucis.

— Da?

Willard se prefăcu întristat.

— Şi cum a făcut-o?

— A luat otravă de şobolani.

Pe Willard îl bufni râsul şi vocea îi ieşi piţigăiată:

— Da’ de ce? S-a crezut… şobolan?

Joey chicoti şi el puţin la glumă, nu mai mult decât se cuvenea.

— Sigur s-a crezut şobolan, ţipă Willard. Umbla aşa… în patru labe, uită-te, Joey! Aşa umbla? Îşi încreţea nasul aşa? Avea o coadă mare şi lungă?

Willard se tăvălea de râs.

— Păi, atunci de ce nu şi-a băgat capul într-o cursă de şobolani?

La gluma asta au râs amândoi de s-au prăpădit. Willard a repetat-o până la epuizare. Apoi a încercat o glumă nouă.

— Şi cum arăta când a luat otrava?

Se uită cruciş, cu gura căscată şi limba scoasă afară.

— I-a fost rău toată ziua, spuse Joey. N-a murit decât noaptea târziu. L-a durut.

— Da’ de ce-a făcut-o? întrebă Willard.

— Nu-şi găsea de lucru. De-aproape un an nu-şi găsea de lucru. Şi ştii ce-i amuzant? Că a doua zi dimineaţă a venit cineva să-i ofere o slujbă.

Willard încercă să reia gluma.

— Cre’ că se credea şobolan, spuse el, dar fără niciun efect, nici măcar pentru el.

Joey se ridică şi îşi băgă mâinile în buzunare. Văzu ceva sclipind a cupru în şanţ şi se îndreptă într-

acolo, dar chiar când ajunse la ea, Willard îl împinse şi luă el moneda de un penny.

— Eu am văzut-o primul, strigă Joey. E a mea!

— Vrei să ne luăm la trântă? zise Willard. Mai bine du-te şi ia şi tu nişte otravă de şobolani!

27

Mack şi băieţii – Virtuţile, Graţiile şi Frumuseţile. Cum stăteau la „Palatul azil de noapte”, ei au fost piatra care a căzut în ochiul de apă, impulsul ale cărui unde au ajuns până pe Strada Sardinelor şi mai departe, până în Pacific Grove, Monterey şi peste deal, în Carmel.

— De data asta, zise Mack, trebuie să fim siguri că ajunge la petrecere. Dacă nu ajunge, n-o facem.

— Şi unde dăm petrecerea, de data asta? întrebă Jones.

Mack se lăsă cu scaunul pe spate până se propti de zid şi îşi petrecu tălpile pe după picioarele din faţă ale scaunului.

— M-am gândit mult la asta, spuse el. Sigur că am putea s-o facem aici, dar n-ar mai fi o surpriză. Plus că lui Doc îi place la el. Acolo are şi muzică.

Mack scrută încăperea cu privirea:

— Nu ştiu cine i-a stricat gramofonul data trecută, spuse el. Dar dacă prind pe cineva că pune un deget pe el de data asta, voi avea grijă personal să-i dau o mamă de bătaie.

— Atunci înseamnă că o facem la el, spuse Hughie.

Vestea despre petrecere nu a pornit dintr-un loc, ea a crescut treptat în conştiinţele tuturor. Şi nici nu s-au trimis invitaţii. Toată lumea mergea. Data de 27 octombrie era încercuită cu roşu în minţile tuturor. Şi cum urma să fie o petrecere de

aniversare, trebuiau pregătite cadouri.

De exemplu, fetele Dorei. Fiecare dintre ele fusese măcar o dată la laborator după sfaturi, medicamente sau, pur şi simplu, companie în afara serviciului. Şi îi văzuseră patul lui Doc. Era acoperit cu o pătură roşie spălăcită plină de seminţe de iarbă, scaieţi şi nisip, pentru că o lua cu el în toate expediţiile după vietăţi. Dacă avea bani, cumpăra echipament pentru laborator. Nu îi dăduse niciodată prin cap să îşi cumpere o pătură nouă. Fetele Dorei îi făceau o cuvertură din petice, o minunăţie din mătase. Şi cum majoritatea bucăţilor de mătase proveneau de la furouri şi rochii de seară, cuvertura consta dintr-o colecţie impresionantă de fâşii roz de culoarea pielii, roz-orhidee, galben pal şi vişină putredă. Lucrau la ea la sfârşitul dimineţii şi după-amiaza înainte să vină băieţii din flota sardinelor. În contextul efortului comun, toate acele certuri şi ranchiuni specifice bordelurilor dispăruseră cu totul.

Lee Chong a scos şi a inspectat vreo opt metri de petarde pe sârmă şi o pungă mare cu bulbi de crin chinezesc comestibil. Din punctul lui de vedere, nu existau lucruri mai potrivite pentru o petrecere.

Sam Malloy avea de mult timp o teorie despre antichităţi. Ştia că mobila, sticla şi porţelanurile vechi, care la vremea lor nu fuseseră prea valoroase, căpătau în timp o patină care le făcea foarte dorite şi, respectiv, foarte scumpe, mult peste frumuseţea şi utilitatea lor efectivă. Ştia de un scaun vândut cu cinci sute de dolari. Sam colecţiona piese de automobile de epocă şi era convins că, într-o bună zi, colecţia sa, după ce îl va fi îmbogăţit, se va odihni pe catifea neagră în cele mai renumite

muzee. Sam s-a gândit mult la petrecere şi apoi s-a aplecat asupra comorilor pe care le ţinea încuiate într-o cutie mare, în spatele cazanului. S-a hotărât să-i dăruiască lui Doc una din piesele sale de frunte: un mecanism bielă-manivelă de la un Chalmers din 1916. A frecat şi a lustruit această frumuseţe până când strălucea ca o bucată de armură veche. I-a făcut o cutie mică pe care a căptuşit-o cu material negru.

Mack şi băieţii s-au aplecat cu seriozitate asupra chestiunii, ajungând la concluzia că Doc şi-a dorit mereu pisici şi i-a fost greu să găsească. Mack şi-a scos cuşca dublă. Au împrumutat o femelă într-o stare interesantă pentru motani şi şi-au instalat capcana sub chiparosul de la capătul maidanului, într-un colţ al Palatului au construit o cuşcă de sârmă, iar înăuntru colecţia de motani furioşi creştea noapte de noapte. Jones trebuia să facă două drumuri pe zi până la fabrici după capete de peşte cu care să hrănească pisicile avute în custodie. Mack chibzuise şi estimase corect că douăzeci şi cinci de motani ar fi un cadou foarte potrivit din partea lor pentru Doc.

— Fără ornamente de data asta, decretă Mack. Doar un chef sănătos, cu multă băutură.

Gay a auzit de petrecere tocmai în puşcăria din Salinas şi a făcut o învoială cu şeriful să-l lase liber în noaptea aia şi să-i împrumute doi dolari pentru biletul de autobuz dus-întors. Gay se purtase frumos cu şeriful, iar acesta nu era genul de bărbat care să uite asta, mai ales acum că se apropiau alegerile şi Gay putea, sau cel puţin aşa susţinea, să-i adune un număr bunicel de voturi. În plus, Gay putea să strice reputaţia închisorii din Salinas dacă voia.

Henri hotărâse brusc că demodatele pernuţe pentru ace cu gămălie constituiau o formă de artă care înflorise şi îşi atinsese punctul maxim în anii 1890, iar de atunci fusese dată uitării. A resuscitat-o ca formă artistică, fiind plăcut surprins de posibilităţile care i se deschideau. Tabloul nu era niciodată finalizat: îl puteai schimba reordonând acele cu gămălie. Pregătea o serie de astfel de piese pentru un one-man show când a aflat de petrecere şi şi-a abandonat imediat propriile lucrări, apucându-se de o pernuţă uriaşă pentru Doc. Intenţiona să creeze un model complicat din ace cu gămălii verzi, galbene şi albastre, numai culori reci, cu titlul „Memorie precambriană”.

Prietenul lui Henri, Eric, un bărbier erudit care colecţiona primele ediţii ale scriitorilor care nu mai avuseseră parte de o a doua ediţie sau o a doua carte publicată, a hotărât să-i dăruiască lui Doc un aparat de vâslit pe care îl obţinuse, în urma procedurilor de faliment, de la un client a cărui factură se întindea pe trei ani. Aparatul de vâslit era în stare perfectă. Nu prea se vâslise la el. Nimeni nu foloseşte aparatul de vâslit.

Conspiraţia s-a umflat şi s-a tot umflat, se făceau vizite, se discuta despre cadouri, băutură, ora la care ar trebui să înceapă şi să nu i se sufle o vorbă lui Doc. Lui Doc îi era greu să spună când şi-a dat seama prima dată că urma să se întâmple ceva care îl privea. La Lee Chong, conversaţia se oprea brusc când intra el. La început i s-a părut că ceilalţi se purtau rece cu el. Când cel puţin zece oameni l-au întrebat ce face pe 27 octombrie, a fost nedumerit, deoarece uitase că asta fusese data pe care o dăduse drept ziua lui de naştere. De fapt, fusese

curios să afle horoscopul pentru o zi aleasă la întâmplare, dar cum Mack nu mai pomenise nimic, Doc uitase.

Într-o seară se opri la han pentru că ţineau o bere la halbă care îi plăcea şi o serveau la temperatura potrivită. A dat pe gât primul pahar şi apoi s-a aşezat confortabil, gata să-l deguste pe îndelete pe al doilea, când a auzit un beţiv spunându-i barmanului:

— Te duci la petrecere?

— Ce petrecere?

— Păi, zise beţivul pe un ton confidenţial, ştii tu, la Doc, pe Strada Sardinelor.

Barmanul a făcut roată cu privirea prin bar.

— Păi, continuă beţivul, o să fie o petrecere dată dracului de ziua lui.

— Cine-o dă?

— Toată strada.

Doc reflectă la această informaţie. Habar nu avea cine era beţivul.

Reacţia sa la idee nu era una simplă. Se simţea înduioşat de faptul că voiau să dea o petrecere în cinstea lui, dar, pe de altă parte, îl treceau fiorii amintindu-şi consecinţele ultimei petreceri în cinstea lui.

În sfârşit, a pus lucrurile cap la cap: întrebarea lui Mack şi tăcerile bruşte la apariţia lui. A reflectat mult în noaptea aceea, aşezat pe scaun lângă birou. Şi-a plimbat privirea prin cameră să vadă ce lucruri vor trebui puse sub cheie. Ştia că urma să fie o petrecere costisitoare în toate privinţele.

A doua zi a început să facă propriile pregătiri pentru petrecere. Cele mai bune discuri le-a dus în camera din spate, care putea fi încuiată. La fel şi tot

ce era material de laborator casant. Ştia ce îl aştepta: musafirilor li se va face foame şi nu vor aduce nimic de mâncare cu ei. Băutura se va termina devreme, aşa se întâmplă mereu. Cumva abătut, s-a dus până la piaţa de pe deal, unde ştia un măcelar destoinic şi înţelegător. Au discutat o vreme despre carne. Doc a comandat şapte kilograme de fleici, cinci kilograme de roşii, douăsprezece buchete de salată, şase pâini mari, un borcan mare de unt de arahide şi unul de gem de căpşuni, douăzeci de litri de vin şi patru de whisky bun, dar obişnuit. Ştia că va avea probleme cu banca în prima zi a lunii. Încă trei sau patru petreceri de felul acesta şi îşi pierdea laboratorul.

Între timp, pe Strada Sardinelor pregătirile atinseseră un crescendo. Doc avea dreptate, nimeni nu se gândise la mâncare, dar jumătăţi şi litri de whisky se puneau deoparte peste tot. Colecţia de cadouri creştea, iar lista invitaţilor, dacă ar fi existat una, semăna mai degrabă cu un recensământ. La Steagul cu Urs se purtau discuţii fervente despre ţinute. Cum nu urmau să lucreze, fetele nu voiau să poarte rochiile lungi şi frumoase care constituiau uniforma breslei lor. S-au hotărât să poarte haine de stradă. Nu era aşa de simplu cum părea. Dora a insistat ca o echipă minimală să rămână de serviciu ca să-i deservească pe obişnuiţii casei. Fetele s-au împărţit pe schimburi şi o parte rămâneau până când celelalte veneau să le înlocuiască. Au dat cu banul să vadă cine urma să facă parte din primul grup care mergea la petrecere.

Cele dintâi aveau să-i vadă expresia lui Doc când primea minunăţia de cuvertură. O puseseră pe un

cadru în sala de mese şi era aproape gata. Doamna Malloy îşi abandonase propria cuvertură de pat o vreme. Acum era ocupată să-i croşeteze şase milieuri rotunde lui Doc ca suporturi pentru paharele cu bere. Entuziasmul iniţial trecuse, iar acum întreaga stradă era cuprinsă de o seriozitate cumulativă şi implacabilă. În cuşca de la „Palatul azil de noapte” erau cincisprezece motani care noaptea o speriau puţin pe Darling cu miorlăiturile lor.

28

Mai devreme sau mai târziu, Frankie avea să afle despre petrecere. Căci Frankie plutea dintr-un loc într-altul ca un norişor. Adăsta întotdeauna pe la marginile grupurilor. Nimeni nu-l observa şi nici nu-l băga în seamă. Nu se vedea dacă trăgea cu urechea sau nu. Aşadar, Frankie a aflat despre petrecere şi despre cadouri şi a simţit cum creşte în el un sentiment de plenitudine, dar şi unul de tânjire neostoită.

În vitrina magazinului de bijuterii Jacob’s se găsea cel mai frumos lucru din lume. Stătea acolo de multă vreme. Era un ceas din onix negru, cu partea din faţă aurită, dar minunăţia se afla sus. Deasupra ceasului era un grup statuar din bronz: Sfântul Gheorghe omorând balaurul. Balaurul era pe spate, cu ghearele în aer, iar în pieptul lui era înfiptă suliţa Sfântului Gheorghe. Sfântul era îmbrăcat în armură din cap până în picioare, cu viziera ridicată şi călărea un cal gras, cu crupa mare. Cu suliţa ţinea balaurul ţintuit la pământ. Dar partea minunată era că Sfântul avea o barbă ascuţită şi semăna puţin cu Doc.

Frankie se ducea pe strada Alvorado de câteva ori pe săptămână şi stătea în faţa vitrinei contemplând minunăţia. O visa şi noaptea, visa cum mângâie bronzul frumos şi neted. Era îndrăgostit de ea deja de câteva luni când a aflat despre petrecere şi

cadouri.

Frankie a stat pe trotuar vreo oră înainte să intre.

— Ce doreşti? spuse domnul Jacob.

Îl măsurase pe Frankie din cap până în picioare şi ştia că nu avea nici şapteşcinci de cenţi la el.

— Cât costă aia? întrebă Frankie intimidat.

— Care?

— Aia.

— Ceasul adică? Cincizeci de dolari, iar cu grupul – şaptezeci şi cinci.

Frankie ieşi din magazin fără să răspundă. Se duse pe plajă şi se vârî sub o barcă răsturnată, de unde putea trage cu ochiul la valurile mititele. Frumuseţea de bronz îi ardea în minte, aşa de tare că o vedea aievea în faţa ochilor. Şi un simţământ învolburat şi reprimat îl copleşi. Trebuia să pună mâna pe ea. Privirea îi devenea sălbatică gândindu-se la asta.

Şi-a petrecut toată ziua sub barcă, iar noaptea a ieşit şi s-a întors pe strada Alvorado. În timp ce oamenii se duceau la cinema, ieşeau de la cinema şi mergeau la Macul de Aur, el se plimba de sus în jos pe stradă. Şi nu se simţea nici obosit, nici somnoros, pentru că frumuseţea ardea în el ca focul.

Într-un final, oamenii s-au rărit şi încet-încet au dispărut de pe străzi, maşinile parcate au plecat şi oraşul a adormit.

Un poliţist l-a cercetat îndeaproape pe Frankie.

— Tu ce cauţi pe-afară? l-a întrebat.

Frankie a rupt-o la fugă, a dat colţul străzii şi s-a ascuns după un butoi de pe o alee. La două şi jumătate s-a furişat până la uşa magazinului Jacob’s şi a încercat clanţa. Era încuiată. Frankie s-a întors pe alee, s-a pitit după acelaşi butoi şi s-a gândit.

Lângă butoi a văzut o bucată de asfalt şi a ridicat-o de jos.

Poliţistul a raportat că a auzit o bufnitură şi s-a dus să vadă ce e. Vitrina de la Jacob’s fusese spartă. A văzut prizonierul îndepărtându-se în grabă şi s-a luat după el. Nu ştia cum reuşise băiatul să fugă atât de repede şi atât de departe cu un ceas de douăzeci şi cinci de kilograme în braţe, dar prizonierul aproape i-a scăpat. Dacă nu ar fi intrat din greşeală pe o stradă care se înfunda, dus ar fi fost.

Comisarul-şef l-a sunat pe Doc a doua zi.

— Hai până la noi, în vale. Vreau să vorbim.

L-au adus pe Frankie în cameră, foarte murdar şi neîngrijit. Avea ochii roşii, dar buzele şi le ţinea strânse şi a schiţat şi un zâmbet în semn de salut când l-a văzut pe Doc.

— Ce ţi s-a întâmplat, Frankie? l-a întrebat Doc.

— A intrat prin efracţie la Jacob’s azi-noapte, a spus comisarul-şef. Şi a furat ceva. Am luat legătura cu mama lui şi ea ne-a spus că nu e vina ei şi că îşi petrece tot timpul în laboratorul tău.

— Frankie… nu trebuia să faci una ca asta, spuse Doc.

Piatra grea a inevitabilităţii îi apăsa inima.

— Nu poţi să-l eliberezi pe cuvânt în grija mea? întrebă Doc.

— Nu cred că o să fie de acord judecătorul, răspunse comisarul-şef. Avem un raport psihiatric. Ştii ce boală are?

— Da, spuse Doc, ştiu.

— Şi ştii ce se poate întâmpla când ajunge la pubertate?

— Da, spuse Doc, ştiu.

Iar piatra îi apăsa inima îngrozitor.

— Doctorul zice că mai bine îl închidem. Înainte nu puteam, dar acum că a comis o infracţiune, cred că e cel mai bine.

Pe măsură ce asculta, salutul din privirea lui Frankie dispărea.

— Ce a luat? întrebă Doc.

— Un ceas mare şi o statuie de bronz.

— Îl plătesc eu.

— Nu-i problemă, l-am recuperat. Nu cred că o să vrea judecătorul. O să se repete. Ştii asta.

— Da, spuse Doc încet, ştiu. Dar poate a avut un motiv. Frankie, zise el, de ce l-ai luat?

Frankie îl privi lung.

— Te iubesc, spuse el.

Doc ieşi în fugă, se urcă în maşină şi se duse să colecteze animale în peşterile de la Point Lobos.

29

La ora patru pe data de 27 octombrie, Doc termina de pus în borcane ultimele meduze. A spălat borcanul de formol, a curăţat forcepsul, şi-a dat cu talc şi şi-a scos mănuşile de plastic. A urcat la etaj, a hrănit şoarecii şi şi-a dus cele mai bune discuri şi microscoapele în camera din spate, pe care a încuiat-o. Se mai întâmpla ca vreun musafir mai isteţ să încerce să se joace cu şerpii cu clopoţei. Făcând pregătiri minuţioase, anticipând situaţii, Doc spera să iasă o petrecere cât mai puţin fatală, fără să fie însă plictisitoare.

A pus apă la fiert pentru cafea, a pus *Marea fugă* la gramofon şi a făcut un duş. S-a mişcat foarte repede, căci înainte să se termine muzica era deja îmbrăcat în haine curate şi sorbea din ceaşca de cafea.

A privit pe fereastră către maidan şi apoi în sus, spre Palat, dar nu se vedea nicio mişcare. Doc nu ştia cine şi câţi vor veni la petrecere. Dar ştia că este urmărit. O simţise întreaga zi. Nu că s-ar fi văzut cu cineva, dar mai multe persoane îl ţinuseră în vizor. Aşadar urma să fie o petrecere-surpriză. Nu îi rămânea decât să se lase surprins. Avea de gând să îşi vadă de treaba lui în mod obişnuit, ca şi cum nimic nu urma să se întâmple. A traversat până la Lee Chong după doi litri de bere. În băcănie părea să plutească un entuziasm suprimat, tipic

oriental. Deci veneau şi ei. Doc s-a întors la laborator şi şi-a turnat un pahar cu bere. Pe primul l-a băut de sete şi şi-a mai turnat unul pentru a-l degusta. Maidanul şi strada erau în continuare pustii.

Mack şi băieţii erau în Palat, cu uşa închisă. Toată după-amiaza arsese focul în sobă ca să încălzească apă de baie. Până şi Darling fusese îmbăiată şi purta o fundă roşie în jurul gâtului.

— La ce oră să mergem oare? întrebă Hazel.

— Nu înainte de opt, spuse Mack. Dar nu văd de ce nu am bea una mică de încălzire.

— De ce să nu se încălzească şi Doc? spuse Hughie. Poate ar trebui să mergem la el cu o sticlă, ca şi cum n-ar fi nimic.

— Nu, spuse Mack. Doc tocmai a fost la Lee după bere.

— Crezi că bănuieşte ceva? întrebă Jones.

— Cum ar putea? zise Mack.

În cuşca din colţul camerei, doi motani se luaseră la harţă, iar întreaga hoardă participa cu miorlăituri şi spinări arcuite. Nu erau decât douăzeci şi două de pisici. Nu reuşiseră să îşi atingă ţinta.

— Oare cum o să ducem pisicile acolo? începu Hazel. Nu intră o cuşcă aşa de mare pe uşă.

— Nu le ducem, spuse Mack. Aţi uitat ce s-a întâmplat ultima dată cu broaştele? Nu, o să-i spunem lui Doc că le avem. Şi poate să vină el să şi le ia.

Mack se ridică şi deschise una din butelcile lui Eddie.

— Hai să ne încălzim, băieţi, spuse el.

La cinci şi jumătate, chinezul bătrân a trecut lipăind la vale, dincolo de Palat. A traversat

maidanul, apoi strada, dispărând între Laboratorul de Biologie şi fabrica Hediondo.

La Steagul cu Urs fetele se pregăteau. Trăseseră la sorţi, iar cele care rămâneau urmau să fie schimbate din oră în oră.

Dora era splendidă. Părul proaspăt vopsit portocaliu îi era încreţit şi strâns în vârful capului. Îşi purta verigheta şi o broşă mare cu diamant în piept. Rochia era din mătase albă cu imprimeu negru în formă de frunze de bambus. În dormitoare procedura se inversase.

Cele care rămâneau purtau rochii lungi de seară, iar cele care plecau se îmbrăcaseră în rochii scurte cu imprimeuri şi erau foarte drăguţe. Cuvertura era gata, inclusiv căptuşeala, şi se găsea într-o cutie mare de carton în spatele barului.

Paznicul a mârâit un pic pentru că se hotărâse ca el să nu meargă. Cineva trebuia să rămână să aibă grijă de local. În ciuda ordinelor, fiecare fată avea dosită o sticlă de jumătate şi fiecare aştepta semnalul pentru a servi un mic întăritor înainte de petrecere.

Dora păşi maiestuoasă în biroul său şi închise uşa. Descuie capacul-rulou al biroului, de unde scoase o sticlă şi un pahar şi îşi turnă o duşcă. Sticla clincheti uşor atingând paharul. Una din fete, care trăgea cu urechea la uşă, a auzit clinchetul şi a dat semnalul. Dora nu le mai putea mirosi respiraţia. Toate fetele s-au grăbit spre camerele lor şi şi-au scos sticlele. Peste Strada Sardinelor se lăsase amurgul, ora incertă dintre lumina zilei şi aceea a felinarelor. Phyllis Mae trase cu ochiul de după draperia din salonul din faţă.

— Îl vezi? o întrebă Doris.

— Da. E lumina aprinsă. Stă pe scaun şi pare că citeşte. Doamne, cât mai citeşte omul ăsta. O să-şi strice ochii de-atâta citit. Are un pahar cu bere în mână.

— Păi atunci, spuse Doris, am putea să bem şi noi una mică, nu?

Phyllis Mae încă mai şchiopăta puţin, dar altfel era ca nouă. Putea să facă faţă tot atâtor consilieri locali câte kilograme avea, susţinea ea.

— Pare cumva ciudat, spuse. Uită-te la el, stă acolo şi habar nu are ce o să se întâmple.

— Nu vine niciodată la noi pe post de client, spuse Doris, un pic tristă.

— Mulţi tipi nu vor să plătească, replică Phyllis Mae.

— Îi costă mai mult, dar ei zic că e diferit.

— Păi, poate-i place de ele.

— De cine?

— De fetele care merg la el.

— A, da. Poate-i place de ele. Am fost pe la el. Niciodată nu mi-a făcut avansuri.

— Nu face el asta, spuse Doris. Dar asta nu-nseamnă că dacă nu ai lucra aici, te-ar lăsa în pace.

— Vrei să zici că nu-i place meseria noastră?

— Nu, nu vreau să zic asta deloc. Cred că îşi zice că o fată care lucrează are altă atitudine.

Mai băură un păhărel.

În biroul său, Dora îşi mai turnă şi ea unul, îl dădu pe gât şi încuie capacul la loc. Îşi aranjă coafura perfectă în oglinda de pe hol, îşi inspectă unghiile roşii lucitoare şi o luă către bar. Alfred, paznicul, era bosumflat. Nu cârtea şi nici nu avea o expresie neplăcută, dar tot bosumflat era. Dora îl privi cu răceală:

— Bănuiesc că te simţi tras în piept, nu?

— Nu, replică Alfred. Mi se pare chiar în regulă.

Asta o scoase pe Dora din ţâţâni.

— Chiar în regulă, zici? Nu uita că ai de lucru, domnule. Vrei să-ţi păstrezi slujba sau nu?

— E chiar în regulă, spuse Alfred pe un ton îngheţat. Eu nu vă port pică.

Îşi sprijini coatele de bar, studiindu-se în oglindă.

— Voi mergeţi şi distraţi-vă, continuă el. Eu mă ocup de local. N-ai de ce să-ţi faci griji.

Dora se topi simţindu-i durerea.

— Uite ce e, spuse ea. Nu îmi place să rămână locul fără un bărbat. Dacă se umflă tărâţa în vreun client, fetele nu-i pot ţine piept singure. Dar puţin mai încolo poţi să vii şi tu şi să stai cu ochii pe local de pe geam. Ce-ar avea? Se vede de-acolo dacă se întâmplă ceva.

— Păi, spuse Alfred, mi-ar plăcea să vin.

Îl înmuiase permisiunea ei.

— Aş putea să trec mai târziu, să stau un minut, două. Azi-noapte am avut un beţiv rău. Şi, zău, Dora, de când i-am rupt spinarea tipului ăluia, mi-am pierdut curajul. Nu mai sunt sigur pe mine. O să-i dau un pumn unuia într-o seară şi or să mă înhaţe.

— Ai nevoie să te odihneşti, spuse Dora. Poate îl conving pe Mack să-ţi ţină locul câteva săptămâni.

Dora era o matroană minunată, asta era.

La laborator, Doc bău şi puţin whisky după bere. Se simţea uşor melancolic. I se părea frumos din partea lor să dea o petrecere pentru el. Puse discul cu *Pavană pentru o prinţesă moartă*, care îl făcu să se simtă sentimental şi puţin trist. Şi datorită simţământului continuă cu *Daphnis şi Chloe*. Un

pasaj din balet îi amintea de altceva.

Iscoadele din Atena, înainte de bătălia de la Maraton, au povestit cum au văzut o linie mare de praf care mătura câmpia şi au auzit zgomotul armelor care s-au izbit şi apoi cântul eleusin. O anumită parte a baletului îi amintea de acea imagine.

Când s-a terminat, şi-a mai pus un whisky, ezitând dacă să asculte *Brandenburgicele* sau nu. Concertele l-ar scoate din starea dulce şi bolnăvicioasă în care intra uşor-uşor. Dar ce avea rău starea dulce şi bolnăvicioasă? Era mai degrabă plăcută.

— Pot să ascult ce vreau, spuse el cu voce tare. Pot să ascult *Clar de lună* sau *Fata cu părul bălai*. Sunt un om liber.

Îşi mai puse un whisky şi îl bău. Făcu un compromis şi ascultă *Sonata lunii*. Vedea neonul de la La Ida clipind. Şi apoi felinarul din faţă de la Steagul cu Urs se aprinse.

Un escadron de cărăbuşi imenşi, maro se năpustiră asupra luminii, căzură la pământ dând din picioare şi testând terenul cu antenele. O pisică se plimba însinguratăde-a lungul şanţului în căutarea aventurii. Se întreba ce se întâmplase cu motanii care îi făcuseră viaţa interesantă şi nopţile un coşmar.

Domnul Malloy, în patru labe, pândea la uşa cazanului să vadă dacă începuseră să sosească deja musafirii la petrecere. În Palat, băieţii stăteau ca pe ghimpi, fixând cu privirea acele negre ale ceasornicului.

30

Temperamentul petrecerilor este un subiect prea puţin studiat. Şi totuşi, toată lumea este de acord că o petrecere are propria patologie, că se comportă ca un individ şi că există mari şanse să se dovedească un individ foarte pervers. De asemenea, toată lumea este de acord că o petrecere se desfăşoară rareori aşa cum a fost planificată sau intenţionată. Această ultimă afirmaţie exclude, desigur, acele petreceri morbide ca pentru sclavi, ţinute sub bici, controlate şi dominate de zmeoaice profesioniste în chip de gazde. Acelea nu sunt petreceri, ci acte şi demonstraţii, cam la fel de spontane ca mişcările peristaltice şi la fel de interesante ca rezultatul acestora.

Probabil toată lumea de pe Strada Sardinelor îşi imaginase cum avea să fie petrecerea: saluturile strigate, felicitările, zgomotul şi voia bună. Dar nu a început deloc aşa. La ora opt punct, Mack şi băieţii, pieptănaţi şi spălaţi, şi-au luat butelcile şi au pornit-o pe podeţul de lemn, peste calea ferată, au traversat maidanul şi apoi strada şi au urcat treptele Laboratorului Vestic. Toată lumea se simţea jenată. Doc a ţinut uşa deschisă cât să rostească Mack un mic discurs:

— Dat fiind că azi este ziua ta, eu şi băieţii ne-am gândit să-ţi urăm „La mulţi ani!” şi să-ţi aducem în dar douăzeci şi unu de motani.

Se opri şi rămaseră pe trepte câteva clipe, fără să ştie ce să facă.

— Intraţi, le spuse Doc. E… e o mare surpriză. Nici n-am ştiut că aveţi habar când e ziua mea.

— Toţi motani, spuse Hazel. Dar nu i-am adus cu noi.

S-au aşezat protocolar în încăperea din stânga. Urmă o tăcere lungă.

— Ei bine, spuse Doc, acum că sunteţi aici, ce-aţi zice de un păhărel?

Mack spuse:

— Am adus câte ceva de băut, şi arătă spre cele trei butelci pe care le colecţionase Eddie.

— Şi n-am pus bere în ele, spuse Eddie.

Doc găsi o scuză pentru reticenţa sa.

— Nu, spuse el. Trebuie să dau eu de băut. Din întâmplare am nişte whisky în casă.

Stăteau la fel de protocolar, sorbind delicat din whisky când au sosit Dora şi fetele. I-au oferit cuvertura. Doc a întins-o pe pat şi arăta frumos. Au acceptat şi ele un păhărel. Următorii au fost domnul şi doamna Malloy, însoţiţi de cadourile lor.

— Mulţi nu ştiu cât or să valoreze chestiile astea, spuse Sam Malloy scoţând la iveală mecanismul bielă-manivelă de la Chalmersul din 1916. Nu cred să mai existe trei la fel pe lume.

Şi oamenii au început să sosească grămezi. Henri a venit cu o pernuţă pentru ace de un metru pe un metru şi jumătate. Ar fi vrut să ţină o conferinţă despre noua sa formă de artă, dar atmosfera protocolară se disipase deja. Doamna şi domnul Gay au sosit şi ei. Lee Chong i-a oferit petardele şi bulbi de crin chinezesc. Cineva a mâncat bulbii înainte de ora unsprezece, dar petardele au rezistat ceva mai

mult. Un grup de persoane relativ necunoscute a sosit de la La Ida. Crisparea dispărea rapid. Dora şedea pe un soi de tron, cu părul ei portocaliu ca focul. Îşi ţinea paharul de whisky delicat, cu degetul mic ridicat. Stătea cu ochii pe fete, să se asigure că se purtau cuviincios. Doc a pus muzică de dans la gramofon şi s-a dus în bucătărie să facă fripturile.

Prima bătaie nu a fost gravă. Cineva din grupul de la La Ida i-a făcut o propunere indecentă uneia din fetele Dorei. Aceasta a protestat, iar Mack şi băieţii, indignaţi de o asemenea lipsă de cuviinţă, l-au dat afară rapid, fără să spargă nimic. Lucru care i-a făcut să se simtă bine, căci astfel îşi aduceau şi ei contribuţia.

În bucătărie, Doc prăjea carne în trei tigăi şi tăia roşii şi felii de pâine. Se simţea bine. Mack se ocupa personal de gramofon. Găsise un album cu trioul lui Benny Goodman. Începuse dansul, iar petrecerea prinsese avânt şi vigoare. Eddie s-a dus în birou să danseze step. Doc îşi luase o sticlă de jumătate cu el în bucătărie şi bea direct din ea. Se simţea din ce în ce mai bine. Toată lumea s-a arătat surprinsă la vederea fripturilor. Nimănui nu îi era prea foame, dar au ras totul instantaneu. Din cauza mâncării, toţi participanţii au fost cuprinşi de un soi de tristeţe digestivă blândă. Whisky-ul se terminase, aşa că Doc aduse rezervele de vin.

Dora, de pe tronul ei, spuse:

— Doc, pune nişte muzică frumoasă de-a ta. Tare sunt sătulă de tonomatul de acasă.

Atunci Doc a pus Ardo şi Amor de Monteverdi. Şi toţi musafirii stăteau cuminţi, cu privirile întoarse în interior. Dora respira frumuseţe. Doi nou-veniţi au

urcat scările şi au intrat în tăcere. Doc simţea o tristeţe aurie şi plăcută. Musafirii au continuat să tacă şi după ce s-a terminat muzica. Doc a luat o carte, citind din ea cu o voce limpede şi gravă:

Chiar şi acum
De-mi văd în suflet iubita cu piept pal de lămâie
Încă aurie, cu chip de stele nocturne,
Chemând la ea; cu trupul călit de flăcări,
Rănit de-ncinsa suliţă a iubirii,
Cea dintâi, după vârsta-i fragedă,
Atunci mi-e inima troienită de vie.

Chiar şi acum,
De-ar reveni iubita mea cu ochi de lotus
Sfârşită sub apăsarea lestului tinerei iubiri,
Atunci aş da-o iar acestor două braţe hămesite,
Şi din gură i-aş sorbi vinul greu,
Precum zumzăitoarea albină hoaţă-n zbor uşor
Fură mierea florii de nufăr.

Chiar şi acum,
De-aş vedea-o întinsă cu ochii larg deschişi
O linie de kohl unindu-i gropiţa din obraji
Cu urechea-i luminoasă şi profilu-i palid
Suferind într-atât de febra depărtării mele,
Atunci dragostea mea i-ar fi frânghii de flori, şi noaptea
Un amant cu plete de abanos pe sânii zilei.

Chiar şi acum,
Ochii-mi care nu se mai grăbesc să vadă pictează, pictează
Chipuri ale pierdutei mele iubite. O, inele de aur

Care lovesc uşor obraji de frunzuliţe de magnolii,
O, imaculat, atât de fin pergament, unde
Bietele-mi buze deschise au scris excelente
Săruturi în versuri, şi nu o vor mai face vreodată.

Chiar şi acum,
Moartea îmi trimite un freamăt de gene ca pudra
Deasupra ochilor sălbatici şi mila faţă de trupu-i firav
Frânt sub apăsarea fericirii;
Floricelele roşii ale sânilor ei să-mi fie mângâiere
Mişcându-se deasupra eşarfelor, şi întru-ntristare
Umede buze de carmin ce-au fost ale mele cândva.

Chiar şi acum,
Aceia îi bârfesc slăbiciunea în cele două bazare
Ea, care cu putere m-a iubit. Şi oameni slabi
Care cumpără şi vând, ai arginţilor sclavi
Îşi mijesc ochii înecaţi în grăsime; şi totuşi
Niciun Prinţ al Oraşelor Mării nu a luat-o,
Ducând-o în funestu-i alcov. Micuţă singuratică,
Mă-nfăşori ca un strai; iubita mea.

Chiar şi acum,
Iubesc ochii negri prelungi ce mângâie ca mătasea,
Ochi trişti şi veseli iar şi iar,
Cu pleoape ce fac dulce umbră când se-nchid
Pare a fi doar una din frumoasele-i priviri.
Iubesc gura-i proaspătă, ah, înmiresmata-i gură,
Şi părul numai bucle, diafan ca fumul,
Şi finele-i degete, şi râsul ca o revărsare de smaragde.

Chiar şi acum,

Îmi amintesc cum mi-ai răspuns încetişor,
Uniţi într-un suflet, cu mâna ta la mine-n păr,
Amintirea arzătoare rotunjindu-ţi buzele apropiate;
Am văzut preotesele lui Roti iubindu-se la scăpătatul lunii
Şi apoi într-un hol cu covoare şi o lampă din aur lucitor
Întinzându-se la întâmplare şi dormind neîntors.[15]

Phyllis Mae plângea în toată regula şi până şi Dora îşi ştergea colţurile ochilor. Pe Hazel îl fermecase atât de mult sunetul cuvintelor, încât nu fusese atent la înţeles. Dar o măruntă tristeţe umană se strecurase în sufletele tuturor. Fiecare îşi amintea de o dragoste pierdută, de o chemare.

Mack spuse:

— Doamne, ce frumos. Îmi aminteşte de o damă…, însă nu continuă.

Îşi umplură paharele cu vin în linişte. Petrecerea se stingea într-o dulce tăcere. Eddie s-a dus din nou în birou să danseze câţiva paşi de step, s-a întors şi s-a aşezat la locul lui. Petrecerea părea să îşi urmeze cursul inexorabil spre un somn general când s-a auzit larmă de paşi pe scări. O voce puternică strigă:

— Unde-s fetele?

Mack se ridică aproape vesel şi se duse la uşă. Un zâmbet voios le lumina feţele lui Hughie şi Jones.

— La ce fete vă referiţi? întrebă Mack blând.

— Nu aici e bordelu’? Taximetristu’ ne-a zis că e pe-aici.

---

[15] Black Marigolds („Gălbenele negre”), poem scris de Bilhana Kavi, un poet indian din secolul XI, şi tradus din limba sanscrită (în limba engleză) de E. Powys Mathers; traducerea în limba română îi aparţine traducătoarei.

— Aţi greşit, domnule.

Tonul lui Mack era vesel.

— Păi, muierile astea ce-s?

Şi aşa a început bătaia. Nou-veniţii făceau parte din echipajul unui vas de pescuit ton din San Pedro, cu toţii bărbaţi sănătoşi, aprigi şi iniţiaţi în ale luptei. De la primul avânt au spart grupul de petrecăreţi. Fetele Dorei îşi scoseseră fiecare câte un pantof, ţinându-l de vârf. În focul bătăliei, de câte ori trecea vreun duşman pe lângă ele, îl pocneau cu tocul ascuţit în cap. Dora s-a năpustit din bucătărie cu o maşină de tocat în mână, pe care o mânuia ameninţător. Până şi Doc participa vesel. Învârtea în aer mecanismul bielă-manivelă de la Chalmersul din 1916.

A fost o bătaie pe cinste. Hazel s-a împiedicat şi a primit două şuturi în faţă până să apuce să se ridice. Şemineul Franklin s-a prăbuşit cu o bufnitură. Încolţiţi, nou-veniţii s-au apărat cu cărţi groase de pe rafturi. Dar treptat au fost respinşi. Cele două ferestre din faţă au fost sparte. Brusc, Alfred, care auzise scandalul de peste stradă, a atacat din ariergardă cu arma sa favorită: o bâtă de baseball. Bătaia s-a revărsat pe scări în jos, apoi în stradă şi pe maidan. Uşa de la intrare atârna din nou moale, într-o singură balama. Doc avea cămaşa sfâşiată, iar umărul său mic şi puternic sângera de la o zgârietură. Duşmanul fusese deja gonit până la jumătatea maidanului când s-au auzit sirenele. Petrecăreţii lui Doc de-abia au avut timp să se refugieze înăuntru, să proptească uşa ruptă şi să stingă luminile înainte să ajungă maşina poliţiei în dreptul laboratorului. Poliţiştii nu au găsit nimic. Petrecăreţii stăteau însă pe întuneric, chicotind

veseli şi bând vin. La Steagul cu Urs s-a predat ştafeta.

Contingentul nou a dat năvală cu forţe proaspete. Şi abia atunci s-a dezlănţuit petrecerea. Poliţiştii s-au întors, au aruncat o privire înăuntru, au plescăit aprobator şi s-au alăturat petrecăreţilor. Mack şi băieţii au folosit maşina poliţiei să meargă după vin la Jimmy Brucia şi s-au întors şi cu Jimmy. Vuietul petrecerii se auzea de la un cap la altul al Străzii Sardinelor. Petrecerea avea toate calităţile unei răzmeriţe şi ale unei nopţi pe baricade. Echipajul vasului de pescuit ton din San Pedro s-a furişat înapoi la petrecere cu coada între picioare. Au fost primiţi cu îmbrăţişări şi admiraţie.

O femeie de la cinci străzi mai încolo a chemat poliţia să se plângă de zgomot, dar nu i-a răspuns nimeni. Poliţiştii şi-au declarat propria maşină furată şi au găsit-o mai târziu pe plajă. Doc stătea cu picioarele încrucişate pe masă, zâmbind şi bătând darabana încet pe genunchi. Mack şi Phyllis Mae făceau lupte indiene pe podea. Iar briza răcoroasă bătea dinspre golf prin geamurile sparte. Atunci cineva a aprins cei opt metri de petarde.

31

Un popândău chipeş se instală într-un desiş de nalbă pe maidanul de pe Strada Sardinelor. Locul era perfect. Nalbele luxuriante de un verde închis creşteau înalte şi fragede, iar pe măsură ce ajungeau la maturitate, fructele în formă de turtiţe atârnau provocator la pământ. Şi solul era perfect pentru o galerie de popândău, negru şi moale şi totuşi amestecat cu puţină argilă, astfel încât să nu fie fărâmicios şi să se surpe tunelele. Popândăul era gras şi lucios, iar mâncarea nu îi lipsea niciodată din punguţele obrajilor. Avea urechiuşele curate şi bine proporţionate, iar ochii negri ca gămăliile de ace demodate şi cam tot atât de mari. Lăbuţele cu care săpa îi erau puternice, blana de pe spate de un cafeniu lucios, iar blăniţa de pe piept, de culoarea puiului de căprioară, era incredibil de moale şi bogată. Avea dinţi lungi, curbaţi şi galbeni şi o codiţă mică. Una peste alta, era un popândău frumos, în floarea vârstei.

A găsit locul explorând pe la suprafaţă, i s-a părut corespunzător şi s-a apucat să îşi sape vizuina pe o ridicătură mică de unde putea privi printre nalbe la camioanele care treceau pe Strada Sardinelor. Le vedea picioarele lui Mack şi băieţilor când traversau maidanul spre „Palatul azil de noapte”. Pe măsură ce săpa în pământul negru ca tăciunele îl găsea şi mai bun, deoarece sub sol a dat de pietre mari.

Încăperea principală pentru depozitat mâncare şi-a construit-o sub o piatră, astfel încât să nu se surpe, indiferent cât ar fi plouat. Era un loc în care se putea aşeza la casa lui şi creşte câte familii şi-ar fi dorit, vizuina putând fi extinsă în toate direcţiile.

Era frumos dimineaţa devreme, când scotea prima dată capul din vizuină. Nalbele filtrau o lumină verde, primele raze ale soarelui care răsărea îi luminau gura galeriei, încălzind-o, iar el stătea acolo foarte fericit şi mulţumit.

După ce şi-a săpat încăperea principală, cele patru ieşiri de urgenţă şi încăperea impermeabilă la potop, popândăul a început să adune mâncare. A tăiat cu dinţii numai tulpini perfecte de nalbă, scurtându-le cu precizie la lungimea potrivită, cărându-le apoi prin galerie şi depozitându-le ordonat în încăperea principală, cu grijă să nu fermenteze sau să se acrească. Găsise locul perfect în care să îşi ducă viaţa. Nu erau grădini prin jur, deci nimeni nu s-ar fi gândit să pună o capcană. Pisici erau multe, dar erau atât de umflate cu capete şi măruntaie de peşte de la fabrici, încât renunţaseră de mult la vânat. Solul era destul de nisipos pentru ca apa să nu inunde sau să stea prea mult în galerie. Popândăul a lucrat zi de vară până-n seară umplându-şi ochi cămara. Apoi a construit camere mici laterale, în care urmau să locuiască puii. În câţiva ani, ar fi putut avea şi câteva mii de progenituri care să împânzească locul pornind de la vatra construită de el.

Dar pe măsură ce trecea timpul, popândăul devenea neliniştit, deoarece nu îşi făcea apariţia nicio femelă. Stătea la intrarea galeriei sale în fiecare dimineaţă emiţând chiţăituri ascuţite

imperceptibile pentru urechea umană, dar care pot fi auzite până în pântecele pământului de urechile altor popândăi. Şi tot nu a venit nicio femelă. Într-un sfârşit, trecut de sudorile nerăbdării, a traversat şinele până a dat de o altă galerie de popândău. A chiţăit provocator la intrare. Dinăuntru a auzit zgomote şi a simţit miros de femelă. Din gaură a ieşit un popândău bătrân şi încercat în bătălii, care l-a zgâriat şi l-a muşcat aşa de tare încât abia s-a târât până acasă, a zăcut trei zile în camera principală şi a rămas fără două degete de la o lăbuţă din faţă.

S-a pus din nou pe aşteptat şi chiţăit lângă vizuina sa frumoasă, în locul acela frumos, dar nicio femelă nu a răspuns chemării, iar după o vreme a trebuit să abandoneze. S-a mutat mai sus pe deal, într-o grădină cu dalii unde se puneau capcane în fiecare noapte.

32

Doc se trezi la fel de încet şi stângaci ca un grăsan care încearcă să iasă din piscină. Mintea i se ridică la suprafaţă de mai multe ori, căzând după aceea înapoi. Avea ruj roşu în barbă. Deschise un ochi, văzu culorile aprinse ale cuverturii şi îl închise la loc. Dar după o vreme îl deschise din nou, lăsându-şi privirea să se plimbe dincolo de cuvertură, până pe podea, la farfuria spartă din colţ, la paharele de pe masa întoarsă cu picioarele în sus, la vinul vărsat şi cărţile care semănau cu nişte fluturi mari căzuţi. Peste tot erau bucăţele răsucite de hârtie roşie şi miros acru de petarde. Prin uşa de la bucătărie vedea farfuriile puse una peste alta până sus şi tigăile pline de grăsime. Sute de chiştoace zăceau strivite pe podea. Iar dincolo de mirosul de petarde se simţea un amestec fin de vin, whisky şi parfum. Ochii i se opriră o clipă pe o grămăjoară de agrafe din mijlocul podelei.

Se rostogoli pe o parte încet şi, sprijinindu-se într-un cot, privi prin fereastra spartă. Strada Sardinelor era tăcută şi însorită. Uşa era deschisă la cazanul lui Sam Malloy. Cea de la „Palatul azil de noapte” era închisă. Un bărbat dormea liniştit în buruienile de pe maidan. La Steagul cu Urs erau trase obloanele.

Doc s-a sculat din pat, a trecut în bucătărie şi a aprins boilerul cu gaz în drum spre toaletă. La

întoarcere s-a aşezat pe marginea patului şi, mişcând din degetele de la picioare, a evaluat dezastrul. De pe deal se auzeau clopotele bătând la biserică. Când a auzit apa fierbând în boiler, s-a întors în baie şi a făcut un duş, după care a îmbrăcat o pereche de blugi şi o cămaşă din flanel. La Lee Chong era închis, dar văzând cine este la uşă, i-a deschis. S-a dus la frigider şi a luat două sticle de un litru de bere, fără să fie nevoie să i se ceară. Doc le plăti.

— Chef bine? îl întrebă Lee.

Ochii săi căprui erau uşor inflamaţi în orbite.

— Dar ce chef! spuse Doc întorcându-se în laborator cu berea rece.

Şi-a făcut un sendviş cu unt de arahide alături de bere. Strada era foarte liniştită. Nu trecea niciun suflet. Doc auzea muzică: viole şi violoncele, îşi spunea el. Instrumentele cântau o muzică detaşată, blândă, liniştitoare, care nu avea nimic distinctiv. Îşi mâncă sendvişul sorbind din bere şi ascultând muzică. După ce şi-a terminat berea, Doc s-a dus în bucătărie şi a scos vasele murdare din chiuvetă. A dat drumul la apă fierbinte şi a turnat fulgi de săpun chiar sub şuvoi, încât s-a format un munte de spumă albă. Apoi s-a apucat să adune paharele nesparte. Le-a pus în apa fierbinte cu săpun. Farfuriile de friptură erau una peste alta pe aragaz, lipite între ele de la zeama maronie şi de la grăsime. Doc curăţă un loc pe masă unde să pună paharele curate după ce le spăla. Apoi a descuiat uşa camerei din spate, alegând un disc cu muzică gregoriană. Puse un *Pater Noster* şi un *Agnus Dei* la gramofon.

Vocile angelice, imateriale umplură laboratorul. Erau incredibil de pure şi dulci. Doc spăla paharele

cu grijă să nu le ciocnească şi să strice muzica. Vocile de băieţi purtau melodia în sus şi în jos, simplu, dar cu o bogăţie care nu se găseşte în alte cânturi. La finalul discului, Doc s-a şters pe mâini şi a oprit gramofonul. Zări o carte ieşind pe jumătate de sub pat, o ridică şi se aşează pe saltea. O clipă citi în gând, dar buzele începură să i se mişte şi un moment mai târziu citea cu voce tare – uşurel, oprindu-se după fiecare vers.

Chiar şi acum,
Văd cum vin şi vorbesc înţelepţi din turnurile
Unde şi-au gândit tinereţile. Şi eu, ascultând,
Nu găsesc sarea şoaptelor iubitei mele,
Murmurul culorilor difuze, pe când ne-ntindeam să dormim;
Mici vorbe înţelepte şi mici vorbe de duh,
Jucăuşe ca apa, de dorinţă-ndulcite.

În chiuvetă, muntele de spumă albă se răcea pocnind pe măsură ce baloanele de săpun se spărgeau. Printre piloni, era vârful fluxului şi valurile se spărgeau de pietre la care nu mai ajunseseră de multă vreme.

Chiar şi acum,
Ştiu că iubeam chiparoşii şi trandafirii, puri,
Munţii mari albaştri şi colinele cenuşii,
Vuietul mării. Într-o zi
Am văzut ochi şi mâini stranii ca fluturii;
Pentru mine, ciocârliile zboară dimineaţa din cimbru
Şi copiii vin să se scalde la râu.

Doc închise cartea. Auzea valurile lovindu-se de piloni şi forfota şobolanilor albi în cuştile de sârmă. Merse la bucătărie şi încercă apa rece din chiuvetă. Dădu drumul la apă caldă peste ea. Recită chiuvetei şi şobolanilor, şi sie însuşi:

Chiar şi acum,
Ştiu că am savurat gustul fierbinte al vieţii
Închinând cupe verzi şi aur la marele festin.
Şi doar pentru un scurt şi-uitat răstimp
Mi s-au umplut ochii dinspre iubita mea
De imaculata revărsare a luminii eterne…

Se şterse la ochi cu podul palmei. Şobolanii albi alergau şi se agitau în cuştile lor. Dincolo de sticlă, şerpii cu clopoţei stăteau liniştiţi, privind în gol cu ochii lor ceţoşi, încruntaţi.

SFÂRŞIT